

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 359 • CENA 42,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,70 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,70 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 270 SIT
7. maj 2004.

DŽORDANOVA SMRT

★ DOK HOLIDEJ ★

359

Frenk Larami

DŽORDANOVA SMRT

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 359

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

JORDAN'S VALLEY

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 29. IV 2004.

Tržište: 7. V 2004.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: JP MAGYAR SZÓ – OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – JORDAN'S VALLEY

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Podnevno sunce bilo je užarena kugla iznad visokih granitnih stena, koja je nemilosrdno pekla usamljenog konjanika koji je jahao prema uskoj zaravni s koje se pružao pogled na put i dolinu. Konjanik je jahao polako, ne požurujući snažnog mrkova. O sedlu mu je visila futrola s vinčesterkom.

Odjahao je do zaravnjene stene i sjahao ispod prirodne nadstrešnice od crvenog kamena. Njegove koščate ruke izvukle su pušku iz dugačke futrole. Pod teškim čizmama ostao je trag u prašini kada je konjanik prišao ivici i, kleknuvši na jedno koleno, osmotrio dolinu pred sobom.

Visoke, od zuba vremena izbrazdane litice oivičavale su kružnu travnatu dolinu, samo ponegde išaranu sitnim stjenjem. U sredini tog zaokruženog prostora nalazila se ogromna rančerska kuća. Velika krda goveda pasla su širom pašnjaka ranča „Dž“ i s uzvišenog mesta, na kome se nalazio, čovek s puškom mogao je videti kauboje koji su jahali između goveda na paši. Onda je pogled njegovih blelih očiju skrenuo prema zapadu, do skupine malih brvnara i neobično ispregrađivanih parcela obrađenog zemljišta. To je bio deo doline, gde se na ničijoj zemlji nalazilo dvanaestak farmi siromašnih farmerskih porodica.

Zatim mu se pogled vratio na put i ruka mu je čvršće stegla pušku. Nalazio

se tačno iznad mesta gde je put izbijao iz stenovitog prolaza i silazio dalje u dolinu. Kroz nekoliko minuta kola s čovekom kojeg je očekivao pojaviće se u prolazu i proći će direktno ispod njega.

Mašio se svog džepnog sata. Bilo je tačno podne. Bogosluženje u crkvi, kome je Sem Džordan svake nedelje prisustvovao, verovatno je već bilo završeno i uskoro će se vlasnik ranča „Dž“ popeti u svoj jednopreg. Neko drugi bi možda ostao da izvesno vreme provede u razgovoru s prijateljima, ali ne i Sem Džordan. Na ranču „Dž“ ručak je bio uvek u isto vreme... u dvanaest i trideset.

Čovek s puškom zapalio je cigaretu. Slab povetarac počeo je duvati kroz stenoviti prolaz, hladeći usijane kamene litice. Vrtlog pokrenutog vazduha digao je oblačić prašine ispod njega. Minuti su polako prolazili i posle izvesnog vremena posmatračeva pažnja bila je nagrađena. Jednopreg je, njišući se, izronio iz prolaza i blede oči čoveka iz zasede zadržale su se na dostojanstvenoj figuri Sema Džordana koji je bio zavaljen u sedištu. Bič u Džordanovoj ruci jedva čujno je pucnuo i konj je krenuo življim kasom.

Strelač na kamenom ispustu polako je prineo pušku ramenu i nanišanio na Džordanovu svilenu košulju. Cev puške pratila je rančera, koji se približavao,

i strelac je sada već jasno mogao da razazna crte rančarovog lica. U jednom trenutku pogled oštarih očiju na okruglom licu kao da se usmerio ka mestu zasede, a delić sekunde docnije prst strelca pritisnuo je okidač.

Sem Džordan je zamlatarao rukama i od trzaja uzde konj u zaprezi uspravio se na zadnje noge. Tamnocrvena mrlja obojila je belu košulju i rančer se srušio, a jednopreg je punom brzinom jurio dalje. Puška je ponovo planula i udar kuršuma izbacio je Sema Džordana iz kola. Dok je upaničeni konj grabio niz put, strelac je nanišanio na rančarovo nepomično telo... Vinčesterka je još jednom planula i kuršum se zario Semu Džordanu u glavu.

U celoj dolini kao da je sve stalo. Kauboji s ranča „Dž“ zastali su kao skamenjeni dok se odjek hitaca odbijao od litice do litice i zamirao u granitnim stinama. Ubica se povukao do svog konja, ubacio pušku u futrolu i vinuo se u sedlo. Ne osvrćući se, udaljio se od zaravni nad putem i odjahao prema pustari, ispresecanoj pojasevima žalfije, niskog žbunja i ogolelih stena.

*

– Slušajte, ljudi, čujte me dobro! – uzviknuo je Hal Džordan promuklim glasom. Vratne žile su mu nabrekle od naprezanja. – Ovo je moj otac! Dobro ga pogledajte! Moj je otac ubijen iz zasede!

– Proklete, smrdljive seljačine! – oglasio se Džejk Frenč.

Nekoliko kauboja ozbiljnih lica doneli su telo vlasnika ranča na verandu, gde ih je dočekaio njegov sin Hal. Zvono,

kojim je u običnim prilikama najavljivan ručak, sada je dozvalo sve ljude s ranča „Dž“ i oni su se sada stiskali kako bi prišli bliže i čuli Hala Džordana.

– Vraćao se iz crkve – nastavio je Hal Džordan prigušenim glasom. – Ubijen je dok je slavio našeg Stvoritelja!

– Kukavni, bedni đavoli – zarežao je Adam Morli, koji je, jašući od južnog dela ranča, otkrio telo ubijenog rančera.

Hal se za trenutak okrenuo na drugu stranu da bi se pribrao, a onda je nastavio svoj govor:

– Zna li zašto su to učinili? Zbog toga što ih je upozorio da se uklone sa otvorene, slobodne zemlje... eto zato! Ovo je zemlja za gajenje stoke, a ne za oranje.

– I zbog toga su ga ubili? – upita unjkavo mali Krejzi.

– A ko bi drugi to mogao da učini? – odgovori Hal ogorčeno. – Iz džepova mog oca ništa nije uzeto, što znači da ga nije ubio neki lopov. Osim toga, otac nije imao neprijatelja. Bio je dobar čovek... blag čovek. Jedino su, dakle, farmeri imali razlog da ga ubiju.

– Hal je u pravu – umeša se ponovo Frenč. – Bio sam prekjuče u salunu i čuo kad je ona gejačina Robinson rekao da će ostati tamo gde su, čak i ako zbog toga budu padale glave! Nisam, međutim, ni pretpostavljao da bi glave mogle padati od ubica iz zasede.

– Možda to nije učinio Robinson – primeti Krejzi sumnjičavo.

– Sigurno je bio jedan od njih! – povika Hal.

– Zar je važno koji je od tih seljačina to učinio? – upita Džejk Frenč. – Dovoljno je što znamo da je to učinio neko

od tih orača zemlje. I mislim da svi znamo šta nam valja činiti.

Zaprepašćeni brutalnim ubistvom i deleći Halovu tugu i gnev, kauboji s ranča „Dž“ pustili su da ih ponese opravdana ljutnja. Uz dignute pesnice, pojedinci su i potegli revolvere iz futrola. A začule su se i glasne pretnje.

Hal Džordan je podigao desnu ruku i okupljeni ljudi su začutili. Semov sin je s mukom progutao vazduh i prešao pogledom po okrvavljenom telu svoga oca. Kada je ponovo digao glavu i pogledao svoje ljude oči su mu bile mutne i iz njih je izbijala neutaživa žeđ za osvetom.

– To je hladnokrvno i podlo ubistvo iz zasede – rekao je. – Krejzi...

– Da? – odazvao se nervozno mali Teksašanin. Očigledno nije imao dovoljno odlučnosti za ono što će slediti.

– Želim da odmah odjašeš do crkve – reče mu Hal.

– Da, i? – Krejzijeva usta ostala su otvorena.

– Potraži sveštenika – naloži mu Hal Džordan. – Organizuj sahranu moga oca. Reci svešteniku da bih ja to sam učinio, ali moram pre toga da obavim jedan mali posao, posao koji bi moj otac očekivao da ga obavim.

Činilo se da je Krejzi s olakšanjem prihvatio svoj zadatak. Ozbiljnog lica, klimnuo je glavom:

– Urediću to, Hale.

– U međuvremenu – Halovo lice se ponovo smračilo – mi ćemo obaviti taj mali posao.

– Šestoricu! – graknuo je Džejk Frenč. – Ja kažem da za mister Džordana treba kazniti šestoricu tih smrdljivih naseljenika! Oni su ga zločinački ubili

i zato ćemo mi šestoricu njihovih obesiti. Mister Džordan je bio stočar i zato je vredeo šest puta više od tih bednih orača...

– A ja kažem da bi ih trebalo obesiti i više! – povika Adam Morli. Rekavši to, podigao je konopac koji je držao u ruci.

– Hej! – uzviknu Krejzi i u njegovom glasu osećala se sumnja. – Ne možete tek tako obesiti gomilu ljudi! Ti ljudi mogu biti nedužni... može se desiti da obesite one koji nisu ubili mister Džordana!

– Džoe – obrati se Hal Džordan Krejziju s prizvukom čudne blagosti u glasu – ti samo pođi i pripremi sve za pogreb mog oca, važi? Prepusti nama da raščistimo račune s naseljenicima.

Krejzi pređe pogledom po svojim drugovima. U njihovim očima pročitao je duboku i nerazumnu mržnju. – Naravno, Hale, srediću to – promrmljao je i laganim korakom se udaljio od okupljenih.

– Tako – reče Hal. – A sada mislim da je vreme da krenemo na izravnavanje računa.

– Pet minuta! – povikao je Frenč, predradnik na ranču. – Za pet minuta svi da budete spremni! Ponesite puške i konopce!

Hal Džordan se okrenuo i u tom trenutku pogled mu se zadržao na njegovom mrtvom ocu. Oko tela ubijenog zujale su mušice i sletale na ugruške usirene krvi, razlivene po nekad preplanulom, a sada već bledom licu. Hal okrete glavu i, prošavši pored oca, uđe u kuću. U prostranoj dnevnoj sobi otvorio je ormarić s pićem i zastao nekoliko trenu-

taka, kao da želi da se nogama čvršće osloni na debeo, skupoceni tepih.

Sada je sve to bilo njegovo. Pogled mu je odlutao do dve fotografije, okačene na zidu. Jedna je predstavljala njegovu već davno mrtvu majku. Skrenuo je pogled do druge, fotografije dečaka zasenčenog lica i tamnih očiju. Bio je to njegov brat Stiv. Taj njegov brat, poluindijanac, bio je sada sem njega jedini živi Džordan.

U sobu je skoro nečujno stupio Frenč. – Znam o čemu razmišljaš – rekao je i, uzevši bocu, natočio viski u dve čaše. – Moraćeš da ga obavestiš.

Hal klimnu glavom:

– Kad završimo naš mali posao otići ćeš u grad i poslaćeš telegram Stivu Džordanu u Memfis. On, naravno, neće stići na pogreb, ali to nije ni važno. Stići će dovoljno brzo da sazna ono što treba da sazna. – Prinoseći čašu usnama, nastavio je: – Brine me nešto drugo i zbog toga moram nešto da popijem.

– Ne znam šta tebe brine, ali i meni je potrebna čašica – reče Frenč i, ispivši viski, priđe prozoru. U dvorištu, pred štalom, kauboiji su sedlali konje. Malo kasnije Krejzi je izišao iz dvorišta. – Ljudi su obrađeni, Hale – doda predradnik.

– Tako i treba da bude. – Hal dunu kroz nos. – Ne događa se svakoga dana da bude ubijen čovek kao što je moj otac.

Vrata su se otvorila. Okrenuvši se, Hal ugleda ženu Džejka Frenča, koja je, njišući kukovima, ušla. Odjednom je u njegovim očima tugu i ogorčenje zamenio neki mutan sjaj. Ali ovaj put Dolores Frenč nije uzvratila na njegovu želju da je pogledom obnaži.

– Tvoj otac! – uzviknula je. – Je li... je li...

– Mrtav je, Dolores – odvrati Hal monotono. – Ubili su ga naseljenici farmari. I zato će se sada suočiti sa surovom pravdom. Znaš šta mislim!

Njene crne oči blesnuše. – Znam.

Dolores je ćutke stajala, a Hal je nalušak ispio čašu viskija, a zatim još jednu. Jedva pogledavši svoju mladu ženu, Džejk Frenč je prošao pored nje i uputio se u predvorje. Hal se zadržao samo toliko koliko je trebalo da se dve ruke krišom dodirnu i dva para očiju sretnu. Nekoliko trenutaka kasnije i on se pridružio svom predradniku na verandi pred kućom.

– Požurite! – viknuo je Frenč na ljude. – I nemojte zaboraviti konopce!

*

Potok je tekao plitak i mutan, ali je žuborio tokom cele godine i osiguravao vodu za skromna dva akra zemlje Kačelovih. On je uticao u njihovo imanje blizu jednog velikog bora, vijugao pored kuće od brvana i preko komada granitnog tla oticao dalje u slobodnu preriju, koju do tada naseljenici nisu još bili zaposeli.

Džuli Kačel je zaronila krčag u vodu, držeći čvrsto konopac vezan za dršku. Krčag je potonuo ispod površine i žena je sačekala da se posuda napuni pre nego što ju je izvukla uvežbanim pokretima, kao i toliko puta od kako su se pre šest meseci doselili u ovu dolinu.

Iza nje tupo je odjekivao udar malja po šipovima za ogradu. Njen brat Džonah predano je radio. Koristeći se po-

godnostima državnog ukaza o naseljnicima, Džonah i ona zauzeli su ta dva akra slobodne prerije. Za mali iznos novca bilo im je dopušteno da se na toj zemlji nasele, a posle sedam godina, ukoliko bi svojim radom unapredili zauzetu zemlju, imali su pravo da tu zemlju zadrže kao svojinu. Zbog toga Džonah nije gubio vreme i nije žalio truda da tu zemlju uredi. Džuli je digla krčag s vodom i pošla nazad ka brvnari koju je Džonah svojim rukama izgradio. Zauzela se kraj svog brata, koji je umorno stajao, naslonjen na jedan poboden stub. Znoj je sijao na njegovim golim leđima i slivao se potocima niz njegovo mršavo lice. Dugi dani napornog rada po suncu i vetru urezali su bore u njegovo čelo i ogrubeli kožu njegovog lica. A i bujna kosa počela je ponegde da mu sedi.

– Je li već vreme za ručak? – upitao je s nadom.

– Skoro će. Jesi li blizu kraja?

– Još samo nekoliko stubova i taj deo posla biće gotov. – Džonah Kačel izvađi duvankesu i zavi cigaretu. – Znaš li koji je danas dan, Džuli?

Ona se zbunjeno zamislila. – Ne – rekla je na kraju.

– Prošlo je tačno godinu dana od prerijskog požara.

– Oh...

Nije trebalo da je dalje podseća. Tada je besneo rat u preriji, surov i krvav. Ljudi s ranča „Cirkl L“ izazvali su požar u preriji i on je, nošen vetrom, zahvatio ranč „Točak“, a sem njega i sve drugo što mu se našlo na putu. Brvnara Kačelovih nalazila se tačno na putu prerijskog požara i Loton i Meri Kačel izgoreli su za nekoliko minuta. Džonah

i Džuli, koji su se u to vreme zatekli u gradu i ostali živi, ubrzo su napustili stari kraj u potrazi za novim životom, pa ih je sreća konačno dovela ovamo.

– Kad samo pomislim da smo došli ovamo u potrazi za mirom – izusti Džonah tiho. Zapalio je cigaretu, a Džuli mu je prišla i položila mu ruku na podlakticu.

– Naći ćemo mir – rekla je ubeđeno.

On odmahnu glavom:

– Nisi čula Ejba Robinsona, Džuli. On kaže da vlasnik ranča „Dž“ ne namera da nas ostavi na miru. Pre nego što smo mi došli Džordanova stoka je pasla svuda, pa i na slobodnoj preriji... Sada su naše ograde odvojile slobodnu preriju tako da će stoka s ranča „Dž“ morati da ostane samo na njegovom zemljištu.

– Srela sam jednom Sema Džordana – reče Džuli. – Sećaš se? Onda kada smo išli u crkvu. Učinio mi se kao dosta pošten i razuman čovek.

– Nije u pitanju on – odvrati njen brat. – On ima onog luckastog sina, a uz njega i predradnika koji je usijana glava i nevaljalac. Njih dvojica su glavno zlo, Džuli.

Devojka slegnu ramenima. – Idem da pripremim ručak – reče.

Udaljila se prema brvnari i tupi udari drvenog malja ponovno su odjeknuli u vreloj podnevnoj tišini.

Ušavši u kuću, Džuli je prišla štednjaku na kome se grejala voda za kafu. Na zidu naspram štednjaka visilo je malo ogledalo. Čekajući da voda uzavri, digla je glavu i pogledala se u ogledalu. Duga, kestenjasta kosa padala joj je u pramenovima na ramena... da, trebalo ju je oprati. Onda njen pogled kliznu

niže, tamo gde su njene okrugle grudi zategle tanku, pamučnu košulju. Vitko, čak previše vitko građena, izgledala je pomalo dečaćki u trapericama. Prisjetila se kako je prošlo mnogo vremena od kako je poslednji put obukla pravu haljinu. Ali, najzad, zašto bi je uopšte oblačila? Njenom bratu nije smetalo što ona nosi pantalone, a sem njega nije vidjela nijednog drugog muškarca koji bi je podstakao da izgleda lepše i ženstvenije. No, kako je imala tek dvadeset godina, pred njom je bilo još dosta vremena za doterivanje.

Voda je počela da vri i Džuli pruži ruku kako bi dohvatila teglu s kafom. Onda je začula rzanje konja i oštar glas nekog muškarca. Prišla je otvorenim vratima i u istom trenutku cev zapete puške prislonila joj se na prsa.

– Ne miči se, ženo! – Krupna telesina jednog muškarca ispunila je dovratak. Kada je ona uplašeno kriknula, pridošlica je samo žmirnuo. Napolju, pred kućom, odjek drvenog malja više se nije čuo.

– Ko ste vi? – izusti Džuli. – Šta ovo znači?

– Ja sam Roš sa ranča „Dž“ – odgovori grmalj. – Ja i ostali momci došli smo vam malo u posetu.

– Pustite me da prođem! – prasnu devojka. – Šta se dešava napolju? Šta je s Džonahom?

– Još uvek ništa – uveravao ju je Roš. – Ali biće uskoro. Vidiš, ženo, došli smo ovamo da se postaramo da pravda bude zadovoljena...

Džuli je ustuknula i Roš je zakoračio u brvnaru. Ona se očešala leđima o štednjak i opekavši se, ponovo se nagula napred oslonivši se na uperenu

puščanu cev. Roš se promuklo nasmejao.

– Roše! – dozva ga neko spolja.

– Ovde sam, Džejk – odazva se grmalj. – Uhvatio sam njegovu ženu.

– Izvedi je onda napolje – izgovori drugi glas. – Neka gleda kako ga vešamo.

Džuli je viknula ime svog brata i naglo se izvila da bi se otela Rošu, koji je pružio ruku i zgrabio je za levu mišicu. U otimanju zamahnula je nogom da ga udari i Roš ju je udario kundakom po glavi. Džuli mlitavo klonu i Roš je prihvati i izvuče napolje.

Devojka se borila protiv nesvestice, ali joj se u glavi vrtelo dok je uzaludno pokušavala da pogledom obujmi prizor ispod visokog bora. Dvorište je bilo puno konjanika i pešaka i većina ih je stajala okupljena ispod bora. S jedne niske grane nešto je visilo... Konopac! Teturajući se, Džuli je pošla napred u trenutku kada je jedan od ljudi ispružio ruku i namakao omču Džonahu oko vrata. Zatim su ga snažne ruke digle na konja ispod drveta. Konj je nemirno pocupkivao, spreman da skoči. Džuli je vrisnula i Džonah je okrenuo prema njoj svoje blede lice. Onda je Frenč progovorio:

– Sem Džordan je mrtav... ubili su ga naseljenici!

– To nisam učinio ja, Frenče! – kriknu Džonah. – Ceo dan sam bio...

– Ali to je ipak učinio neki naseljenik i vi, naseljenici, morate to da platite! Ti... i još petorica drugih. Jer Sem Džordan je vredeo najmanje koliko šestorica vaših.

– To je ludost!

U tom trenutku pogled devojke zaustavi se na Halu Džordanu. – Pustite ga! – zajecala je. Zanela se jer ju je ponovo preplavio talas bola od udarca po glavi. – Oh, molim vas... on vam ništa nije učinio...

Izgubivši ravnotežu, naslonila se na Roša, koji ju je držao i ovom zastade dah od dodira njenih grudi.

– Možemo li, Hale? – upita Frenč.

Nastala je duga tišina. Džordanov sin je priterao konja do drveta. Džuli je preplavio talas užasa i očajanja.

– Ti si prvi, Kačele – izustio je Hal Džordan. – Prvi koji će platiti za ubistvo mogao oca.

– Ali, Džordane...

– Obesite ga! – naredi ovaj.

Frenč pljesnu konja po sapima i Džonah ostade da visi u vazduhu. Žile na vratu su mu nabrekle i pomodrele, a grčevito trzanje nogu označilo je početak uzaludnog opiranja neumitnoj smrti.

Izbezumljena od očajanja, Džuli je uzviknula:

– Prljave, podle ubice! Vi ste gomila zveri!

– Šta ćemo s devojkom? – upita Frenč.

Hal se cinično osmehnuo:

– Izgleda da je Roš želeo da se pobrine za nju. Mi bismo mogli da pođemo na sledeću farmu, dok se on malo poigra s njom. Doune – obrati se jednom od kauboja – ti ostani da mu pomogneš.

– Sa zadovoljstvom, gazda.

Džuli jedva da je bila svesna onoga što se događa. Brutalno vešanje njenog brata dovelo je u stanje blisko paralizi i ona je mlitavo visila u naručju grmalja, koji ju je, likujući, poneo u kolibu.

Vrata su se uz tresak zatvorila. Požudne ruke navalile su na dugmad njene bluze. Dodir grubih, požudnih prstiju vratio ju je u stvarnost. Bila je sama s dve životinje u ljudskom obliku. Džuli je očajnički zamahnula, usmerivši nokte ka licu iznad sebe i jedan prst je kao kandža zakačio Roša po oku. On je ustuknuo i urliknuvši od bola i besa, zderao slobodnom rukom s nje komad bluze. Devojka se izvila i otela iz njegovih ruku, ali se tada na nju bacio Doun. Poneta bezmernim strahom, koji može poznavati samo žena, Džuli je, grebuci noktima, prokrčila put do zadnjih vrata. Istrčala je napolje i poslednji komadi bluze pali su s njenih ramena. Dvojica muškaraca jurnuli su za njom. Mada joj je od straha i umora srce tuklo kao lud, Džuli je posrćući potrčala kroz žbunje žalfije ka borovom šumarku.

Poluslep zbog povređenog, zakrvavljenog oka, Roš se sapleo na koren drveta sakriven u lišću i pručio se potrbuške koliko je dugačak. Kopajući rukama i nogama, Džuli se uzverala uz kosu obalu potoka i bacila brz pogled preko nagog ramena. Nedaleko od nje, probijajući se kroz žbunje i niske boriće, trčao je Doun, bodren povicima konjanika koji su obilazili oko Džonahovog mlitavog tela.

Džuli se s naporom ispenjala na kamenitu obalu. Dahćući od zamora, potrčala je obronkom. Znala je da negde u blizini, između stena, postoji mali, uzani prolaz, iza kojeg se dalje nastavljao stari indijanski puteljak. Jurnula je kroz pukotinu u steni i njen trud bio je nagrađen posle nekoliko trenutaka, kada se razlegao oštar povik Hala Džordana:

– Vрати se ovamo, Doune! Biće još vremena za žene. Sada moramo da obe-simo još petoricu prljavih orača prerije!

Džuli se priljubila uz tle obraslo liša-jima. Čula je kako Doun prigovara Džordanovom naređenju i kako se ko-načno, posle kratkog vremena, ipak po-vinuje, a onda je opazila kako krupni kauboj s ranča „Dž“ silazi niz obalu potoka i izlazi iz vode na drugoj strani. Drhtavim rukama devojka je pritisnula svoje nage grudi. S osećajem mučnine posmatrala je kolonu kauboja koji su projahali pored drveta na kome je visio njen brat. Doun je jahao na začelju i njegov konj je poslednji pregazio potok, dižući pod kopitama gejzire vode. Naj-zad su se konjanici udaljili s male far-me i jedini pokret bilo je lagano njihanje konopca i mlitavog, beživotnog tereta na njemu.

*

Visoki muškarac vitkoga stasa i skladnih, ne preširokih ramena, prišao je prozoru i rukom razgrnuo tešku za-vesu. U odaju je prodrila svetlost ranog jutra i prvi zraci sunca, koje je tek iz-ronilo iznad planinskih vrhova na isto-ku. Pogledao je red zgrada u glavnoj ulici. Deo grada, koji se pružao pred njim, izgledao je pri dnevnoj svetlosti sasvim drugačije nego sinoć, kada je on prispeo u grad. Ako je grad onda izgle-dao življi, sada je nad njim lebdela su-morna tišina i preteći, varljivi mir.

Poznavao je Mohou Krik i sećao se dobro njegovog nekadašnjeg izgleda: velike vetrenjače na rubu grada s og-romnim, drvenim krilima, koja su škri-

pala na slabom vetru, nesvakidašnje belo obojene crkve – prve zgrade izgra-đene u gradu, zatim šerifske stanice na-spram saluna, dva niza dućana i pos-lovnih zgrada u glavnoj ulici, kao i kuća za stanovanje u sporednim ulicama i uličicama.

Da, Dok Holidej se dobro sećao sva-kog detalja. I konstatovao je da se od njegovog prvog dolaska u taj grad malo šta u njegovom izgledu izmenilo.

Pustio je da mu pogled klizne do pro-laza na zapadu, usečenog u dugačku liticu od crvenih stena, prolaza koji je otvarao put u Džordanovu dolinu. Kroz taj prolaz stizalo se u Mohou Krik i od-lazilo iz njega putem koji je vijugao po-red groblja.

Pogreb je bio zakazan za deset časo-va. Imao je još dosta vremena da se pri-premi i sazna nešto više o onome što se desilo dva dana ranije, jer je sinoć, po dolasku, saznao samo da Sem Džordan više nije živ. Čudno je to kako se život i smrt brzo smenjuju, ne ostavljajući čo-veku drugu mogućnost sem da se začu-di i zapita da li je taj što je nepovrat-no otišao uopšte postojao na ovome svetu.

Kada je pre desetak dana dobio pismo od Sema Džordana ništa nije nagoveš-tavalo da onoga ko je pismo napisao ne-će po dolasku zateći u životu. U tom pi-smu je sve izgledalo obično: i zadovolj-stvo sopstvenim uspesima i nezadovolj-stvo svojim starijim sinom Halom i po-ziv da dođe u posetu kako bi još jednom uživali u zajedničkom lovu u brdima punim divljači.

Sem Džordan je oduvek bio takav: neposredan, otvoren, prirodan, bez zad-

njih misli. A poznavali su se već pet godina. Sada je bio mrtav.

Uveliko probuđen grad sada je živio svakodnevnim životom koji smrt pojedinca nije mogla poremetiti. Glavnom ulicom kretali su se prolaznici, neki zauzeti svakodnevnim poslovima, drugi opet u očekivanju da se otvore saluni, koji su sinoć do kasno pružali uživanje onima koji su tražili laka zadovoljstva. Ali ipak i ljudi i kola bilo je nešto manje nego obično, verovatno zbog predstojeće sahrane, a glavna ulica, i pored uobičajene živosti, zadržala je neki svečani mir. Smrt je ostavljala svoj neizbrisivi trag.

Zapadnjak se udaljio od prozora i počeo se spremati. Obrijao se kao i obično, obukao čistu košulju i očetkao odeo, svezao mašnu i, pripasavši kolt u futroli od crnog boksa, sišao u restoran. Za to doba dana lak doručak bio mu je dovoljan i pošto je nekoliko komada prženog hleba zalio jakim kafom, pripalio je cigaru i izišao na ulicu. Zastavši na trotoaru, ugledao je jedna kola koja su skrenula pored crkve i dve starije prilike, svečano uparadene na prednjem sedištu. Kola su se uputila ka brežuljku.

Pošavši glavnom ulicom, Dok je primetio da i drugi građani, neki pešice a neki na konjima ili kolima, idu u istom pravcu. Svi su se kretali prema groblju i po svemu sudeći moglo se zaključiti kako će pogreb biti velik i svečan, što je i dolikovalo pokojnikovom položaju i ugledu u društvu.

Dok je prolazio pored šerifske kancelarije, vrata na njoj su se otvorila. Zapadnjak se ne bi okrenuo da ga na to nije naveo nečiji glas:

– Gle! Dok Holidej!

Zapadnjak je zastao i suvonjavi mladi čovek zatvorio je za sobom vrata pokretom noge. Stojeći, gledao je očiju razrogačenih od čuđenja.

– Dobar dan, šerife Brauning.

– Mister Holideje, nisam čuo da ste doputovali.

– Nije ni čudo, šerife. Prispeo sam kasno sinoć diližansom. – Dokov glas odzvanjao je dubokim, metalnim prizvukom.

– Da, sinoć je kasnila – reče Brauning. – Ali je ipak stigla na vreme za tužni događaj. Vaš ponovni dolazak neće baš obeležiti neko veselje.

Zapadnjakov pogled zadržao se na šerifskoj zvezdi na Vinovoj košulji. Nikada nije zamišljao da bi Vin Brauning mogao postati šerif, ali je priznavao činjenicu da se ljudi menjaju.

– Svaki čovek mora umreti – rekao je – pa i moj prijatelj Sem Džordan. Ali voleo bih da sam ga video pre smrti. Kada čovek od nekoga dobije pismo, a nedelju dana kasnije sazna kako je taj čovek ubijen, onda je to zaista teško od prve prihvatiti. Šta se, u stvari, desilo?

Šerif Vin Brauning se zagledao u zapadnjaka. Pogled njegovih crnih očiju sreo se sa sivoplavim Holidejevim očima i on ga skrenu u stranu.

– Mister Holideje... zar zaista ne znate šta se desilo?

– Ne znam. Krčmar Krenk mi je samo pomenuo da je Sem Džordan ubijen. Brbljao je još nešto o farmerima-naseljenicima, ali ga nisam ozbiljno shvatio.

– Pa, izgleda da sam ja najpogodnija osoba za saopštenja o takvim događajima, mister Holideje. – Brauning se zadovoljno isprsisio, osećajući se važnim.

– Vidite, Sem Džordan je ubijen iz zasede, a ubili su ga farmeri!

Dok za trenutak nije ništa odgovorio, već je ćutke zurio u šerifa. Neka čudna hladnoća stezala mu je srce. Ono što u prvom trenutku nije uzeo za ozbiljno, pokazalo se tačnim! Zaustio je da nešto kaže, ali šerif se u međuvremenu okrenuo i zatvorio vrata za sobom.

Zapadnjak je krenuo dalje ulicom, koja je sada malo živnula. Brauningove reči su ga zbunile. Vest o Džordanovoj smrti delovala je porazno na njega, ali tek sada ga je stigao pravi udar. Šerif je rekao: fameri-naseljenici. Kada je pre godinu-dve bio u Mohou Kriku farmera-naseljenika nije bilo, ali očigledno su docnije došli, pa je došlo i do sukoba. Čudno mu je bilo da mu Sem Džordan u pismu nije pomenuo nikakve sukobe.

Neki građani prepoznali su zapadnjaka i pozdravili ga u prolazu. Otpozdravio im je, ali pogled mu je počivao na bregu prošaranom nizovima belih nadgrobničkih spomenika. Grupice ljudi i žena ćutke su žurile tamo. Po tome je Holidej zaključio da je čas pogreba već blizu.

Zastao je na ivici groblja, pored polomljene ograde od prošća. Preleteo je pogledom po grobovima obraslim travom i niskim korovom i drugima, uredno održavanim, ali sa izbledelim slovima na nadgrobničkim kamenovima. Zapazio je da grupe ljudi sa svih strana prilaze jednom tek iskopanom grobu, pored kojeg je stajao sveštenik. Ozbiljnih lica, svi su se spremali da odaju poslednju poštu jednom od najznačajnijih ljudi njihovog kraja. Prepoznao je neke od njih.

Padinom brega odjeknuo je topot kopita i Holidej skide šešir kada su se na vidiku pojavila crna pogrebna kola. Bila su to, u stvari, stara poštanska kola, preuređena za takve prilike. Vozio ih je čovek u crnom odelu, pored kojeg je sedeo još jedan isto tako prikladno odeven. Za kolima je jahao konjanik, takođe u crnom odelu.

Hal Džordan.

Zapadnjak se zagledao u starijeg sina Sema Džordana. Kao opomenut šestim čulom, Hal se okrenuo i njihovi pogledi su se srelili. No Halovo lice nije izražavalo dobrodošlicu. Umesto toga, čuđenje je blesnulo u njegovim očima i Hal Džordan okrete glavu.

Holidej je prošao kroz groblje i pridružio se ostalima u pratnji. Mada su svi oko njega bili svečano odeveni, on se ipak izdvajao finim, besprekorno skrojenim odelom i gospodstvenim držanjem. Među prisutnima prepoznao je nadzornika Frenča, ali ostali kauboји verovatno su bili novi ljudi.

Sveštenik je rasporedio nositelje crkvenih relikvija i sačekao da spuste kovčeg pored groba. Prekrstio ga je molitvenikom i pročistio grlo.

– Ja sam izvor svega života. Oni koji veruju u mene živeće i posle smrti – započeo je molitvu.

Slab povetarac počeo se poigravati kosom prisutnih i dizati oblačke prašine. Propovednikov glas zvonio je tiho i vetar je nosio reči molitve. Neko se prigušeno zakašljao i Hal baci u tom smeru pogled pun negodovanja. Jedna omalena žena tiho je plakala. Bila je to Amelija, crnkinja, kuvarica s ranča.

– Pomolimo se – propovednik Gejr je ponovo otvorio molitvenik.

Odjednom su kao plima nadošle uspomene na Sema Džordana, karakternog čoveka, pouzdanog prijatelja i druga u lovu. Bio je to ozbiljan i čvrst čovek, ponekad možda i suviše ozbiljan i čvrst, ali ne tmuran i surov. Prema podređenima, a i prema svojoj deci bio je strog ali pravičan. Razume se da ga nisu svi tako visoko cenili. Dok se sećao kako mu je Sem pričao koliko su bili snažni otpori i negodovanja zbog njegovog drugog braka. Halova majka umrla je nekoliko godina posle porođaja i Sem se oženio drugom ženom – indijanskom princezom Minoa. Taj njegov postupak izazvao je negativno reagovanje jednog broja građana, zatucanih i punih predrasuda, a kasnije su se te predrasude usmerile i prema sinu koji je u tom drugom braku rođen... Stivu Džordanu. To je bio razlog što je rančer tog svog mlađeg sina poslao na Istok radi školovanja, a i povod za održavanje bliskih veza s Holidejem, kojeg je njegova druga žena Minoa znala još iz vremena kada je Holidej boravio među Apačima. Holidej i Džordan su se jednom prilikom upoznali u apačkom plemenu i sprijateljili. Kada je Minoa nesrećnim slučajem izgubila život, Džordan se još više vezao za svog novog prijatelja. To je verovatno bio razlog što mladi Hal Džordan zapadnjaka nije trpeo.

– Zahvalimo sada Tvorcu što je podario život Semjuelu Ejmsu Džordanu – rekao je propovednik.

Pogreb će uskoro biti okončan. Sve glave bile su oborene i sve oči sklopljene dok je prečasni Tomas Gejr molio Svevišnjeg za dušu umrlog. Onda je kovčeg polako spušten u duboku raku.

– Pepeo pepelu... prah prahu...

Posle pet minuta obred je završen. Amelija je glasno zajecala kada su se prve lopate zemlje sručile na kovčeg. Prošlo je još malo vremena i ljudi su se počeli razilaziti, prolazeći pored sveže humke i tiho razgovarajući među sobom. Na kraju su ostala samo dva čoveka, jedan naspram drugog, na suprotnim stranama groba.

– Dobro došao, Holideje.

Zapadnjakov pogled spustio se na lice Semovog starijeg sina.

– Drago mi je što te vidim, Hale, ali ne i što te vidim u ovakvom trenutku.

– I meni je žao što si došao i naišao na... na ovo.

– Šta se desilo sa Semom, Hale?

Hal izvadi duvankesu i papir.

– Ubijen je iz zasede, Holideje. Ubili su ga naseljenici.

– Jeste li ih videli?

Hal počne da zavija cigaretu. – Pa, nismo ih baš videli.

– Kako onda znaš da su to bili naseljenici?

– Oni su stalno pravili neprilike. Krupne neprilike. Pretili su ubistvom. Sem toga, ti znaš moga oca. On nije imao neprijatelja i jedino su ti prokleti fameri imali nekog razloga da ga ubiju.

Hal je konačno zapalio cigaretu i oblačići dima počeli su se dizati iznad humke.

– Jesi li našao onoga ko ga je ubio?

– zapadnjakov glas zvučao je energično.

Hal slegnu ramenima:

– Nisam mogao da nekog posebno optužim, pa smo zato odabrali šestoricu. Računam da je tata vredeo bar koliko i pola tuceta tih šunjala... i tako smo ih sve obesili.

Zapadnjak ga s nevericom pogleda:

– Vi ste ih... ti si ih... šta?

Hal povuče snažan dim iz cigarete.

– Mislim da ovo nije ni vreme ni mesto da o tome raspravljamo. Pretpostavljam da ćeš doći i biti naš gost na ranču.

Rekavši to, Hal Džordan se naglo okrenuo i krupnim koracima udaljio. Dok je ostao sam da stoji, gologlav, lica obasjanog toplim zracima sunca. Gledajući Hala koji se udaljavao, stavio je šešir na glavu, pokrivajući bujnu tamnu kosu. Zakoračio je da i on pođe, pa stao. S obe strane Semove humke nalazio se još po jedan grob. U njima su bile sahranjene Semove žene.

– Vi ste svakako Dok Holidej? – začuo se neki glas.

Zapadnjak se okrenuo. Bio je to propovednik i Holidej prihvati pruženu ruku.

– Prepoznao sam vas po odelu. Sem mi je više puta pričao o vama i kad sam vas video odmah sam znao da ste to vi. – Propovednik se osmehnu: – Ja sam Gejr.

– Moje odelo možda nije najprikladnije za zemlju stočara, ali ja sam na nje ga navikao.

– Naravno. A kako se desilo da ste tako brzo stigli? – Gejrov glas zvučao je setno.

– Sasvim slučajno. Pre desetak dana primio sam Semovo pismo. On me je zvao da dođem u posetu i pošto nisam bio zauzet ničim važnijim, uputio sam se ovamo i naišao na ono što sam najmanje želeo da vidim.

– I mi takođe. Semova smrt je gubitak za nas.

– Mogu da zamislim – složi se Dok.

– Ne, ne možete. Mislim da je Semova smrt došla u najnezgodniji trenutak. Njegovo prisustvo bilo bi sada itekako potrebno, jer se šuška o velikim neprilikama i trvenju između stočara i farmera. Ko zna šta se iz toga može izroditi. Sem bi umeo da to vrenje smiri.

– Hal reče da su farmeri ubili Sema.

– Niko tačno ne zna ko je ubio Sema Džordana. Hal to samo pretpostavlja i na osnovu te pretpostavke on je već ubio šestoricu ljudi. Obesili su ih. Sem Džordan i ja bili smo dobri prijatelji. On mi je rekao da postoje neka trvenja između njega i naseljenika, ali ja imam svoje mišljenje o tome ko podjaruje napetost na obe strane. Kao što sam rekao, u ovom trenutku bio bi nam veoma potreban čovek koji bi smirio duhove i ukrotio one koji ovu dolinu žele da gurnu u opšti sukob.

Zapadnjak nabra obrve.

– Možda ćemo jednog dana nastaviti ovaj razgovor, propovedniče, ali u ovom trenutku ja bih hteo da odjašem na ranč.

– Svakako – Gejr je svoje reči propratio osmehom. – Hoću li vas videti u crkvi?

– Ne verujem da ću ostati toliko dugo – odgovori Dok, uzvraćajući osmeh. – A sem toga, ja sam već davno zaboravio crkveno pojanje.

Pošavši stazom ka izlazu iz groblja, našao se među kaubojima s ranča „Dž“. Džejk Frenč je promrmljao nekoliko reči dobrodošlice, a poznanici iz grada prišli su mu, interesujući se za novosti iz drugih krajeva. Kao čovek za koga se znalo da dosta putuje, Holidej je bio zanimljiva ličnost, ali sada nije bio raspoložen za tu vrstu razgovora. Onima,

koji su mu prišli, odgovorio je korektno ali kratko, želeći da ih se što pre otarasi, što mu je posle nekoliko minuta i uspelo.

Stigavši u grad, sačekao je da prođe dnevna žega, a onda na iznajmljenom konju pojahao prema prolazu. Sunce mu je grejalo leđa i vrat. Ozbiljnog lica, Dok je zurio u put pred sobom, a kada se pred njim ukazao brdski prolaz, bacio je pogled na stranu do male kolibe od naboja, koju je i očekivao da vidi ispod jednog krivog stabla.

Pred kolibom je stajao Indijanac, nalik na statuu, s kosom crnom kao gavranovo krilo, koja mu je padala na koščata ramena. Dok uspori hod svoga konja i Čarli, zvani „žestoki borac“ podiže koščatu ruku. Dok zateže vođice.

– Došao si? – upita ga Čarli.

– Da, Čarli, došao sam. – Holidej pomisli na to kako Čarlju, pripadniku plemena Apača, nije bilo lako da živi u civilizaciji, ali on je ipak odabrao da kraj života provede u blizini groba svoje siplemenkinje. Za više od decenije života među belcima naučio je njihov jezik, ali je i dalje razmišljao kao Apač. – Izgleda da sam naišao na gužvu? – dodade.

– Dok – reče Čarli – moram nešto da ti kažem i govorim ti to kao bratu. Ovo što se u dolini kuva nije greška naseljenika. Oni su, kako bih to rekao, izazvani...

– Ko ih je izazvao? Ranč „Dž“?

– Moglo bi se tako reći.

– Hal Džordan kaže da su farmeri ubili njegovog oca.

Čarli pljunu u prašinu.

– Možda. Ali možda i nisu. Prošle nedelje, Holideje, Sem Džordan je pri povratku iz crkve prošao upravo ovuda.

Vozio je svoj jednopreg prema dolini. A onda, čuo se pucanj, a zatim još dva. Posle toga pronela se priča da su ga ubili farmeri. Ali ja nisam čuo topot mnogih konja u bekstvu. Čuo sam samo jednog konja.

– Jednog?

– Nisam ga video – reče Čarli – ali sam ga dobro čuo.

– To je mogao biti neki naseljenik – primeti Dok.

– Možda – Čarli ponovo pljunu u prašinu.

– Čarli – reče mu Dok – uskoro ćemo se videti i zajedno popiti po čašu pića.

Zapadnjak se udaljio od kolibe i ubrzo su se litice prolaza sklopile za njim. Kopite njegovog konja sablasno su odzvanjale po ravnom, kamenom tlu prolaza. Tim prosekomb prošao je Sem Džordan pre nego što će biti ubijen. Po Halovim rečima ubili su ga farmeri-naseljenici, ali je kratak razgovor s propovednikom Gejrom i Indijancem Čarlijem u njemu posejao seme sumnje.

Pitao se kako sada izgleda život na ranču „Dž“. Nekada je to bilo i mesto živahnosti i akcije, ali i spokoja. Pečat je tome davao Sem Džordan, a njega sada više nije bilo. Umesto njega rančemb je sada gospodario Hal, a po pogledima koje mu je on na groblju uputio ne bi se moglo reći da mu je pozeleo dobrodošlicu. Nakon Semove smrti za njegovu hladnoću, a možda i neprijateljstvo, biće i pravih razloga.

Prolaz se proširio u dolinu. Tmurnog raspoloženja, zapadnjak je poterao konja u trk.

*

Belo obojena soba bila je ista kao kada je pre dve godine u njoj boravio. Slika bizona u trku još uvek je visila nasuprot širokom prozoru. Pod je bio zastrt istom onom „navaho“ prostirkom, koju je za svog prvog boravka slučajno progoreo cigarom. U sobi se nalazio samo jedan krevet, prekriven smeđom tkaninom.

Dok razmače zavese i pogleda u dvorište. Kauboji su u međuvremenu svoja svečana odela zamenili radnima i čim su se ponovo našli na poslu nestalo je i njihovog tmurnog raspoloženja. U blizini štale neko se nasmejao i Holidej vide kako Frenč pali cigaretu.

Dok takođe skide odelo i navuče meku pamučnu košulju i leviske u kojima je bio i pri prethodnoj poseti. Sada je izgledao sasvim drugačije, ali ono što je ostalo bili su odmereno držanje, gipki pokreti, oštar pogled sivoplavih očiju i koltovi s drškom od slonovače.

Tek što je pripasao opasač s revolverima na vratima se začulo tiho kucanje.

– Napred – rekao je.

Vrata su se škripeći otvorila i u sobu je ušla jedna žena. Dok se osmehnuo:

– Dobar dan – pozdravio je.

– Vi ste sigurno Dok Holidej – pružila mu je ruku. – Ja sam Dolores Frenč.

– Drago mi je. – Dok je opazio da se ženina ruka zadržala u njegovoj duže nego što je uobičajeno. – Znači, Džejk se oženio od mog poslednjeg boravka na ranču.

– Nadam se da će vam se ta novina na ranču dopasti – rekla je mazno.

Zapadnjak ju je diskretno obuhvatio pogledom. Mogla je imati tek malo više

od dvadeset godina. Dugačka plava kosa padala joj je u talasima na glatka ramena. Imala je blage, kestenjaste oči kao u srne i fino oivičene pune usne, koje su nagoveštavale ženstvenost i čulnost. Čvrste, nabrekle grudi nadi-male su njenu bluzu.

– Naravno da mi se ta novina dopada, misis Frenč.

– Za vas Dolores – ispravila ga je ona. – Uzela sam slobodu da vam počistim i uredim sobu.

– Hvala – Dok je bacio pogled kroz prozor. – Hvala, misis Frenč... zasad. Mislim da je najbolje da ostanemo na tome dok se bolje ne upoznamo. Nego, recite mi je li u poslednje vreme bilo mnogo neprilika s... naseljenicima?

Žena stisnu usne.

– Budite uvereni da mene ne zanimaju trvenja ljudi s ovog ranča i farmera. – Spustila mu je ruku na podlakticu. – Daleko sam više zainteresovana za druge stvari.

Pogledi su im se sreli i po onome što su njene oči rekle nije moglo biti nikakve sumnje u značenje njenih reči. Onda je jedna senka pala na pod i u odaju je ušao Hal.

– Holideje, sastanak ćemo održati u dnevnoj sobi – obavestio je Doka.

Zapadnjak se odmakao od Dolores i nabranih obrva pogledao Hala, koji je skoro nečujno bio ušao u sobu.

– Sastanak? Kakav sastanak i zbog čega?

– Dolazi Kalson. U stvari, očekujem ga svakog trenutka.

– Kalson... beležnik?

– Da, on. Doći će ovamo da otvori očevo testament.

– Zar tako brzo? – začudi se Dok. – Pa Sem je tek spušten u zemlju a ti si već pozvao beležnika da deliš nasleđstvo s bratom?

– Treba što pre da saznamo šta nam je otac ostavio – reče Hal otvoreno. – Zato sam pozvao Kalsona da dođe.

– Taj postupak ne čini mi se baš pristojnim. Tu mi nedostaje osećaj poštovanja prema pokojniku – zamerio je Dok, mada mu je donekle odgovaralo raščišćavanje računa između Hala i njegovog mlađeg brata Stiva, kome je on, po ranije iskazanoj Semovoj želji, bio određen za staratelja.

– Mislim da je najbolje da vas ostavim same – reče Dolores i iziđe iz sobe.

Hal drsko pogleda zapadnjaka i obrati mu se reskim tonom:

– Dopusti da ti nešto kažem, Dok! Ja već pet godina vodim ovaj ranč! Otac je, naravno, bio tu, ali uglavnom je puštao mene da donosim odluke. A gde je za to vreme bio Stiv i šta je radio? Izigravao je školarca na Istoku.

– Stiv je maloletan.

– Znam, znam, ali ja sam već naučio da donosim odluke i jednu odluku doneo sam i juče, pozvavši Kalsona da dođe.

– Zar ti je očev novac toliko važan i hitan?

– Sastanak će biti u dnevnoj sobi – preseče ga Hal i čvrstim korakom izađe u hodnik.

Holidej je ponovo prišao prozoru i neka čudna hladnoća stegla mu je srce. Zvati Kalsona u ovom trenutku bio je skoro nedostojan gest. Sem toga, osećao je neku napetost u vazduhu. Stara kuvarica Amelija došla je da ga pozdravi, a to su učinila i dva stara kaubo-

ja, dok su ga ostali praktično izbegavali. Za sve njih on je bio nepoznat, nepoželjan stranac.

*

– Ti znaš Ruperta Kalsona, nadam se?

Hal je stajao pored ormarića s pićem i mešao viski s vodom. Pored njega, s dugačkom muštiklom u ruci, stajao je advokat Kalson. Bio je to mršav muškarac s glatko začesljanom crnom kosom. Bio je odeven u lako tamnoplavo odelo.

– Milo mi je što se ponovo vidimo, mister Kalsone – u Holidejevom zvaničnom obraćanju nedostajao je prijateljski ton.

– Da, dosta dugo se nismo videli – Kalson prihvati čašu iz Halove ruke. – Biće skoro tri godine, zar ne?

– Nešto više od dve.

Dok priđe ormariću i uze bocu s viski-jem koju je Hal bio vratio. Kalson pročisti grlo: – Ovaj... pretpostavljam da vam je drago što ste opet došli.

– Što se mene tiče, Kalsone – odgovori zapadnjak bezbojnim glasom – mislim da bismo mogli da izostavimo formalna fražiranja. Meni se ne dopada što ste vi danas ovde, ali ako ste već došli, recite ono što imate da kažete, pa da se razilazimo.

Kalson opusti donju usnu. – Slušajte, mister Holideje...

– Vi ste ovde da nam pročitate testament Sema Džordana i učinite to – prekide ga Dok. – U svakom slučaju, to je obična formalnost. Hal i Stiv su jedini živi članovi porodice a Sem Džordan je nesumnjivo svoje imanje ostavio njima.

Začulo se kratko kucanje na vratima.

– Napred – doviknu Hal.

Vrata se otvoriše i Frenč uđe u odaju. Nadzornik ranča imao je oko četrdeset godina, dakle znatno više nego njegova privlačna žena.

– Zbog čega je ovde potreban Frenč? – želeo je Dok da zna.

– Recimo da je on tu u svojstvu svedoka – objasni Hal. – Imaš li nešto protiv?

Holidej srknu viski i odrečno sleže ramenima.

– Dobro – ogłosi se Rupert Kalson uz usiljeni osmeh. – Hoćemo li da pređemo na posao?

Zapadnjak primače stolicu i sede. – Slušam vas – reče.

Kalson zauze mesto u čelu stola. Džek Frenč je natočio sebi piće iz ormarića i naslonio se na zid blizu prozora. Hal je seo pored beležnika, koji je iz džepa sakoa izvadio dugačku žutu kovertu. Veštim pokretima prstiju nečujno je otvorio koverat i izvukao pažljivo savijen list papira. Ne govoreći ni reč, stavio je naočare na nos. Desno od njega, Hal je spustio čašu na sto i zagledao se u tavanicu.

– Gospodo – počeo je Kalson svečanim glasom – ovo je poslednja volja Semjuela Ejmsa Džordana. Jeste li spremni da je saslušate?

– Čitajte – reče mu Hal.

– Odlično. – Kalson ponovo pročisti grlo. – Ja, Semjuel Ejms Džordan, pri potpuno čistoj svesti...

Zapadnjak je s pola pažnje slušao uvodni tekst testamenta, jer ga je unapred znao. Uostalom, pri njegovom poslednjem boravku na ranču Sem ga je upoznao sa sadržinom testamenta.

– ...i sada, gospodo, dolazimo do onoga što je u testamentu važno. Mogao bih vam čitati sve, od reči do reči, ali neću da vas zamaram nepotrebnim pojedinostima. Preći ću, tako da kažem, na suštinu dokumenta. – Bled osmeh ostao je kao zaleđen na Kalsonovom licu. – Po volji Sema Džordana ovaj ranč pripašće njegovom starijem sinu Halu. Njemu ostaju takođe zgrade, stoka, oprema, kola i sve ostalo. Što se tiče mlađeg sina, Stiva, njemu će pripasti polovina ergele konja.

– Šta? – procedi zapadnjak i podiže obrve.

– Što se tiče gotovog novca u ukupnom iznosu od trideset dve hiljade dolara, koji je sada deponovan kod Stočarske banke, on u celosti pripada Halu.

– Kakva je to šala? – upita Dok.

– Nikakva šala, mister Holideje – odvrati Kalson kratko. – Ovo je poslednja volja i testament koji je Sem Džordan svojeručno potpisao.

Zaprepašćenje i neverica obuzeše zapadnjaka. To ne može biti istina! Sem Džordan je podjednako voleo svoje sinove i uvek je govorio da će ranč ostaviti obojici na ravne delove. To je i u testamentu napisao... bar tako je rekao njemu, a Dok u Semove reči nije sumnjao.

Hal sleže ramenima.

– Kao što se često govori, Dok, ima nešto što se ne može izmeniti. Ja sam čisti belac, a Stiv... on je...

Zapadnjak pruži ruku preko stola i uze testament Kalsonu iz ruke. Raširivši papir pred sobom, preleteo je pogledom po pisanom tekstu.

– Ali ovaj testament je datiran pre nekoliko sedmica! – izustio je, prodorno gledajući beležnika. – Koliko znam, Sem je testament napisao pre nekoliko godina i taj testament je glasio drugačije.

– Izmenio ga je – odgovori Kalson tiho. – Ovaj poslednji napisao je na dan koji je označen i, naravno, ovaj testament zamenjuje sve druge koji su eventualno postojali.

– Izmenio je svoju poslednju volju... ali zašto?

Kalson proguta vazduh.

– Ja bih najradije da na to pitanje ne odgovorim, mister Holideje.

Zapadnjak obiđe oko stola. Obuzet s mukom uzdržavanim gnevom, mahnuo je testamentom Kalsonu ispred lica.

– Reći ćete mi u čemu je stvar, Kalson! Sve ovo zaudara na prevaru! Došao sam ovamo na Semov poziv i zatekao ga mrtvog... po Halovim rečima ubijenog mecima nekog farmera, mada neki ljudi imaju i drugačije mišljenje, da bih na kraju utvrdio kako postoji nov testament po kojem sve pripada Halu!

– Ne sve – javi se Frenč. – Stiv dobija polovinu ergele konja.

– Vi se ne mešajte, Frenč! – odseče zapadnjak.

– Mister Holideje – javi se beležnik – ako baš insistirate reći ću vam razloge zbog kojih je Sem Džordan izmenio svoj testament. Verujem da vam se to neće dopasti...

– Da čujem.

– Hal je tačno rekao. On je belac.

– Koliko znam, Sem nije imao nikakvih rasnih predrasuda! Oženio se Indijankom!

– Na kraju je izjavio da je to bila greška i da žali zbog tog svog postupka – reče Kalson hladno. – Možda je vreme izmenilo njegova shvatanja, a možda je i smrt njegove druge žene doprinela... ko zna? Ali jednoga se dobro sećam: on je Stiva nazvao svojim sinom melezom. To je bilo onoga dana kada je izmenio testament. Žao mi je, ali tako stoje stvari.

Dok se okrenuo prema Halu:

– Ako je Sem izmenio svoj testament... kažem „ako je“, onda je to tvoje delo.

– Moje?

– Stiv je bio daleko i ti si uspeo da ga obrlatiš.

– Ne budi lud!

– Slušajte, Holideje – umeša se Frenč – nema nikakvog smisla da se žestite što je Stiv izostavljen iz testamenta. Znam da ste vi prijatelj Indijanaca...

– Frenč! Vas niko nije pitao za mišljenje i biće najbolje da se udaljite!

Nadzornik se isprsisio, ali tada uhvati Halov pokret glavom koji je značio da treba da posluša. – Dobro, odlazim – progundā. Slegnuvši ramenima, izišao je iz sobe.

Onda su se Holidej i Hal Džordan pogledali oči u oči i beležnik Kalson je nervozno popravio naočare na nosu.

– To je samo zla sreća, Holideje – reče Hal s nameštenom iskrenošću. – Stvarno mislim da je to zla sreća.

– Jeste – pridružio mu se Kalson – ali tako je Sem Džordan hteo.

Dok se ponovo zagledao u Halove hladne oči. Sama činjenica da poluapač Stiv neće naslediti ni dolar očevog bogatstva ne bi mu mnogo smetala, mada je za Stiva imala sudbonosne posledice.

Umesto da postane cenjeni građanin, moraće da prekine školovanje i biće uvek samo prezreni melez. Takva budućnost neće biti laka za njega. Ali Holideja je više od toga ljutilo to što je u celoj operaciji s testamentom naslućivao prevaru. Sem Džordan nikada ne bi lišio svog sina nasledstva koje mu pripada jer on jednostavno nije bio takav čovek.

– Ti si ga na neki način naveo da to učini, Hale – rekao je.

Hal je ulio sebi piće u čašu. Srknuo je viski i pogledao zapadnjaka preko njenog ruba.

– Ti si moj gost, Holideje, ali ako nameravaš da me vređaš, onda je bolje da odeš – rekao je naglo. – Možeš poterati i konje.

– Konje?

– Da, konje koje je otac ostavio Stivu. Polovinu ergele. Reći ću Džejku da odabere najbolje i ti ih oteraj.

– Pustimo sada konje, Hale. Znaš i sam da ih nemam kuda oterati – procedio je Dok kroz zube. – Ali ostajem pri onome što sam rekao i odlazim odavde. Tako je najbolje, jer zaista ne mogu da podnesem ono što vidim. Nešto ovde zaudara, Hale, nešto mračno i zlokobno. Jednog dana možda ću saznati šta je to, ali u ovom trenutku želim samo da odem što dalje odavde. – Dok uze testament u ruku i pogleda poslednje redove.

– To je potpis Sema Džordana – izusti Kalson gotovo plačnim glasom.

– Jesam li ja to osporio? – preseče ga Dok.

Vratio je dokument na sto i čvrstim korakom izišao iz odaje. U svojoj sobi ponovo je obukao odelo u kojem je do-

šao i sakupivši raspakovane stvari u putnu torbu, izišao u dvorište. Osećao je na sebi Halov i Kalsonov pogled.

U trenutku kada je hteo da pojaše oslovio ga je jedan kauboj, koji je dotle dremuckao, naslonjen leđima na zid štale:

– Mogu li da progovorim reč-dve s vama, mister Holideje?

– Mali Krejzi! – zapadnjak prepozna Teksašaninov naglasak.

– Pre nego što odjašete, mister Holideje – promrmlja kauboj – želeo bih da nešto znate. Na ranču „Dž“ sve je drugačije nego ranije.

– To sam već i sam opazio – reče Dok sebi u bradu. – A na šta to misliš, Krejzi?

– Nisam siguran – odgovori glas ispod širokog sombrera. – Taj mister Hal je zao čovek... kao što je pokojna misis Džordan imala običaj da kaže.

– Oni vele da je mister Džordan isključio Stiva iz nasledstva zbog toga što je melez. Šta ti misliš o tome?

– To mi je čudno – odgovori Krejzi. – Mister Džordan je oduvek lepo govorio o Stivu. Sve do poslednjeg trenutka.

Na drugom kraju dvorišta pojavio se Frenč i uputio u njihovom pravcu. Bez ijedne reči više zapadnjak je pojahao i usmerio konja prema vratnicama. U prolazu je bacio pogled preko ramena do velikog prozora na kući i tamo ugledao dva lica. Dok se udaljavao, u ušima su mu odjekivale Krejzijeve reči: „mister Džordan je uvek lepo govorio o Stivu, sve do poslednjeg trenutka“.

Poterao je konja kroz vratnice i izašao na put. Iza sebe začuo je nečiji podrugljivi smeh. Neko je zasvirao na violini i zapadnjak shvati da je tog trenut-

ka počela zabava. Čudno! Sem Džordan tek što je bio sahranjen, a njegov sin Hal priređuje zabavu! Sa osećanjem mučnine, Dok odjaha putom koji je vodio iz doline.

*

Dolores Frenč je izišla iz dnevne sobe u kojoj se igralo uz piće. Pošla je u mrak, jer je znala da će neko poći za njom. Prikupivši rukom dugačku haljinu, klizila je nečujno kroz dvorište do mesta gde se nalazila dvosobna kućica u kojoj je stanovala sa svojim mužem Džejkom. Odškrinula je vrata i ušla, ostavljajući ih otvorena. Nije morala dugo da čeka. Još dok je pipajući u mraku tražila lampu, jedan glas ju je zadržao:

– Nemoj da pališ svetlo!

Ona je kratko i prigušeno kriknula, kao da se bajagi uplašila. Jedan muškarac je kliznuo unutra. Vrata za njim su se zatvorila.

– Zar ne bi trebalo da si na zabavi?
– upitala ga je.

– Oni mogu proslavljati moje ustoličenje za vlasnika ranča i bez mene – odvrati Hal.

Dok joj je prilazio, osetila je njegov dah zasićen velikom količinom popijenog viskija. Iako nije bio pijan, on je bio do guše naliven pićem, baš onako kako je ona želela.

– Lepa i uspela zabava – primetila je.
– Zbilja je zanimljivo to da je tvoj otac izmenio testament u tvoju korist.

– Zanimljivo?

– Da, zanimljivo. Baš sam to mislila.

Hal je uhvati za gole mišice. – Šta se to kuva u tvojoj lepoj glavici?

Osmehnula se:

– Zar si došao ovamo da me to pitaš?

– Ti vraški dobro znaš zašto sam došao – Halov glas postade rapav. – Znaš dobro da te želim od prvog dana kada te je Džejk doveo ovamo.

– Znam.

– Znaš, a ipak si me samo mučila. Dodirivali smo se rukama. Dodirivala si me u prolazu... ti...

– Hale – izustila je šapatom – ako si me pratio dovde zbog nečega, onda učini to zbog čega si došao.

Njegove usne pohlepno pritisnuše njene, a drhtave ruke čvrsto su je obgrlile. Dolores se pripila uz njega, njišući se telom, a kada se iz njegovog grla oteo krik razbuktale strasti, ona se zadovoljno osmehnula. A onda ga naglo odgurnula.

On ju je grozničavo dograbio.

– Ne! Ne ovde, Hale!

– Dođavola! Niko neće videti!

– Sutra – rekla je glasom koji se topio od obećanja. – Ali ne ovde, ne na ranču. U Đavoljem kanjonu.

– Ali...

– Idi sada – rekla je. – Biću u kanjonu oko jedanaest.

– Dobro. – Disao je ubrzano. – Čekaću te tamo.

– Vрати se na zabavu, Hale. Vрати se sam. Ja ću doći za tobom posle nekoliko minuta.

On ju je bez reči poslušao i dok je osluškivala korake koji su se udaljavali, na licu Dolores Frenč zaigrao je osmeh. Prinela je vrške prstiju nagnječenim usnama. Sviđalo joj se kako ju je Hal silovito ljubio, ali to nije bilo sve što joj

se kod Hala Džordana dopadalo. Dopadalo joj se takođe i to što je u testamentu stajalo njegovo ime kao jedinog vlasnika ranča „Dž“. Veza sa čovekom kao što je Hal pružala joj je vrlo interesantne mogućnosti.

IV

Kalota sjajnog Meseca izvirila je iza nazubljenih planinskih vrhova i obasjala lice konjanika koji je, podbočen rukom o kuk, jahao laganim hodom. Trebalo je stići u grad i naći smeštaj za noć, ali zapadnjaku se nije žurilo. Bio je obuzet mislima i noćna tišina mu je godila.

Samoća u poodmakloj noći bila je pogodna da mu pred oči iskrсну događaji iz prošlosti. Video je napregnutu lica, obavijena izmaglicom od duvanskog dima i čuo šum klizanja karata i zveckanje raznobojnih žetona po zelenoj čoji. Video je deo ljudskog pakla u kome je provodio život. Dolazeći u Mohou Krik nadao se da će taj pakao ostaviti za sobom. Ali tu je upao u drugu vrstu pakla.

Začuo je hukanje sove, a potom i zavijanje usamljenog vuka u planini. Dok se ispravio u sedlu i pogled mu je kliznuo do mesta gde je, iza jedne obližnje udoline, svetlucalo treperavo svetlo. Koliba se nalazila par stotina metara od puta i verovatno je to bio dom nekog naseljenika – farmera.

Holidej je već hteo da se vrati svojim razmišljanjima kada ga je udaljeni topot kopita naveo da zaustavi konja i opipa dršku kolta. Suzivši kapke, pokušao je da prodre pogledom kroz tamu. Topot konja je, međutim, odjednom

zamro i nastala je čudna tišina. Zatim je na jednoj beličastoj steni ugledao odraz silueta dvojice konjanika. Pritisnuvši rukom nozdrve svog konja da ga frktanjem ne bi odao, Dok ih je posmatrao.

Jedan od njih kao da je pokazao rukom prema kolibi, a zatim su obojica poterali konje niz padinu. Zapadnjakova početna radoznalost počela se hladiti i on je već hteo da produži put. Konjanike više nije video jer su nestali u uvali.

Odjednom je tišinu prolomio pucanj puške. Onda je čuo prodoran ženski vrisak, a zatim razuzdani smeh nekog muškarca. Dok skoči iz sedla, priveza konja za jednu nisku granu i potrča prema kolibi. Tada odjeknu i drugi pucanj.

– Odlazite, odlazite, prljave životinje... – ženine reči zaglušio je grubi smeh:

– Da odemo? Zašto? Mi smo se i vratili zato da završimo posao koji je trebalo završiti u nedelju!

Zapadnjak je krupnim koracima pretrčao preko proplanka obraslog žalfijom i šćućurio se iza jedne stene. Onda je do njegovih ušiju dopro nastavak razgovora:

– Tek smo počeli da se zabavljamo s tobom, devojko! Šteta što smo onda morali da prekinemo...

– Životinje! Zveri! Ubili ste mog brata, a sada hoćete...

– Ubili? – glas muškarca, koji je govorio, bio je rapav i Dok prepozna glas Roša, kauboj koji je radio na ranču. – Devojko, on nije bio ubijen. Ono što mu se desilo bilo je samo izvršenje onoga što mi nazivamo prerijskom pravdom.

Dok je sada primetio i drugog siledžiju, Douna, koji je sjahao iz sedla. Nije ga poznavao, ali ga je video još za vreme svog prethodnog boravka na ranču „Dž“. Sada se i Doun pridružio Rošu u kolibi.

Zapadnjak je stegao čvršće dršku revolvera i na vrhovima prstiju pretrčao preko dvorišta. Vrata kolibe bila su širom otvorena. U hodu je nagazio na razbijene parčiće staklenog fenjera, ali ni krckanje stakla nije doprlo do svesti dvojice nasilnika koji su bili suviše zauzeti onim što se u kolibi događalo.

Pod kolibe bio je prekriven komadi-
ma polomljenog nameštaja. Roš je čvrsto držao Džuli Kačel za kosu i kada je Dok prišao vratima on joj je trgnuo glavu ka zidu. Doun je pokušavao da je ščepa, nastojeći pritom da izbegne bacanje njenih nogu. U sledećem trenutku ju je ipak dograbio i njegova ružna, žablja usta našla su njena. U tom rvanju oboje su pali na pod, slomivši u komade jednu stolicu. Roš se glasno nasmejao, gledajući kako se njegov pajtaš valja po podu sa Džuli, ali je njegov smeh naglo zamro kada je ugledao cev uperenog revolvera.

– Dođavola – izustio je tiho. – Kicoš varošanin!

– Doun – rekao je Holidej zapovednički – ustani i skloni se od te devojke!

Doun se naglo okrenuo i našao se pred zapadnjakovim koltom. Pustio je Džuli i ona je skočila na noge, pa protrčavši pored Roša, stala zadihana kraj prozora. Doun je polako ustao.

– Stvarno si hrabar, je li? – procedio je Holidej prezrivo. – Dva odrasla muškarca protiv jedne devojke!

– Slušaj, kicoše, ovo te se uopšte ne tiče – reče Roš. – Mi smo ovde zato da završimo jedan posao koji nema nikakve veze s tobom.

– Nikakve veze sa mnom? – ponovi Dok, leđeno se osmehujući. – Pre nekoliko minuta možda bih se i složio s tobom. Dva konjanika, koji jašu u noći ka nekoj kolibi, zaista nemaju veze sa mnom sve dok iz kolibe ne dopre dozi-
vanje u pomoć jedne žene. Kada sam to čuo, zaključio sam da to ipak ima veze sa mnom. A sada... gubite se, dođavola, obojica odavde!

Roš je izmenjao poglede s Dounom, a onda je dugo, netremice posmatrao devojku. Njegov požudan pogled zadržao se na belom prevoju njenih grudi, na kojima je nedostajao komad bluze, koju je u rvanju otkinula Dounova ruka.

– Čemu uopšte tolika galama? – protisnu Roš kroz zube. – Pa ona je samo obična seljanka.

– Može biti da se njih dvoje uklapaju – osmehivao se zajedljivo Doun. – Varoški kicoš i seljanka! Kako ti to zvuči?

Zapadnjak oseti kako u njemu ključa bes zbog drskosti dvojice siledžija, ali je uspeo da se savlada i ostane miran. Protiv sebe je imao par opasnih tipova i nije hteo da načini glupost time što će izgubiti strpljenje.

– Gubite se! – mahnuo je revolverom prema vratima i uperio ga Dounu u prsa.

– Znaš šta? – zažmirio je Roš. – Ovaj kicoš se jako pravi važan. Došao je ova-
mo odnekud s Istoka i misli kako sve zna. Ali ima nešto što ne zna. Ovi nase-
ljenici su pravo smeće. Njih ne treba računati ni u šta!

– Dabome. Za vas su naseljenici smeće, a ja sam hvalisavi kicoš – reče Dok.
 – A sad da vam ja kažem, momci, šta ste vas dvojica! Vi ste obični brzopleti brbljivci. Pitam se da li biste u nekoj drugoj situaciji imali hrabrosti da to ponovite.

Roš iskrivi lice u prezriv osmeh:

– To je, dakle, stil varoškog kicoša! Drži nas na nišanu i vređa nas! Video bih kako bi govorio da nije tako!

Između njih se nalazila jedna stolica. Sasvim polaganim pokretom zapadnjak je sklonio stolicu u stranu i vratio revolver u futrolu, a kada su sledžije s ranča „Dž“ zaprepašćeno zinuli, on je opustio desnu ruku uz telo.

– Eto – rekao je mirno – sad vas više ne držim na nišanu, a ipak ponavljam da ste brzopleti brbljivci.

Bio je to gest koji je odudarao od zapadnjakovog uobičajenog držanja, ali ponašanje te dvojice lupeža nije ni zasluživalo drugačiji odgovor. Dok nije želeo obračun s njima. Hteo je samo da im uzvрати poniženjem na poniženje koje su nameravali da nanesu devojci i pritom se nadao da ovi neće potegnuti oružje.

Doun se osmehnuo:

– Šta misliš, Roše, kako će Hal gledati na to ako ubijemo njegovog gosta?

– Njegovog gosta? – Roš se podrugljivo nasmejao. – Njegovog gosta-kicoša! Kako ja vidim stvar, Doun, Hal će smatrati da smo mu učinili uslugu.

U tom trenutku Dok začu kako je Džuli Kačel izustila jedno prigušeno „ah“.

Roš je zabacio glavu kao da će nastaviti da se smeje. Ali odjednom njegovo se lice smračilo i oči suzile u uzane

prореze, kao oči mačke, delić sekunde pre nego što je njegova ruka poletela na niže i pre nego što je neodlučnom Dounu doviknuo da i on potegne revolver.

Zapadnjak je načinio pokret rukom, brz, skoro nevidljiv i iz njegovog kolta suknu plamen. Doun je još stajao neodlučno kada se Holidejev metak zario Rošu u grudi. Rošov revolver kalibra 45 takođe je grunuo, ali tek kada je drugi zapadnjakov metak odbacio Roša na zid. Ovaj pade, a na zidu iza njega ostade krvava mrlja.

Dok uperi revolver u Douna:

– Jesi li raspoložen da i ti okušaš sreću? – upita.

Doun je zurio u telo svog pajtaša ispruženo pored njegovih nogu.

– Nisi – konstatova Dok. – Dobro, onda se čisti odavde i ponesi Roša sa sobom!

Dounu nije trebalo dvaput govoriti. Sagnuo se i dograbio svog mrtvog ortaka za ruke. Cev Holidejevog kolta pratila ga je dok je vukao telo do konja u dvorištu.

Devojka je pronašla i upalila rezervnu svetiljku. Strah je nestao s njenog lica i ona je svog spasioca gledala sa izrazom zahvalnosti. Njene oble devojačke grudi još uvek su se uzburkano dizale ispod pocepane bluze. Holidejev pogled susreo se s njenim.

– Ja sam Džuli Kačel – rekla je. – Zaista sam vam veoma zahvalna, mister. Da vi nekim čudom niste naišli, oni... oni bi me...

Spolja je do njih dopirao potmulo topot konjskih kopita. Doun se udaljavao.

– Da, čista je sreća što sam baš u tom trenutku naišao.

Džuli za nijansu spusti intonaciju glasa: – Ne razumem zašto ste to učinili.

Dok vrati revolver u futrolu. – Zašto sam učinio... šta?

– Pa, čula sam kad su rekli da ste gost Hala Džordana. To može da znači samo jedno: da ste Halov prijatelj.

– To nije tačno. Bio sam prijatelj njegovog oca, mis.

Devojci zastade dah. Nije joj bilo jasno u čemu je tu razlika. Prijatelj jednog Džordana, po njenom mišljenju, morao je biti i prijatelj drugog Džordana.

– Ne razumem sasvim – govoreći to, ovlažila je jezikom usne – ali, u svakom slučaju, hvala za to što ste učinili.

– Ja sam gost koji više nije dobrodošao na ranču „Dž“ – objasni Dok. – Mislim da sam time rekao sve.

Zbunjena onim što je čula, Džuli je zurila u njega, a onda su se njene lepe usne razvukle u osmeh. – Mister – rekla je pitomo – ako ostajete ovde, pripremiću vam kafu.

– O, kafa bi mi zaista veoma prijala!

Zapadnjak je pokupio ostatke nameštaja. Jedna stolica ostala je neoštećena, ali sto je bio pretvoren u krhotine, pa se on odlučio da ga zameni s dva drvena sanduka. Kada je to učinio, pokretom glave pokazao je na uljanu sliku na zidu:

– Vaš muž?

– Zvao se Džonah – reče Džuli – i bio mi je brat.

– Bio?

Sevnula je očima:

– Ubili su ga... ubice s ranča „Dž“. Došli su ovamo prošle nedelje i... oh, šta вреди da vam pričam? Vi svakako već znate sve o tome.

– Ispričajte mi – zamoli je Dok jednostavno.

Ona ga je čudno pogledala:

– Došli su ovamo i izjavili da je stari Sem Džordan ubijen, da su ga ubili naseljenici i da će zbog toga oni obesiti pola tuceta naseljenika.

Zapadnjak je slušao dok mu je pričala o užasu koji je prohujao dolinom, o šestorici naseljenika koji su skončali na konopcu, o surovoj tobožnjoj pravdi koja je zadesila nedužne ljude.

– A naseljenici nisu ubili Sema Džordana? – upita Dok.

– Stari Džordan nije bio omražen – odgovori devojka. – On je bio nešto drugo, a ne kao Hal! Sem Džordan je umeo da živi i da pusti druge da žive. Naravno da ni on nije voleo što smo došli u dolinu, ali je znao da je zakon na našoj strani. Hal je bio taj koji je podjarivao svađe i razmirice između ljudi s ranča i naseljenih farmera.

Dok je govorila Holidej ju je posmatrao kako priprema kafu.

– Ne znam zašto vam sve ovo pričam – promrmljala je devojka više za sebe. – Konačno, vi ste stranac, čovek iz grada, a ne farmer.

– Ja sam čovek koji razmišlja – objasni joj Dok – i interesuje me sve što se među ljudima događa. Ja više nisam prijatelj Džordanovih, tačnije, nisam prijatelj Hala Džordana i nemam s njim nikakve veze. A i dobro vas razumem i znam šta osećate.

Ona mu je ulila kafu i sela ćutke za improvizovani sto. Među njima kao da je tog trenutka iskovana nerazlučiva i nedogovorena veza. Sve sumnje koje je normalno morala gajiti prema jednom potpuno nepoznatom čoveku, tog tre-

nutka su iščezle i na njenom licu pojavio se izraz obožavanja.

– Mislim da bi trebalo nešto da znate – rekla je. – Farmeri neće dopustiti da to vešanje prođe tek tako. Oni će izravnavati račune.

– Ne mogu reći da ih za to osuđujem – odgovori Dok – ali jedno ili dva nova ubistva zapaliće varnicu nečega još mnogo goreg.

– Ako mislite na rat u preriji – potvrdi Džuli Kačel – onda ste u pravu. Ali to će se ipak desiti. Ma kako bili pitomi naši ljudi, oni neće sedeti skrštenih ruku i gledati kako Hal Džordan veša njihove rođake, ruši njihove ograde i teroriše njihovu decu.

– Ako rat između farmera i stočara počne – upozorio je zapadnjak – farmeri neće imati nikakve šanse da pobede. Od mog poslednjeg boravka na tom ranču, mis, stvari su se jako izmenile. Još za Semovog života Hal je otpustio većinu starih kauboja i zamenio ih siledžijama i problematičnim tipovima, a neki od njih su i ubice. Kakve šanse bi mogli imati farmeri protiv profesionalnih revolveraša?

Devojka je srknula kafu, a onda progovorila:

– Rekli ste da više niste dobrodošli na ranču. Šta onda nameravate da radite? Vraćate se na Istok?

Do njih je dopro udaljeni topot kopita. Dok je ustao i položio ruku na dršku kolta.

– Zar se... zar se opet vraćaju? – upita Džuli s prizvukom strepnje.

Zapadnjak je pokušao da pogledom prodre kroz tamu. – Ne verujem da će Doun imati dovoljno hrabrosti za to –

rekao je. – A suviše je rano da je mogao stići do ranča i poslati druge.

Devojka mu se pridružila pored prozora i trenutak kasnije, pri jasnoj mesečini, ugledali su usamljenog konjanika. Konjanik je obišao oko šumice borova, pregazio potok i uputio se prema kolibi. Po izrazu njenog lica videlo se da ga je Džuli Kačel prepoznala.

– To je Ejbe!

Dok skloni ruku s drške kolta.

– Neki prijatelj? – upita.

– To je čovek koga morate upoznati, mister... – zagledala se u zapadnjaka, shvativši da još ne zna njegovo ime.

– Ja se zovem Džon Holidej – predstavio se Dok.

Konjanik je zaustavio konja izvan kruga svetlosti lampe. – Je li sve u redu, Džuli? – doviknuo je.

– Da, Ejbe. Dođi!

Konjanik je nabrao obrve kada je na prozoru ugledao dve siluete.

– Čuo sam pucnje – objasnio je – pa sam pomislio da treba da dođem i proverim...

Džuli je širom otvorila vrata.

– Jeste, ovde je bilo pucanja, Ejbe. Ovaj čovek došao je da mi pomogne i ubio je jednog od Džordanovih ljudi

– Dođavola! – U tom uzviku Ejbe je sažeo sva svoja osećanja. On kliznu iz sedla. Bio je gologlav i Dok pri svetlosti lampe primeti da ima riđu kosu. Ejbe je tromim korakom prišao vratima i pružio krupnu, snažnu ruku, koju je Holidej prihvatio.

– Ejbe Robinson – predstavio se. – Svaki čovek koji ubije nekog Halovog lupeža moj je prijatelj. Mrzim sve što je u vezi s Džordanom i ako ste ubili jednog od njih...

– Upoznaj se sa Džonom Holidejem, Ejbe – prekinula ga je devojkina ozbiljno. Ejbe razrogači oči.

– Šta... šta si to rekla, Džuli? Džon Holidej? Poznati pustolov Dok Holidej?

– Poznat ili ne, ja jesam taj – potvrdi zapadnjak.

Džuli je zainteresovano pogledala Doka. Njoj ime Dok Holidej nije značilo ništa, ali Ejbu Robinsonu očito jeste i ona je Ejbovo iznenađenje povezivala s Holidejevim boravkom na ranču Džordanovih. Da bi predupredila neki Ejbov ispad, dodala je:

– Mister Holidej me je spasao od dvojice životinja s ranča „Dž“.

Ejbe Robinson je začuđeno posmatrao zapadnjaka, a ovaj je pustio da devojka objasni Ejbu šta se ovde desilo. Vratio se nazad u kolibu i dopio svoju kafu, dok je začuđeni farmer stajao i slušao devojčino pričanje. Čuo je kako devojka zvonkim, smirenim glasom opisuje od reči do reči sve što se dogodilo. Kada je završila, krupni farmer je ušao u kuhinju i obratio se Doku:

– Mister Holideje, mislim da vam ja lično dugujem neku vrstu izvinjenja. Ono što sam o vama čuo nije vas opisivalo u najboljoj svetlosti. A budući da ste bili gost na Džordanovom ranču, mislio sam da ste isti takav nitkov kao što je Hal. Sada vidim da sam grešio, ali nemojte da me zbog toga osuđujete. Ime Hala Džordana ovde je sinonim za najcrnje pakleno zlo.

– Iskreno govoreći, Ejbe – odvrati zapadnjak – ja ne dajem baš ništa na to šta o meni mislite ili šta ste mislili. Desilo se slučajno da sam naišao u trenutku kada je Džuli bila potrebna pomoć i uradio sam ono što mislim da je

dužnost svakog ispravnog čoveka. Ali ukoliko pre krenem svojim putem, utooliko bolje.

Robinson se osmehnuo. Bio je to muškarac snažnog, volovskog vrata i širokih ramena. A uprkos tome odelo mu je izgledalo široko i kao da je visilo na njegovom ogromnom telu.

– Dopadate mi se – priznao je bez okolišanja. – Bez obzira na to što ste rekli.

Zapadnjak je izvadio cigaru iz tabakere i pripalio je, a Džuli je Robinsonu nalila lonče kafe. Objasnila je Holideju da je Ejbe čovek u koga naseljenici upiru oči. Iako farmeri nisu imali zvaničnog vođu, Robinson je postao njihov glavni zastupnik. Pušeći, Dok ga je saslušao. A ovaj mu je ispričao kako su ljudi s ranča „Dž“ postupali s novim naseljenicima u dolini.

– Zna li koga su obesili? – govorio je. – Džulinog brata Džonaha, Parki Bolstela ovčara, Džošu Maksvela, Bila Klivsa, Džima Odija i Luka Metsona. Šestoricu potpuno nedužnih...

– Mister Robinsone – upita Dok – šta mislite, ko je ubio Sema Džordana?

Farmer je kratko pogledao Džuli.

– Jedno sigurno znam. To nije učinio nijedan naseljenik. Možda je to delo nekog skitnice u prolazu, ili nekog ko je gajio mržnju...

– Ne pretpostavljate možda ko bi to mogao biti?

– Niko od nas to ne zna – umeša se devojka.

– Kasno je – primeti Ejbe, pogledavši na džepni sat. – Pošto je s tobom sve u redu, Džuli, ja ću se vratiti kući.

– Pozdravi Čeri – reče Džuli.

– Ona je sada već zašla u deveti mesec – pohvali se Robinson sav ponosan. – Neću još dugo čekati da ugledam svog sina.

– Ejb je siguran da će biti dečak – osmehnula se Džuli.

Robinson se uputio prema vratima. – Mister Holideje – dodao je – može biti da ste avanturista i kockar, ali meni se dopadate. – Rekavši to, izišao je i krenuo ka svom konju.

– Mislim da je vreme da i ja krenem i potražim prenoćište, mis Kačel – rekao je zapadnjak i pošao ka vratima. Džuli ga je ispratila pogledom. U međuvremenu Ejb Robinson izgubio se u noćnoj tami.

– Mister Holideje...

Dok se okrenuo i ugledao odsjaj svetlosti u njenoj razbarušenoj kosi. Opazio je modru oteklinu na njenom obrazu, ali je ipak izgledala divno. Oko zapadnjakovog srca nešto se pokrenulo.

– Ne morate ići, znate – glas joj je bio blizak šapatu.

Njegov pogled zaronio je u njene oči. Već dosta dugo nije sreo ženu tako milu i divnu kao što je Džuli. Mnoge sedmiце, provedene u zadimljenoj atmosferi saluna otišle su uprazno, a u poređenju s ogrubelim salunskim damama Džuli Kačel mu je izgledala kao neokaljani anđeo.

– Nameravao sam da prenoćim u gradu – odgovorio je – ali ako se plašite da noćas ostanete sami...

– Plašim se – odgovorila je bez oklevanja, kao da je jedva dočekala njegove reči. – Onaj čovek... Doun... mogao bi se noćas vratiti s drugima...

– Mogao bi – složio se Dok.

– Onda... ostaćete ovde?

– Idem da dovedem svog konja. Odmah se vraćam.

Džuli se osmehnula:

– Pripremiću još kafe.

*

Hal Džordan je uputio svog mrkova kroz široke vratnice, koje su bile jedini izlaz sa severnih pašnjaka ranča. Poteravši konja ujednačenim kasom, odabrao je put koji se uspinjao uz stepenasti nagib do uzvišenja s kojeg se pružao pogled na prostranu dolinu. Na vrhu prevoja zategao je vođice i pogledom obuhvatio predeo pred sobom.

Njegovo kraljevstvo. Kraljevstvo goveda i trave. Ali čelo mu se nabralo kada mu se pogled zaustavio na ogradama malih farmi, negde na rubu ranča „Dž“. Znao je da je zakon na strani naseljenika, ali Hal Džordan je bio od one vrste ljudi koji se vladaju po sopstvenim zakonima. Po njegovom mišljenju dolina je pripadala njemu i samo njemu.

Uskoro će naseljenici otići, njihove kolibe od naboja biće pretvorene u gomile prašine, a ograde njihovih farmi biće srušene. Poruka za Venton Vels već je bila poslata i kroz nekoliko časova Letner i njegov ortak Dillon biće na putu za dolinu. To će ga koštati punih pet stotina dolara, ali Hal je računao da će se to itekako isplatiti. Ta dvojica – Letner i Dillon, kada se nečega poduhvate, posao izvrše skoro savršeno tačno. Imao je on već prilike da Letnera vidi u akciji. Mršavi revolveraš je jednoga dana na ulici Venton Velsa za tren oka poslao dvojicu protivnika na onaj svet. Smaknuo ih je obojicu pre nego što su uspeli

da potegnu revolvere. Zato će ovaj posao za Letnera biti prava šala. Nijedan od naseljenika ne ume da barata revolverom kao profesionalac. Uz podršku ljudi s ranča „Dž“, Ketner i Dilon će, dok trepneš, jednom za svagda počistiti to seljačko smeće iz njegove doline.

Hal Džordan se okrenuo i poterao konja duž prevoja, starim indijanskim putem, koji je vodio do Đavoljeg kanjona, gde se nalazio njihov glavni logor. Pri pomisli na Indijance, lice mu se razvuklo u gadljivu grimasu. Prljavi, masni Apači! Kako je samo mrzeo njihov soj! Kad se samo priseti da se njegov otac oženio jednom iz tog prljavog naroda! Po njegovom uverenju belac koji je sebi dozvolio ljubavne odnose s nekom skvo, činio je grozan, sraman prestup i to je bio razlog što nikada nije mogao da podnese svog polubrata. Stiv je bio izrod, smrdljivi proizvod jedne prljave, neprirodne veze.

Skrenuo je konja u jednu dolju, vekovima zasipanu prašinom, prženu suncem i sušenu vetrom. Ispucale stene okolo delovale su sumorno pre nego što je naišao na poslednje uzvišenje pred uzanim prolazom.

Prolaz se nalazio na znatnoj visini. U jednom trenutku njegov konj se okliznuo u prašini, ali Hal je bio dobar konjanik. Umirio je svog mrkova s nekoliko blagih reči i nastavio da jaše niz strmu padinu u Đavolji kanjon. Kada se prolaz okončao na uzanom stenovitom ispustu, koji se nadnosio nad kanjon kao neki džinovski presto, zategao je vođice i stao.

Pred njim se pružao pust prostor kojim je brisao vetar. Izbrazdane krečnjačke litice dizale su se iz uvale obrasle

kržljivim drvećem, kroz koju je zmijoliko vijugao potok. Halov pogled zaustavio se na kamenom ispustu i on je sa zadovoljstvom uočio sveže tragove konjskih kopita, jasno utisnute u prašini.

Ona je već bila tu.

Prateći svež trag, poterao je konja niz prevoj. Uzbudjenje u njemu raslo je svakim trenutkom. Još od trenutka kada ju je njegov nadzornik doveo na ranč kao svoju mladu, žudeo je za Dolores Frenč. Za Hala je oduvek bila zagonetka zašto se ona uopšte udala za Džejka Frenča. On je bio mnogo stariji od nje i teško se moglo reći da je zgodan muškarac. Pa ipak, ona je pristala da dođe ovamo i živi s njim na surovoj granici. No uskoro je postalo jasno da je Dolores dosadio ne samo takav život već i posebno Džejk Frenč.

Hal se setio njenog poljupca prošle noći. Čovek njegovog položaja mogao je imati skoro svaku ženu koju bi pozeleo. Bio je vlasnik velikog ranča i većina žena iz grada dala bi sve da stupi u vezu s njim i da možda postane gospodarica njegovog imanja... Ali Hal nije bio zainteresovan ni za jednu od njih. Želeo je Dolores Frenč i po svemu sudeći i ona je želela njega.

Dodirom mamuza podstakao je konja da krene brže.

– Hale!

Okrenuo se u sedlu. Dolores je sedela u hladu jednog granatog drveta, a njen konj bio je sapet u blizini. Nadlanicom je prešao preko usana. Dugo je već žudeo za ovim trenutkom. Poterao je konja ka drvetu i stigavši tamo, kliznuo iz sedla.

– Zakasnio si – primetila je nežno.

Osmehnuo se: – Volim da me moje žene čekaju.

Dolores je na sebi imala jahaću suknu, dovoljno kratku da mu otkrije nje ne zaobljene, potamnele butine.

– A ko kaže da sam ja tvoja ženska? – upitala je prkosno.

Hal se spusti na cebe pored nje. – Ne verujem – odvratio je – da si došla čak ovamo samo zato da bi utucala vreme.

– U pravu si – rekla je veselo, ali je u istom trenutku bora na čelu zamenila osmeh: – Hale, gde je Džejk?

– Radi nešto na ranču. Ne brini, Dolores! Ma kakav razlog da si mu rekla za svoje jutrošnje odsustvovanje od kuće, verovatno da je njemu bio dovoljan. Ponaša se kao i uvek. Stari, dobri Džejk.

Ona se zakikotala i legla na leđa. Bluzaj joj je bila otkopčana a oči su joj odsutno gledale nekud, sijajući.

Hal se nagnuo nad nju i zagnjurio joj ruke u kosu. Približio je usne njenima, ali žena je odjednom prinela kažiprst usnama.

– Šta nije u redu? – upita on.

– Pre nego što me poljubiš i pre nego što budem vodila ljubav s tobom – izustila je Dolores u jednom dahu – želim da znaš jedno. Ja nisam neka jevtina salunska prostitutka ili zabavljačica koju možeš uzeti, a posle odbaciti i zaboraviti.

– Nego?

– Ako me želiš, Hale, možeš me imati samo ako postignemo određeni sporazum.

Njeni prsti su ga mučiteljski milovali po licu, dražeći ga do izbezumljenosti.

– Kakav sporazum?

– Reći ću ti – promrmljala je, klizeći usnama po njegovom licu. – Ti si sada vlasnik ranča „Dž“, sve stoke, inventara i zemljišta, je li tako?

– Tako je. Nastavi.

Ona se odmakla od njega i sela, izbegavajući njegove požudne ruke.

– Evo šta, Hale – produžila je – ja želim da to delim s tobom. Da ti i ja budemo vlasnici ranča „Dž“: Hal i Dolores Džordan.

– Šta? Izustio je tiho s nevericom. – Ali... ti si već udata za Džejka!

– Trenutno jesam – složila se ona. – Ali šta ako nekim slučajem iznenada postanem udovica?

Ležala je na ćebet i dok ju je gledao kako se poigrava trećim dugmetom svoje bluze, osećao je kako mu od nava le krvi tutnje slepoočnice. Znao je vrlo dobro na šta je Dolores mislila: to, kako će se njen status udate žene izmeniti u status udovice bilo je prepušteno njegovoj inicijativi i bistrini.

Pružio se po njoj, pritiskajući njene usne svojim. Dolores mu u prvi mah nije odgovorila, ali kako je njegovo uzbuđenje raslo, ona mu je počela uzvraćati. Usne su joj se širom rasklopile a ruke je obgrlila oko njegovog vrata. Njegovi drhtavi prsti užurbano su potražili dugme na njenoj bluzi kojim se ona dotle poigravala.

Signal nekog šestog čula u njemu trgao je Hala.

– Šta nije u redu? – upita ga Dolores oštro.

Do njihovih ušiju dopro je razgovetna zvuk grebanja metala o čvrsto tle. Hal je skočio. Nečija senka zaklonila im je sunce i Hal se našao oči u oči s Džejkom Frenčom čije je lice bilo po-

sivelo. Nadzornik ranča je sjahao i sada je stajao na steni iznad njih.

– Dođavola, to je Džejk! – U Halovom glasu osećala se mešavina ljutnje i strepnje. – Kako si došao ovamo?

Frenčova puška bila je uperena u Hala i njegov nadzornik gledao ga je preko nišana. – Kućkin sine! – kriknuo je besno. – Sve vreme radio sam za tebe kao rob, a ti mi tako uzvraćaš... pokušavaš da mi preotmeš ženu!

– Slušaj, Džejk – odvratio je Hal dok je Dolores ustala i naslonila se na obližnje stablo. – Nije sve tako kao što izgleda!

– Nije tako kao što izgleda? – podrugnuo se Džejk Frenč. – Vas dvoje se ljubakate, a ti mi kažeš kako nije sve tako kao što izgleda!

– Džejk...

– A ti... – Frenk se okrete ka svojoj ženi: – Prokleta, jevtina droljo!

– Dobro, Džejk – glas Hala Džordana sada je zvučao oštrije. – Dolores i ja smo se malo zabavljali. Pa šta? Niko od nas na ranču nije baš anđeo s belim krilima, zar ne?

Frenčovo lice izobličilo se u grimasu mržnje:

– Sve ove godine sam verno stajao uz tebe, Džordane! Stajao sam uz tebe i izvršavao tvoje zločinačke planove. Veroval sam ti! A evo šta mi je nagrada!

– Trgni se i opameti se, Džejk – podsmehnuo mu se Hal i neprimetno približio ruku futroli s revolverom. – Mi smo odrasli ljudi, a ne deca koja će se svađati zbog devojke.

– Ubiću te, Džordane – zapretio mu je njegov nadzornik. – A onda ću i nju poslati u pakao, što i zaslužuje!

Ruka Hala Džordana sada je mirovala samo nekoliko santimetara od drške revolvera.

– Hale! – začuo se očajnički šapat Dolores Frenč. – Moraćeš da ga ubiješ! To je jedini izlaz, Hale!

I Džordan je to znao. Nije bilo šanse da se Džejk Frenč nagovori da spusti pušku. On ga je video kako grli njegovu ženu i znao je kuda je to vodilo. Njegov nesavladivi ponos terao ga je da pritisne okidač puške.

– Ubij ga, Hale! – kriknula je Dolores.

Džordan se bacio na tle u istom trenutku kada je sa stene planula puška u rukama Džejka Frenča. Vrelo tane oprljilo je Džordanovo uho i zarilo se u drvo iza njega. Hal je potegao revolver u trenutku kada je Frenč po drugi put nanišanio na njega. Dolores je kriknula. Revolver i puška planuli su i eho pucnjeva razlegao se Đavoljim kanjonom. Frenčov kuršum zario se u čebe na kojem je malo pre toga Dolores ležala, ali Džordanov hitac bio je precizniji. Urliknuvši kao ranjeni kurjak, Džejk je ispustio pušku i skotrljao se preko glatke stene.

Hal Džordan je polako pošao prema njemu. Dolores je ostala pored stabla, obuhvatajući ga čvrsto rukama koje su drhtale. Hal je zastao na nekoliko koraka od stene i Džejk Frenč je podigao glavu i pogledao ga razrogačenim očima.

– Žao mi je što se ovako dogodilo, Džejk – obratio mu se Hal ravnodušnim glasom.

Frenč je pružio ruku da dohvati pušku koja je ležala kraj njegovih nogu i Hal je uperio revolver u njega. Kada su Frenčovi prsti dotakli kundak puške,

Halov revolver je grunuo. Udarac metka teškog kalibra odbacio je nadzornika od stene. Trenutak kasnije Džejk Frenč ležao je na tlu, nepomičan kao i stena kraj njega.

Džordan je vratio revolver u futrolu i pošao nazad do Dolores. Ona je stajala drhteći i bleđa ulicu, ali je ipak uspjela da se nategnuto osmehne.

– Razgovarali smo o tome kako se može desiti da iznenada postanem udovica, zar ne? – rekla je, prislanjajući lice na Džordanova prsa.

Hal opazi njen osmeh i zažmiri. – Do đavola! – otelo mu se. – Znači da je sve bilo smišljeno! Ti, ja... ovo mesto... i tvoj muž koji će nas uhvatiti na delu!

Njeni prsti pogladili su ga po kosi. – Možda.

– Dolores! Za ime Božje...

– Ja sam jutros rekla Džejku da idem u grad, a odjahala sam u suprotnom pravcu. Pretpostavila sam da će nešto posumnjati i da će poći za mnom kada vidi da si i ti pošao istim putem. Sve je ispalo onako kako sam pretpostavljala i ti si ga ubio baš onako kako sam planirala.

– Zašto mi nisi rekla šta se zbiva? – u oštini njegovog glasa osećala se ljutnja.

– Nisam želela da se usiljeno i neprirodno ponašam za slučaj da nas Džejk odnekud motri. Htela sam da sve izgleda prirodno i obično, jer je samo tako mogao upasti u klopku.

Hal ju je oštro pogledao:

– Znaš, Dolores, to bi moglo sve biti uzalud ako ti kažem kako ne želim da ranč delim ni s tobom ni bilo s kim drugim.

– Računala sam – odgovorila je – da ću te moći uveriti kako će jedna ovakva udovica sasvim dobro pristajati uz veliku kuću na ranču.

Rekavši to, pripila je svoje raskošno telo uz njegovo. Uz grlen uzdah on ju je zgrabio i položio ponovo na čebe.

Dok su njih dvoje vodili ljubav, jedan lešinar počeo je da kruži iznad mrtvog Džejka Frenča.

*

Jednostavan drveni krst bio je poboden čelo humke. Ispod krsta bio je položen mali beli kamen s natpisom:

Džonah Kačel

– Nije bilo mogućnosti da mu se priredi pravi obred – rekla je Džuli Holideju. – Ejb mi je pomogao da iskopam ovaj grob.

Holidej je ćutke gledao u humku i stisnuvši zubima cigaru, procedio:

– I tako Ejb namerava da počne s ubijanjem i da praktično iskopa još ovakvih grobova?

– On namerava samo da izravna rančun.

– To znači da će povesti grupu farmara protiv ranča „Dž“? Verovatno će mu uspeti da ubije nekoliko ljudi s ranča, možda čak i dosta njih, ali to nije ništa u poređenju s onim što će se posle dogoditi farmerima. U stvari, taj napad poslužiće Halu kao izgovor koji je odavno tražio. Njegovi revolveraši i siledžije zbrisaće posle toga farmere sve do poslednjeg.

Džuli se podboči.

– Pa neka – reče prkosno. – Svaki put kad pomenem izravnavanje računa vi

počnete da pričate o prerijskom ratu i o tome kako će nas rančeri zbrisati. Dobro, možda će biti tako. Ali... imate li vi neki bolji predlog?

– Znae šta? Ja sam tek došao ovamo i ne poznajem još nikoga, niti znam šta se ovde u stvari događalo. Znam jedino da bi posledicu jednog takvog rata između stočara i farmera, u kojem bi bilo umešano mnogo ljudi, predstavljala smrt većine zemljoradnika. A sve te smrti ne bi mogle ništa da poprave. Razume se, dođe trenutak kada čovek mora oružjem da se bori za ono u šta veruje, ali ako ovu dolinu zahvati ratni požar, najviše će trpeti žene i deca i među njima će biti najviše žrtava. Ja bih više od svega voleo kad bi se nesporazumi između ranča „Dž“ i farmera rešili na miroljubiv način.

– A kako bi to bilo moguće?

– Jeste li pokušali da potražite pomoć od predstavnika zakona?

– Od šerifa O'Hare i njegovog zamjenika Brauninga? – Devojčin glas bio je pun prezira i sarkazma.

– Da, od njih. Ja znam tog Brauninga.

– Čujte, mister Holideje! Ovo je zemlja stočara. Mi, farmeri, smo uljezi i šerif koji bi pokušao da nas zaštiti ne bi pobrao simpatije.

– Ali jeste li ipak pokušali da im se obratite? – insistirao je Dok.

Džuli odmahnu glavom.

– Onda bi to trebalo da bude vaš prvi korak – posavetovao ju je zapadnjak. On se odlučnim korakom uputio nazad prema kolibi, a devojka je ćutke krenula za njim. Stigavši do vrata, Dok je sagnuo glavu i ušao, da bi seo na jednu od stolica koje je uz pomoć čekića i eksera uspeo da popravi.

– Možda ste u pravu – rekla je devojka, posvetivši se konačno pripremi ručka.

– Vi, farmeri, ste dosta razbacani po dolini – primeti zapadnjak. – Imam utisak i da se retko sastajete da bi se o nečemu dogovorili ili nešto raspravili.

– Mi sve to obično prepuštamo Ejbu – priznala je ona.

– Bilo bi bolje ako bi se održao jedan sastanak kojem bi prisustvovali svi farmeri – nastavio je Holidej. – Na taj način biste stvorili jedinstveni front, koji bi onda nastupio pred predstavnicima zakona. S druge strane, opet, ako se pokaže da je rat u preriji jedini izlaz, ujedinjeni biste imali mnogo veće šanse da eventualno pobedite.

Džuli je promešala supu kutlačom. – Mister Holideje – upitala je pokunjeno – zašto nam vi pomažete?

Bilo je to pitanje koje je i on sam sebi više puta postavio. Za sinoćni događaj objašnjenje je bilo jednostavno. Jednoj devojci je bila potrebna pomoć i on joj ju je pružio. Ali sada se direktno mešao u spor između farmera i stočara. Sinoć, dok je jahao s ranča, imao je nameru da otputuje. Pošto je imao da obavi sasvim mali posao u vezi sa Stivovim nasledstvom, ništa ga više ne bi sprečavalo da napusti taj kraj. Ali posle dužeg razmišljanja zaključio je da bi takav njegov postupak bio baš ono što bi neki voleli da učini. Na primer Hal.

Ne, nije nameravao da ode iz doline. Trebalo je pre svega naći odgovor na nekoliko pitanja. Većina ljudi van ranča „Dž“ slagali su se u tome da nije verovatno da je Sem Džordan poginuo od metka ispaljenog iz oružja nekog farmera. Naseljenici nisu imali ništa pro-

tiv Sema... Pamtio je dobro šta mu je rekao Krejzi, mali kauboj s ranča. Njegova izjava nije se podudarala s razlozima koje je beležnik Kalson izneo u pogledu izmene testamenta Sema Džordana. Sem toga, možda je postojao još neki razlog za njegovo ostajanje u dolini. Iako po prirodi usamljenik i čovek koji u načelu brine samo svoju brigu, Dok je posedovao neizlečivu naklonost prema onima koji nisu u stanju da se sami zaštite od nasilja jačih. U ovom slučaju jedan silnik, ili nekoliko silnika, nameravali su da ognjem i barutom očiste dolinu od poštenih, radišnih ljudi, koji nisu umeli ništa drugo sem da oru zemlju, seju, žanju i žive u znoju lica svog. A nepisano je pravilo da je svaki pravi čovek, dakle i on, Holidej, dužan da to nasilje spreči... Čak i po cenu toga da na metak odgovori metkom. Jer da bi se živelo u miru ponekad su potrebne i žrtve.

– Ima više razloga zašto vam pomažem – oglasio se konačno. – A sada, dajte da probamo tu supu.

– Odmah!

Dok je seo za sto.

– Džuli, mislim da bi za večeras trebalo da sazovemo sastanak svih naseljenika u dolini – rekao je.

– Ovde?

– Pa, ova kuća izgleda isto toliko dobra kao i svako drugo mesto. Voleo bih da vidim Ejba Robinsona i ostale naseljenike odmah posle zalaska sunca.

– Otići ću posle ručka da potražim Ejba – obeća devojka. – Uverena sam da će on moći da okupi ostale. Vi ste na njega ostavili vrlo snažan utisak, mister Holideje.

Zapadnjak je prineo kašiku ustima, okušao supu i zadovoljno klimnuo glavom. Sa apetitom, kome se nije nadao, nastavio je da jede.

*

Bila je sredina popodneva. Hal Džordan je jahao preko severnih pašnjaka ranča „Dž“. Bio je sam. Dolores se vraćala na ranč drugim putem i on je očekivao da će ona stići kući malo posle njegovog povratka.

U mislima se ponovo vratio na događaje poslednjih nekoliko časova. Njene nasmejane oči i pune čulne usne ispunile su sve što su mu obećale, a kratak doživljaj u Đavoljem kanjonu trebalo je da bude samo predigra onome što je od nje mogao da očekuje. To, dabome, nije značilo da je obmanjivao sebe kako ga ona voli. Ne. Smatrao je da je Dolores skoro nesposobna za takvo osećanje. Jer kakva je ta žena koja je u stanju da grli drugog muškarca dok je leš njenog muža od nje, takoreći, na dohvat ruke?

Ali, bio je spreman da zaigra njenu igru i lako je moguće da će je tokom sledećih nekoliko meseci uzeti za ženu.

Džejkovo telo bilo je ostavljeno lešinarnima i ostaci će biti pronađeni tek kada neki kauboj slučajno primeti lešinare kako kruže. Svi će pomisliti da ga je ubio neki skitnica ili sitni lupež u prolazu. Što se tiče Dolores, ona je zvanično bila u gradu, dok je on lično proveravao ograde oko ranča. Niko njih dvoje neće povezati s tim ubistvom.

Postojao je ipak jedan problem: njegov brat Stiv, tačnije, njegov staratelj

Dok Holidej, koji nije napustio dolinu. Prošle noći Doun se vratio na ranč s Rošovim lešom preko sedla i ispričao da se Holidej umešao u njihovu igru s Džuli Kačel. Halu se nije dopadalo što se zapadnjak zadržao u dolini, pogotovo što je u glavi imao planove koji se tom nalickanom varošaninu sigurno neće dopasti. Pri pomisli na Holidejevo prisustvo opsovao je nešto sebi u bradu.. Onda je žustro podbo mamuzama svog konja u trk.

Doun ga je čekao kod ograde dvorišta. – Gazda – rekao je – imate neke posetioce.

Hal je nadlanicom otro prašnjavo lice.

– Ko su ti posetioci? – upita.

Doun sleže ramenima. – Ne poznajem ih, ali izgledaju mi kao neki opasni ljudi. Zbilja opasni.

Hal kliznu iz sedla i odlučnim korakom prođe pored svog kauboja. Dva konja stajala su vezana ispred prednje verande. Ne zaustavljajući se, Hal zakorači na verandu i uputi se prema otvorenim ulaznim vratima.

– Zdravo, Džordane – jedan mršav tip pojavi se na vratima pred njim. – Mi smo sami ušli unutra i smestili se kao kod svoje kuće.

– Vi ste verovatno...

– Lejsi Letner – predstavio se revolveraš. – A tamo, eno ga, baš se poslužuje vašim najboljim pićem, moj je ortak Džoe Dilon.

Hal je ušao u prostoriju u kojoj se nalazio još jedan suvonjavi čovek neuredne spoljašnjosti, posaden razmetljivo na stolicu pored ormarića za piće. Kada je Hal ušao, Dilon ga je pogledao, kratko klimnuo glavom i potegao još jednom iz boce s viskijem. Iznerviran

time, Hal je s mukom zaustavio reči protesta na usnama. Umesto da pokaže ljutnju, on je pokretom noge zatvorio vrata za sobom i ostao da stoji na sredini odaje, dok je Letner prišao svom ortaku.

– Vi ste Džordan, zar ne? – ponovio je. – Nisam bio siguran, ali prešli ste preko dvorišta kao čovek koji je vlasnik ove kuće.

– Da, ja sam Džordan – potvrdi Hal. – Došli ste ranije nego što sam očekivao.

Letner je raširio ruke kao da se pravda. Hal je zapazio da ima velike, izdužene šake sa negovanim, urednim noktima. Bile su to šake pravog profesionalnog revolveraša.

– Vaš glasnik je brzo stigao – objasnio mu je Letner. – Nivo vode je opao pa je on lako prešao reku: Stigao je do nas dan ranije nego što ste planirali. Što se tiče mene i Džoa, čim je glasnik preneo vašu ponudu, mi smo pojahali konje i pohitali ovamo kao da nas gone svi đavoli iz pakla.

Iz Letnerovog grla začuo se neki zvuk koji je trebalo da bude smeh. On je imao ružno, koščato lice, duboko usađene crne oči i kukast nos, koji se nadnosio nad debele usne.

– Dobro – reče Hal, iako je smatrao da je njihov prerani dolazak veće opterećenje za taj dan nego što je želeo. Pošto je telo Džejka Frenča ostalo da leži u kanjonu, hteo je da ima dovoljno vremena da lansira vest o svom obilasku ograde ranča. No, revolveraši su bili tu i mogli su već početi da zarađuju svoj novac.

– Glasnik je pomenuo nekih pet stotina dolara – Džoe Dilon je pogledao Džordana preko grlića boce.

– Čuo sam da toliko naplaćujete – odgovori Hal.

Dilon se osmehnuo:

– Troškovi života su sve veći. Sada je cena šest stotina.

Hal duboko udahnu vazduh. – Dobro, neka bude šest stotina.

Dilon je ustao i pažljivo vratio bocu u ormarić za piće. Bio je visok koliko i Letner, ali ne toliko ružan. Njegova neurednost delovala je prijatno i kada se osmehivao izgledao je kao pristojno vaspitan bankarski činovnik. Jedino su dva nisko pripasana revolvera otkrivala njegovo zanimanje.

– Kakav je to posao, Džordane? – odjeknuo je Letnerov duboki glas.

Hal Džordan im ukratko izloži zbog čega ih je angažovao. Obojica su to ćutke saslušali i jedino je Dilon pokretom ruke oterao muvu koja mu je dosadila.

– I tako – reče Letner mirno – vi želite da s vašim ljudima uklonimo te gadove farmere s lica zemlje. Je li tako?

Džordan iz kutije na stolu odabra jednu cigaru. – Tako je – potvrdi.

– Tri stotine odmah – nastavio je Letner – a ostalo kada završimo posao.

Hal je prišao metalnoj kasi. Dva para pohlepni očiju pratila su svaki njegov pokret dok je otvarao teška gvozdena vrata. Mašivši se rukom u kasu, izvađio je jednu žutu kovertu, odbrojao nekoliko novčanica i stavio ih u Letnerovu ispruženu šaku.

– Danas posle podne – rekao je Dilon naduveno – ostaćemo ovde da se odmorimo. Onda ćemo preći na posao.

– Možda ćemo malo kasnije odjahati do grada... da razgledamo mesto – dodao je Lejsi Letner.

– To je vaša stvar – odvrati Hal. – Ukoliko pre završite posao, utoliko pre ćete dobiti preostalih tri stotine dolara.

U tom trenutku neki konjanik je projahao dvorištem i topot kopita naveo je Letnera da se okrene. Kada je spazio vitku figuru Dolores Frenč njegovo lice razvuklo se u osmeh.

– Gle, gle – izustio je jedva rasklopljenih usana – ovo je prijatan prizor za umorne oči, Džoe.

– Trebalo bi da znate jedno – rekao je Hal Džordan resko. – Ona nije slobodna. Jasno?

Letner se prigušeno zakikotao:

– Jasno nam je, Džordane. No, ne možete nas kriviti ako nekoga gledamo!

Hal izađe. Očigledno ovom dvojicom neće biti lako upravljati, ali za to je postojala nadoknada: oni su očigledno znali svoj posao.

*

Bilo je veče i tamni oblaci iznad zapadnog horizonta rumeneli su se od zalazećeg sunca. Kroz planinski prolaz pirkao je prohladan večernji povetarac, šumeći bokorima trave i gustim krošnjama visokih borova. Taj povetarac doneo je do kolibe Kačelovih zvuk konjskih kopita.

– To je sigurno prvi naseljenik koji dolazi na sastanak – reče Džuli, perući posuđe u drvenom vedru.

Holidej je stajao u do vratku kada su se iz šumarka pojavila dva konjanika. Jedan je bio srednjih godina, omalen, li-

ca ogrubelog od napornog rada, s preterano velikim šeširom na glavi. Njegov pratilac bio je neki mlađi čovek, pegav u licu i mršav. Kada su sjahali, kratko su klimnuli glavom ka zapadnjaku.

– Rik Hadl – predstavila je Džuli starijeg od dvojice. – A Tim Menli je njegov sused.

– Drago mi je što vas vidim – pozdravi ih Dok.

Menli je pružio ruku, koju je Dok prihvatio, ali je Hadl ostao po strani, smrknutog izraza lica.

– Je li to čovek o kome je Ejb govorio? – upitao je.

– To je Dok Holidej – potvrdila je Džuli.

– Holidej? – promumlao je Hadl. – Dobro, Holideje, ima vremena da vam pružim ruku... kad vidim kako će sve proći.

– Slažem se – odvrati zapadnjak ravnodušno.

Dvojica farmera uđoše u kolibu. U ujednačenim razmacima počeli su pristizati i drugi. Neki od njih gledali su Holideja s neskrivenim podozrenjem, a jedan se pravio da ga uopšte ne primećuje, dok ga je nekolicina pozdravila uzdržano, ali dosta srdačno.. No svi su bili voljni da čuju šta će se na sastanku reći.

– Gde je Ejb? – upita Grinsted, bogalj s drvenom levom nogom.

– Još samo on nije došao – konstatovala je Džuli.

Čekali su i dalje Ejba Robinsona, ali kada je ceo čas protekao i kada su farmeri počeli pokazivati znake nestrpljenja, Holidej je otvorio sastanak. Svi su pažljivo slušali dok im je on izlagao plan o zajedničkom nastupu protiv ran-

ča „Dž“. Upozorio ih je na opasnost od napada na ranč, ali im je jasno stavio do znanja da nije čovek koji je spreman da kapitulira. Trebalo je da prvo ispitaju mogućnost da se Hal Džordan obuzda. Ali ako to ne uspe, onda bi se ujedinjeni oduprli nasrtaju s ranča.

– A šta vi time dobijate? – upita Hadl iz pozadine.

– Na to ne moram da odgovorim ni vama, niti bilo kome – odvrati zapadnjak. – Ali mislim da je pitanje prilično na mestu. Ja sam stranac i vi želite da znate zbog čega jedan stranac sedi ovde s vama.

– Tačno tako – potvrdio je Hadl otvoreno.

– Postoje za to lični razlozi – reče Dok – koje ne nameravam da izlažem. Ono što treba da znate to je da smo Hal Džordan i ja na suprotnim pozicijama... zbog njegovog brata Stiva, čije interese zastupam.

– Ali...

– Dolazi Ejb! – povika Džuli s vrata i sve glave se okretoše.

Zapadnjak je prišao vratima. Jedan konjanik dolazio je obalom potoka i njegova tamna silueta izdvajala se na mesečini. Bio je to zaista Ejb Robinson, koji je za sobom vodio konja, vezanog za sedlo njegovog. Holidej je izišao i podigao visoko svetiljku.

Robinson je jahao polako. Došavši u krug svetlosti, klimnuo je glavom preko ramena, u znak pozdrava. Tek tada je Dok primetio teret na drugom konju. Bilo je to telo nekog čoveka, prebačeno preko sedla, zamazano krvlju. Oči su mu bile širom razrogačene i nemo i staklasto fiksirale su grupu naseljenika. Košulja na lešu visila je u krpama

a kroz poderotine videle su se dve rane: jedna na ramenu i druga na prsima.

– Frenč! – otelo se sa zapadnjakovih usana. Dvojica naseljenika prišli su konju i veštim potezima noža presekli konopac kojim je Frenč bio vezan. Ranjenik se skljkao sa sedla. Farmeri ga digoše ispod konjskih nogu i položiše na tle. Okrvavljene usne su se pokrenule i iz nadzornikovog grla začulo se stenjanje. Na njegovom levom obrazu vide la se grozna poderotina od kljuna nekog lešinara.

– Odjahao sam do kraja doline da pozovem Sajmonsa – objasnio je Robinson. – Smatrao sam da i on treba da prisustvuje ovom sastanku. Možda on nije jedan od nas, ali je ipak naseljenik. Sreća da sam tako postupio. Našao sam ovog čoveka na ulazu u Đavolji kanjon. Bauljao je jedva živ.

– Dajte vode – naredi Dok i Džuli potrča da je donese.

Frenč je pokušao nešto da kaže. Neko je primeo svetiljku i svetlost je obasjala samrtnika.

– Ostavio me je... misleći da sam... mrtav – prokrkljao je Frenč, grčeći se u bolnoj agoniji.

– Kada sam ga našao i video ko je, počeo sam se dvoumiti da li da ga dokrajčim – priznao je Robinson. – A onda sam iz njegovih usta čuo ko ga je ustreljio. Hal Džordan.

– Šta? – izusti Hadl zaprepašćeno.

– Džejk – zapadnjak je klekao pored nadzornika ranča. – Zašto je Hal pucao na vas?

– Našao sam ih... zajedno... Dolores... i Hala.

Džuli se sagnula i prinela čašu vode Frenčovim ispucalim usnama. Nešto je

uspeo da proguta, a nešto se prolilo po njegovoj neobrijanoj bradi.

– Hal... me je... prevario – promucalo je on. – Oteo mi je... ženu... pucao na mene i ostavio me... kao mrcinu. Osvestio sam se... kad su oni otišli.

– Polako – opomenu ga Dok. – Dovedćemo lekara.

– Ja ću smesta odjahati – prijavio se Hadl dobrovoljno.

– Holideje – prošaputao je nadzornik, grcajući. – Hal mi je ovo učinio... posle toliko... godina... vernog služenja. A sada, ja ću izdati njega. Treba da znate jednu... ne... dve stvari...

Smrt se približavala Džejku Frenču. Njegova snaga, sačuvana možda za ovaj poslednji trenutak, brzo je kopnila. Zapadnjak se nagnuo bliže, jer je Frenčov glas postao skoro nečujan.

– Testament – uzustio je ranjenik bez daha.

– Šta je s testamentom? – upita Dok.

– Testament je... lažan. Onaj beležnik...

– Kalson?

– On je falsifikovao potpis... Sema Džordana... kopirao je pravi potpis... on... i Hal su... napisali testament.

– To znači da Sem Džordan nije izmenio svoj raniji testament – zaključio Dok. – Džejk, rekli ste da treba da znam dve stvari. Koja je druga? Semova smrt?

Frenčove grudi burno su se nadimale. S donje usne pocurio mu je tanak mlaz krvi. – Hal je rekao da ga je ubio farmer. To... nije istina.

– To smo mi od početka znali – promumla hromi Grinsted. – Niko od nas ne bi ubio čoveka iz zasede!

– Znate li ko je ubio Sema Džordana? – upita Dok Frenča.

Odgovora nije bilo.

Zapadnjak se sasvim nagnuo i prineo uho do nadzornikovih usana. Ali nije čuo ništa sem hujanja vetra. Pružio je ruku i opipao Frenčov puls. Nije ga bilo.

– Mrtav je – konstatovao je.

– Nemoguće! – graknuo je Grinsted.

Dvojica farmera su uzalud pokušavali da povrate nadzornika ranča u život, a onda su i oni ustali i odrečno odmahnuli glavom.

– Čudno je da je i ovoliko izdržao – primeti Ejb Robinson.

– Ejbe – obrati mu se zapadnjak – preuzmite vođenje sastanka. Ja sam predložio nešto što verujem da će ovi ljudi želeti da prodiskutuju s vama.

– A šta ćete vi?

– Ja imam da obavim jedan posao.

– Nešto u vezi s onim što je Frenč rekao?

Holidej je već stavljao svom konju uzde kada mu je Robinson prišao.

– Moglo bi se tako reći – potvrdi Dok. Prebacio je sedlo na leđa svog konja i farmeri su počeli da se vraćaju u kuću. Ejb je i dalje stajao namršten, a Dok je pritezao kolan.

– Predlozi koje ste izložili našim ljudima... – zausti Ejb.

– Pre nego što počnete razgovor o tome, Ejbe, morate s njima raščistiti mogu li verovati jednom došljaku – dodao je Dok kratko. Zatim se vinuo u sedlo. I poslednji farmer bio se već udaljio od tela Džejka Frenča i ono je ostalo da leži opruženo na mesečini.

Dok potera konja i uputi se prema lešu. Stigavši do njega, nije se zaustavio, već je polako prošao. Usmerivši se prema izlazu iz dvorišta, bacio je pogled preko ramena do Džuli Kačel, usamlje-

ne siluete na verandi, ruke dignute u znak pozdrava. Ošnuo je konja vođicama i noć ga je munjevito progutala. Mesec je naglo zašao za oblak i jedina svetlost koja se još povremeno mogla videti, bilo je žmirkanje svetiljki u brvnarama u kojima su žene očekivale povratak svojih muževa sa sastanka. Malo zatim počela je da pada kiša.

*

S prolaza u brdskoj litici ugledao je grad kao stotinu bez reda razbacanih svetlosti, koje su žmirkale na vetru. Kiša je ujednačeno lila s tamnog svoda i slivala se niz šešir i ogrtač kojim je zapadnjak bio ogrnut. Daleko na severu preriju je s vremena na vreme obasjavao blesak munje, praćen dugotrajnom potmulom tutnjavom, koja je u talasima dopirala do Mohou Krika.

Holidej je projahao pored male Čarlijeve kolibe i pošao putem, gde je voda tekla kanalima koje su urezali točkovi diližansi i slivala se malo dalje u mutan potok. Kopita Dokovog konja šljapkala su po blatu, a voda je curila niz konjske sapi i vrat.

Zapadnjak je ujahao u glavnu ulicu. Mutne svetlosti saluna su osvetljavale put. Obod šešira mu je zasenčio lice, odlučno i gnevno. Još od trenutka kada je čuo sadržaj tobožnjeg testamenta pokušavao je da iznađe razloge zbog kojih bi Sem Džordan odbacio svog maloletnog sina i izmenio svoju volju. Nekoliko puta je pomislio na mogućnost da je neko možda falsifikovao testament, ali je tu mogućnost uvek iznova odbacivao. Sada je Džejk Frenč izgovorio tu

strašnu optužbu, a zapadnjak nije video razlog zašto bi samrtnik lagao.

Pravi testament, koji je odražavao istinsku volju Sema Džordana, delio je ranč na potpuno jednake delove, namenjene dvojici njegovih sinova. Ali nešto još strašnije kovitlalo se u zapadnjakovom umu. Da li je, možda, postojala neka veza između tog novog, falsifikovanog dokumenta i smrti Sema Džordana? Frenč je izjavio da ubica nije farmer, ali s obzirom na novi testament, postojao je neko ko je pomoću smrti starog rančera mogao da izvuče veliku korist: njegov stariji sin Hal. Ovaj put Holidej nije tu misao odagnao iz svoje svesti.

Projahao je pored saluna. Večeras na trotoaru nije bilo dokoličara i kroz svirku klavira Dok je začuo zveket čaša. Tu i tamo blesnule bi haljine jarkih boja salunskih zabavljačica, koje su promicale pored prozora.

Zapadnjak skrenu konja u jednu poprečnu ulicu i životinja zađe u mrak. Najzad je zategao vođice pred belom fasadom male poslovne prostorije, uvučene iza linije ostalih zgrada.

Kliznuo je iz sedla i prošao pored sveže ispisanog natpisa: Rupert Kalson, pravni zastupnik. Poslovnica je bila obavijena tamom. Dok je prišao prozoru i pokušao da ga otvori, ali je ovaj bio zatvoren. Brzo je obišao oko zgrade i potegao rezu na drvenim vratnicama. Ako je prednji deo Kalsonove kancelarije izgledao uredan, zadnje dvorište bilo je puno smeća. Ni tu nije bio bolje sreće s otvaranjem bilo vrata, bilo prozora. Najzad je pokušao nožem, uguravši oštricu između prozorskog krila i okvira. Našavši zasun, počeo ga je pri-

tiskati. Posle nekoliko sekundi zasun je popustio.

Dok je pritisnuo dršku noža, okvir prozora se malo digao i on je provukao prste ispod okvira. Potegao je nagore i krilo prozora je kliznulo uvis. Ne gubeći vreme, opkoračio je prozor i ušavši u prostoriju kresnuo šibicu. Nalazio se u zadnjoj odaji Kalsonove kancelarije.

Prošavši pored stola, uputio se prema vratima koja su vodila u prednju prostoriju. Kresnuo je još jedno palidrvce. Između dva ormarića ugledao je malu čeličnu kasu. Na sredini sobe, na jednoj indijanskoj prostirci, nalazio se izrezbaren sto. Holidej je prišao do Kalsonovog pisaćeg stola i upalio malu petrolejku. Otvorivši prvi ormarić, počeo je da pretura po fasciklama. Posle nekoliko minuta pronašao je koverat u kome su bili testamenti. Preletevši pogledom po dokumentima, izvukao je jedan s oznakom „Džordan“.

Kao što je i očekivao, bio je to lažni testament. Verovatno da je pravi testament Kalson uništio. Negde u ovoj kancelariji možda se nalazio ključ zagonetke, neka zabeleška koja bi ukazivala šta je pravi testament sadržavao, nešto što je moglo optužiti one koji su zloupotrebili poslednju volju starog rančera.

Otvorio je drugi ormarić. U njemu su u debelim svežnjevima, bili natrpani spisi i beleške Ruperta Kalsona. Dok je otvorio jedan svežanj. Bilo je tu nekih pisama, napisanih olovkom, koncepata raznih dokumenata i slično. Holidej je žurno razvezao, jedan po jedan, još nekoliko takvih svežnjeva. Ubrzo je pod bio zasut papirima. Ulje u lampi je počelo dogorevati kada je Holidej slučajno

ugledao ime „Džordan“. Pri tako slabom svetlu nije mogao da vidi datum na papiru, ali očigledno da je dokument bio stariji od nekoliko meseci, jer je mastilo već bilo izbledelo. Prineo je dokument sasvim blizu svetiljki kada ga je trgao jedan preteći glas:

– Samo jedan pogrešan pokret, Holideje, i prosviraću vam glavu!

Zapadnjak je pogledao senku na vratima. Cev pištolja bila mu je uperena pravo u glavu. Onda je senka izišla iz dovratka i uobličila se u Ruperta Kalsona.

– Mogao bih vas odmah ubiti, Holideje – rekao je beležnik – i to bi bilo sasvim po zakonu. Zatekao sam vas u svojoj kancelariji u provali.

– Ali, vi to nećete učiniti, Kalsone – odgovori mu zapadnjak hladno. – Siguran sam da želite da saznate zašto sam se ovamo ušunjao.

– Možda već znam – svirepo se nasmejao Kalson. – Ili bar mogu da pretpostavim. Vi ste zainteresovani za testament Sema Džordana, pa ste došli da pretresete moju arhivu i eventualno nađete drugi testament.

– I našao sam ga, kao što vidite – odvрати Dok otvoreno.

Žućkasto, zamiruće svetlo senčilo je beležnikovo lice. – Vi to samo nagađate, Holideje.

– Znam da je postojao pravi testament pre nego što ste vi i Hal krivotvorili novi.

– Sve sama nagađanja – reče Kalson podrugljivo.

– Čuo sam to od Džejka Frenča.

Nastalo je dugo ćutanje. Kalson je nategao obarač pištolja i osmeh na njegovom licu pretvorio se u mrštenje.

– Nećete me prevariti, Holideje! Džejk i Hal su prijatelji.

– Bili su nekad – ispravio ga je zapadnjak. – Sada je Džejk mrtav. Vi o tome još ništa niste mogli čuti, ali on je ubijen, a ubio ga je Hal lično, jer ga je Džejk zatekao sa svojom ženom. Hal i Dolores su ga ostavili u preriji, misleći da je mrtav, ali jedan farmer ga je našao i doneo ga. Džejk je sve ispričao. Vi i Hal ste falsifikovali testament i potpis Sema Džordana.

– To za Džejka lažete!

– A ovo, Kalsone... – Holidej mu pokaza fasiklu sa Džordanovim imenom – ...to je koncept pravog testamenta.

– Znate šta, Holideje? – Kalsonov glas bio je leden kao santa. – Kroz sekundu ili dva ja ću vas ubiti... pretpostavljam da to shvatate. Ali pre nego što to učinim pročitacu vam pravi testament. Tako vaš poduhvat ove noći neće biti sasvim uzaludan. No, pre nego što umrete daću vam jedan savet.

Kroz polutamu do zapadnjakovih ušiju doprlo je beležnikovo svirepo cerekanje, a onda je Kalson prišao kasi. Ni jednog trenutka nije skidao pogled sa Holideja pa čak ni kad je slobodnom rukom okretao kombinaciju na bravi kase.

– Vi imate koncept, ali pravi testament je ovde – rekao je.

– A vi ste pomalo neoprezni, zar ne? – reče Dok. – Pametan advokat bi takav dokument morao da uništi.

– Naprotiv! Baš zato što sam pametan, ja sam ga zadržao – osmehnuo se Kalson. – Pretpostavimo da kroz deset godina dođem u tešku situaciju. Nemam novca, imam dugova, ženu i decu. Čista pretpostavka, važi? E, vidite, u

tom slučaju ja ovde imam otvoren izvor prihoda, je li tako? Ne verujem da bi zverka kao što je Hal Džordan volela da ovakav dokument dođe u pogrešne ruke i on bi sigurno bio spreman da plati da se to ne desi. Time bih, naravno, i sebe doveo u nezgodnu situaciju... ali ja bih rekao da sam bio prisiljen. Zna i sami: bogati rančeri često prisiljavaju advokate da čine ono što oni hoće. Drugim rečima, Holideje, vaš bivši prijatelj Hal Džordan platio bi mi dobro da ovaj testament spalim i ćutim.

– Prilično dobro smišljena ucena – primeti Dok.

– Hvala na komplimentu. A sad da se vratimo poslu. – Kalson je izvadio testament. – Evo, Holideje, pročitajte ga. Biće to poslednje što ste pročitali.

Dobacio je presavijen papir zapadnjaku, koji ga je, međutim, pustio da padne na pod.

– Uzmite ga – naredi Kalson.

Holidej se sagnuo. U tom položaju ruka mu je bila sasvim blizu drške revolvera, ali beležnik ga je držao na oku. Dok je jasno video kako ovaj željno očekuje da pritisne okidač. Zato je pomislio da će biti bolje da prihvati igru. Dok Kalson bude uživao u njegovom predsmrtnom čitanju testamenta, on će dobiti na dragocenom vremenu.

– Čitajte – navaljivao je Kalson.

Bilo je baš onako kako je zapadnjak mislio, tačnije: onako kako mu je Sem Džordan pre dve godine rekao. Stari rančer je celokupnu svoju imovinu ostavio na jednake polovine svojim sinovima.

– Postoji samo jedna pukotina u vašem malom ucenjivačkom planu – ukazao je Dok beležniku.

– Koja?

– Frenč je već sve otkrio i ukazao na vas i na Hala.

– Otkrio... kome? Vama? Pa, Holideje, vi ćete za nekoliko sekundi umreti. Naseljeniku koji ga je doneo? Ko će verovati rečima jednog doseljenog farmera?

– Možda niko – priznao je Dok – ali poverovaće ako to potvrdi tuce farmera.

– Kako to?

– Trebalo je da vam kažem, Kalsone: farmer je doneo Džejka i Džejk je otkrio istinu. Nisam vam kazao da se to desilo na sastanku svih farmera. Više njih je čulo da ste vi i Hal falsifikovali testament. Svedočenje desetine ljudi ne može se ignorisati.

– Cela je vaša priča laž! – prasnu Kalson. – I to da je Džejk mrtav i da su farmeri čuli sve... i ono ostalo! Lažete da biste spasli svoju kožu!

Zapadnjak se ritnuo nogom i zadržavši pisaći sto oborio već skoro praznu petrolejku. Pažnju beležnika Kalsona trenutno je privukla lampa koja se kotrljala ka ivici stola i u tom trenutku zapadnjak se bacio na njega. Čelična Holidejeva šaka zgrabila ga je za zglavak ruke u trenutku kada je pištolj opalio. Metak se zario u tavanicu. Dvojica protivnika uhvatila su se u koštac i svetiljka je pala na pod. Plameni jezičak je liznuo po tepihu. Iskoristivši taj trenutak, Dok je zadao Kalsonu udarac u lice...

Beležnik se zaneo i tresnuo leđima o zid a plamen se kao tanka vrpca proširio po tepihu. Avetinjski žućkasti sjaj obasjao je kancelariju i u tom trenutku Kalson je kliznuo na pod i uperio revolver u Doka.

Zapadnjakova ruka poletela je kao munja ka revolveru i dva oružja su istovremeno grmnula. Holidej je osetio vreo ujed na mišici i sagnuo se, očekujući drugi beležnikov hitac. Ali novi pucanj nije odjeknuo. Holidej se digao i pogledao plamen koji se širio. Rupert Kalson ležao je na fotelji kao zgužvano odelo.

Nekoliko trenutaka kasnije napolju je odjeknula grmljavina, praćena pljuskom, a onda se začuo drugi tresak i vrata su se širom otvorila. Kiša je zasula prostoriju kad su dva čoveka ušla. Jedan od njih dograbio je zapaljeni tepih i kroz otvorena vrata izbacio ga napolje na kišu. Drugi je pogledom obuhvatio prizor.

Na njegovim prsima presijavala se šerifska značka. Orlovskim pogledom preleteo je po prostoriji i primetio zgrčeno Kalsonovo telo, ranjenog drugog čoveka i polomljen nameštaj. Revolver u njegovoj ruci okrenuo se ka Doku.

– Mister – zabrundao je šerif O'Hara dubokim glasom – stavite vaš revolver na pisaći sto.

Dok ga poslušao i položio svoj kolt na ravnu ploču pisaćeg stola.

– Vine – obrati se O'Hara čoveku koji je na tremu pred kućom nogama gasio tepih. – Pogledaj Kalsona.

– On je mrtav – reče Holidej kada je Vin Brauning ušao. – Pucao sam u samoodbrani.

– Dodavola! – uzviknu Brauning. – Dok Holidej!

– Ko? Dok Holidej, kažeš? – O'Hara nabra čelo.

– Da, Dok Holidej – potvrdi Brauning. Prešao je preko odaje do Kalsona i na brzinu pregledao beležnika. – Mrtav je

– potvrdi. – Više mu niko ne može pomoći.

Šerif O'Hara nervozno zakorači ka Kalsonu i stade. On je bio visok i imao je gojazan trbuh koji mu se prelivao preko opasača. I dalje je držao revolver uperen u Holideja.

– Samoodbrana, kažete?

– Uperio je revolver u mene – objasni zapadnjak, pridržavajući desnom rukom mišicu na mestu gde ga je pogodio Kalsonovo tane. – Hteo je da me ubije.

– A šta ste vi tražili ovde? – upita ga šerif.

– Tražio sam ovo.

Holidej je pokretom glave pokazao dokument na podu.

– Podigni to, Vine – obrati se šerif svom zameniku. Revolver je i dalje držao uperen u Doka. – Mister, vi samo stojte tu gde ste.

Zamenik Brauning podigao je testament s poda i pogledao ga pri slaboj svetlosti.

– Testament Sema Džordana – objasnio je zapadnjak. – Pravi testament, a ne onaj falsifikovani, koji su napisali Kalson i Semov sin Hal. Vi ste verovatno čuli za taj testament, šerife. Po njemu je Sem Džordan navodno sve ostavio Halu. Činjenica je da je taj testament Kalsonova podvala i kada mi je jedan čovek to otkrio, ja sam došao da proverim. Na nesreću, Kalson me je iznenadio.

– I vi ste ga ubili – zaključio šerif.

– U samoodbrani – dodao je Dok.

O'Hara pogleda preko ramena. Pred vratima se okupila grupa posmatrača, a još više ljudi zurilo je preko ulice. Neki od njih držali su fenjere.

– Znate šta, Holideje – procedio je šerif kroz zube – vi ste izgovorili prilično ozbiljne optužbe ne samo protiv Ruperta Kalsona, već i protiv Hala Džordana. Dodajmo tome ovu pucnjavu za koju kažete da je bila samoodbrana.

– Bila je – tvrdio je zapadnjak odlučno.

– Moraćete da date izjavu – bio je uporan šerif. – Poći ćemo u moju kancelariju.

– To mi sasvim odgovara – složi se Dok. – Ima još nešto o čemu želim da porazgovaramo. Izgleda da farmeri misle kako nemaju dovoljnu zaštitu zakona.

– Zaista? – O'Hara podiže kosmate obrve.

– Ali, kao što rekoste, razgovaraćemo o tome u vašoj stanici. – Dok pokaza kolt na stolu: – Ako nisam uhapšen, uzeću moj revolver.

O'Hara raširi ruke i osmehnu se:

– Revolver je vaš, mister Holideje. Hajdemo.

– A šta ćemo s njim? – Brauning pokretom glave pokaza na Kalsonov leš.

– Uzmi dvojicu ljudi i odnesite ga u pogrebničku kapelu. I, Vine, ponesi taj testament i sve drugo što nam može zatrebati.

Posle toga sva trojica iziđoše na kišu.

*

Vin Brauning je nogom zatvorio vrata za sobom. Šerif je zašao iza pisaćeg stola i spustio svoje glomazno telo na stolicu. Holidej se osvrnuo oko sebe i obuhvatio pogledom policu s puškama, kamin i otvorenu ćeliju u dnu prostorije.

O'Hara je počeo zavijati cigaretu i tek posle kratkog vremena je progovorio:

– Hoću da znam punu istinu o tom lažnom testamentu

– Kao što ste rekli, šerife, ja sam izneo ozbiljne optužbe i vi imate pravo da saznate moje razloge...

Šerif je pažljivo saslušao zapadnjakovu priču o tome šta mu je Frenč na samrti rekao i o Dokovoj kasnijoj provali u beležnikovu kancelariju.

– Ima još nešto – dodao je Dok. – Hal je terorisao farmere u dolini. Ja sam im rekao da je zakon na njihovoj strani i da mogu očekivati vašu zaštitu.

O'Hara je izvesno vreme razmišljao o onome što je čuo. – Znate, Holideje – rekao je umorno – ja vas ne razumem. Shvatam što želite da isterate istinu o testamentu, ali kakav razlog imate da budete na strani farmera kad znate da je ovo zemlja stočara.

– Moji motivi nisu važni. Bitno je da vi izvršite svoju dužnost. Sada imamo pravi testament i...

– Kakav testament? – upita O'Hara iznenada.

– Onaj koji je Vin Brauning doneo iz Kalsonove kancelarije – odgovori Dok mirno.

– Vine – obrati se O'Hara svom zameniku – sećaš li se ti nekog testamenta?

Zapadnjak se, kao munjom ošinut, okrete u stolici. Šerifov zamenik je progutao vazduh i izbegao njegov pogled. Kada je Holidej skočio sa svog mesta, on baci testament u vatru.

– Testament? – odgovorio je pritom. – Ne sećam se nikakvog testamenta.

Holidej odgurnu stolicu i u tri skoka nađe se pored kamina. U očajanju, zaro-

nio je rukom u plamen i dograbio zapaljeni papir.

– Baci to! – O'Hara je stajao tik iza njega s revolverom uperenim u Dokove grudi.

– Kakva je ovo igra? – upita Dok oštro, ali još uvek smireno.

Brauning dograbí zadimljeni papir iz njegove ruke i baci ga nazad u vatru.

– A sad ostanimo lepo mirni dok to parče papira ne izgori – reče tiho šerif.

– Vine, oduzmi Holideju revolver.

Njegov zamenik ispruži ruku i izvuče kolt iz zapadnjakove futrole.

– Prljavi gadovi! – procedi Dok besno.

– Naseli ste, Holideje – osmehnu se O'Hara. – Smatrao sam da je ova kancelarija najbolje mesto gde možemo da vas upoznamo s našom malom tajnom. Pred Kalsonovom kancelarijom bilo je, naime, mnogo ljudi.

Testament je već bio pretvoren u buk-tinju.

– Vidite – nastavio je O'Hara mirno – mi nismo obični predstavnici zakona, Holideje. Mi smo specijalni čuvari reda, jer radimo za nekoga i od nekoga primamo naređenja.

– Od Hala Džordana – konstatovao je zapadnjak s prigušenim ogorčenjem.

– Tačno. Mi nosimo šerifske značke, ali on izdaje naređenja. Razume se, on nas i plaća. Sve to radimo vrlo diskretno...

– Tako je, dakle, Hal uspeo da se izvuče iako je obesio šestoricu naseljenika – procedi Holidej. – Tako se izvlači i za terorisanje, rušenje ograde i ubistva. Čuvari reda stoje po strani i ne preduzimju ništa. Dođavola... naseljenici su bili u pravu... od vas neće dobiti nikakvu zaštitu.

O'Hara sleže ramenima:

– Hajde da postavimo stvari na svoje mesto. Večeras nismo našli nikakav testament, ali se dogodilo ubistvo. Ubi-jen je Rupert Kalson, a za to ubistvo ste optuženi vi.

Vin Brauning je stavio ključ u vrata ćelije.

– Znam šta mislite – nastavio je O'Hara. – Ako biste bili dovoljno brzi mogli biste me napasti. Pa lepo. To mi sasvim odgovara. Umesto da vas pošaljem na vešala, mogao bih vas ubiti. Vin će potvrditi moju izjavu da ste pokušali bekstvo i da sam morao da vas sprečim.

Zapadnjak se okrenuo leđima šerifu i pošao prema otvorenim vratima ćelije, a Brauning mu je dao znak rukom da uđe unutra. Nekoliko dugih trenutaka Dokov ledeni pogled bio je priko-van za oči šerifovog zamenika. Dosta davno ta dva čoveka bili su prilično bliski, ali sada je Vin Brauning bio podmićeni šerif. On zatvori zarđala vrata ćelije i okrenu veliki ključ u bravi.

– Pretpostavljam da će vam sledeći potez biti da odaberete podmićenu porotu, ljude takve kao što ste vi – reče Holidej.

– To neće biti potrebno – odvrati O'Hara. – Kada budemo izneli činjenice, svaka porota će vas osuditi. Uzgred rečeno, još uvek postoji ono drvo za vešanje.

Zapadnjak se spustio na drveni ležaj. Hal Džordan nije gubio vreme. Pridobio je za svoj lupeški poduhvat gradskog beležnika i dvojicu čuvara zakona. Nije onda ni čudo što bi svako ko bi mu se odupro bio unapred osuđen na poraz.

– O'Hara – obrati se Dok šerifu – pošto smo svi otkrili karte, zašto mi ne odgovorite na jedno pitanje?

– Pitajte.

– Ko je ubio Sema Džordana?

Šerif baci opušak cigarete u vatru.

– To je učinio neki Halov plaćenik, zar ne? – upita Dok.

– Kako sam ja čuo, Holideje, ubio ga je neki farmer – promumlao je šerif, pa se okrenuo ka Brauningu: – Pripazi na njega dok ja obiđem glavnu ulicu. Savestan šerif mora da vrši svoju dužnost.

O'Hara je, gegajući se, pošao prema vratima. Dok je izlazio nalet vetra ubacio je mlaz kiše unutra na pod. On ih zatvori i Dok skrenu pogled ka šerifovom zameniku, koji je ulivao sebi viski u čašu.

– Nikada nisam mislio da ćeš se spustiti tako nisko, Vine – rekao je.

Viski je klokoćući punio čašu. – Nemojte mi držati pridiku – odvratio je Brauning hladno. – Znate šta sam bio pre nego što me je Hal postavio za svog šerifa: zamenik, koji je jedva životario od svoje plate.

– A sada – zaključni zapadnjak suvo – zarađuješ duplo više. Je li tako?

– Tako je – potvrdi Brauning. – Hal se brine o meni, a ja pazim na njegove interese. Tako nam je obojici dobro.

– Znaš šta, Vine? Kada sam pre neki dan došao i video da nosiš tu značku bio sam iznenađen. Nikada nisam verovao da imaš hrabrosti za taj posao. Izgleda da sam bio u pravu.

Brauning proguta gutljaj viskija. Holidej je izrekao još nekoliko opaski, ali se šerifov zamenik nije uhvatio za njih i upustio u razgovor.. Samo je, jed-

nu za drugom, ispijao čaše viskija. Zapadnjak se na kraju opružio na svom ležaju i stao da osluškuje šum kiše i šljapkanje konjskih kopita na blatnjavoj ulici. Bio je maksimalno ophrvan zbog beznadežne situacije u kojoj se našao. Znao je istinu o testamentu i naslućivao onu drugu istinu – o ubistvu Sema Džordana, a sada je bio u zatvoru kao običan kriminalac u očekivanju da bude osuđen i obešen.

Tiho je procedio kletvu sebi u bradu i izvadio poslednju cigaru iz tabakere.

*

– Bio je to uspešan sastanak – reče Ejb Robinson navlačeći ogrtač. – Vrlo uspešan sastanak. Po prvi put mi se čini da smo našli zajedničko rešenje.

Džuli mu je otvorila vrata. Kiša je još uvek ujednačeno padala iz tmurnoga neba i velike bare vode razlivala su se po natopljenom tlu. Dvanaestak tragova konjskih kopita pokazivali su pravce kojima su se naseljenici udaljili.

– Holidej je bio u pravu – reče devotka. – Treba da se držimo zajedno i da najpre pokušamo zakonitim sredstvima. Ako to ne uspe, onda ćemo zajednički udariti.

– Znaš šta, Džuli? Izgleda da su ljudi zaključili da mogu verovati Holideju, iako je došljak i avanturista.

– Hvala ti što si ga podržao, Ejbe – odgovorila je ona blago.

Robinson ju je zamišljeno pogledao i opazio kako je lako rumenilo oblilo devojčin vrat. – Znam još nešto – osme- hnuo joj se. – Ovde postoji još neko ko

na Holideja gleda drugačijim očima nego ostali.

– Ejbe! – prekori ga devojka zakolutavši očima.

– Čini mi se da je to moje zapažanje tačno – dodao je on ozbiljno. – Samo... Džuli, pazi da ne doživiš neprijatno iskustvo. Ti si ga tek upoznala i moguće je da ga uopšte ne poznaješ.

– Ja mu verujem – izjavila je devojka samouvereno.

Robinson je pošao ka svom konju, a Džuli se za trenutak zadržala na vratima. Pokušala je da pogledom prodre u tamu, nadajući se da će videti visokog konjanika kako se vraća. On je odjahao ne rekavši ni kuda ide ni kada će se vratiti. A nju je morila slutnja da je zapao u nevolju.

Obuzeta strepnjom, Džuli Kačel je ušla u kuću i zatvorila vrata. Dnevna soba bila je zaprljana blatom i trebalo ju je počistiti. U običnim prilikama ona bi to ostavila za sutra, ali sada joj je bilo važno da se Holidej vrati u čistu kuću. Pola sata je čistila i spremala, a onda se, umorna i zabrinuta, skljkala na krevet. A Holideja nije bilo.

Svukla se u spavaćicu, a onda prišla vratima i povukla rezu da bi Dok mogao ući. Zatim se vratila u svoju sobu. Ugasila je svetiljku i ostavila vrata odškrinuta. Osluškujući dobovanje kišnih kapi, trudila se da ostane budna, ali je, iscrpljena, konačno utonula u nemiran san.

*

Dvojica konjanika natmurenih lica dojahali su na konjima čije su noge za-

padale duboko u blato. Kiša je bila prestala pre nekoliko časova, ostavljajući mutne velove magle nad vlažnim tlom.

– Ovde sam već bio – saopšti Letner svom ortaku.

– To je moralo biti davno – odgovori Dilon.

– Da, davno – potvrdi Letner. – Pre deset godina, a možda i više. Pre nego što smo se nas dvojica udružili. Bio je to jedini grad u kome nikoga nisam ubio.

Džoe Dilon pogleda iskosa svog ortaka i sleže ramenima. Potali su konje dalje od potoka, presekli blatnjavi put i prešli preko jednog peskovitog pojasa sa žbunovima žalfije, koja je rasla na južnim prilazima Mohou Kriku.

Letner je prvi ujahao u glavnu ulicu. Zastao je pored jedne poslovne zgrade, malo uvučene u odnosu na ostale kuće. Ulazna vrata bila su otvorena i vetar je nosio papire rasute po podu.

– Mora biti da se to ovde odigralo – reče Dilon, aludirajući na priču koju je šerif O'Hara ispričao Halu Džordanu.

– Ne sviđa mi se pomisao na to – primeti Letner.

– Zašto?

– Mislim na tu vezu Džordana sa zakonom. To me čini nespokojnim...

– Mene ne – prekide ga Dilon. – Ne tiče me se nosi li neko šerifsku značku ili ne, ukoliko je na našoj strani.

Obišli su oko ugla i ujahali u glavnu ulicu. Trgovci su čistili trotoare, pripremajući se za dnevni pazar, a vrata saluna bila su otvorena uprkos tome što je bilo još rano jutro.

– Ovde je naše prvo odmorište – promrmljao je Letner.

Dilon je znao da će salun biti njihovo prvo mesto zastanka. Tu će on i Lejsi Letner zaraditi svoj prvi krvavi novac u Mohou Kriku. Salun im je za to izgledao najpogodnije mesto.

Prostorija nije bila prazna. Jedan stari rudar, nagnut nad bocom, izgledao je kao da je tu proveo celu noć. Iza šanka stajao je mlad čovek retke kose i okruglog bledog lica. Pored njega, zauzeta pranjem čaša, nalazila se jako našminhana žena grubog lica u drečećoj, dekoltiranoj haljini. Kada su novi gosti prošli kroz dvokrilna ulazna vrata i krenuli ka šanku, barmen je nabrao obrve i prsti su mu zadrhtali. U Vernonu Tedu nespokojstvo su možda izazvale njihova lica ili način kako su nosili revolve.

– Dva viskija – poruči Dilon. Pogledao je ženu, upoređujući je s Dolores Frenč.

– Odmah, odmah – barmen se nervozno osmehnuo, ali salunska zabavljačica nije se pridružila njegovom nespokojstvu. Samo je hladno odmerila Dilonu. – Dobro došli, gospodo – pozdravi ih konobar. – Jeste li u prolazu?

– Otputovaćemo nešto kasnije – reče Letner.

Ted je na šank stavio dve čaše i bocu. – Ovo je najbolje što imamo – rekao je. Letner zgrabi bocu.

– Kad završimo, platićemo onoliko koliko budemo smatrali da vredi.

Revolveraši su seli za sto pored prozora i napunili čaše. Nešto kasnije u salun su svratila tri kauboja, a jedan čas kasnije bar petnaestak gostiju prošlo je kroz salun. Revolveraši su načeli i drugu bocu kada je jedan kockar započeo igru. Dve zabavljačice umešale

su se među goste, a jedna od njih, punačka ženica po imenu Rozita, prišla je revolverašima. No ubrzo je shvatila da s njima neće napraviti nikakav posao i udaljila se od njihovog stola.

Atmosfera je bila natopljena dosadom. Džoe je otvorio i treću bocu, a Letner se pridružio kockarskom stolu.

– Jeste li čuli šta se desilo prošle noći? – upita kockar. – Dok Holidej je uhapšen pod optužbom da je ubio beležnika.

– Đavola! – odgovori De Salvo, jedan od saigrača.

– Idem i dižem za još deset – Lejsi Letner je gurnuo banknote na sredinu stola.

De Salvo podiže obrve. – Previsoko je za mene!

Holandanin je propustio dva deljenja, a posle toga se izvinio i digao od stola. Zamenio ga je jedan gost s crnom, čupavom bradom.

– Ovo je Metju Vajteker – predstavi ga kockar. – Mister Vajteker je stočar, vlasnik ranča severno od grada.

– Ja sam Letner – predstavi se revolveraš. – Podelite karte – pozva kockara.

Posle tri deljenja kockar Sol je poručio piće. Mogao je sebi to da dozvoli pošto je dobio pedeset dolara od Letnera, koji je sa svakim deljenjem postajao sve razdražljiviji i mrgodniji.

– Za koga radite, Letnere? – upita ga Vajteker.

– Uglavnom za sebe, ali trenutno za Hala Džordana.

– Hal je dobar čovek – reče Vajteker, – Stočar od glave do pete, a ne kao ono došljačko đubre Dok Holidej. Pitam se kako neko uopšte može da stane na

stranu tih seljaka, farmera. Njih treba počistiti kao poslednje smeće. Davno su prošla vremena kada je čovek mogao mirno da jaše prerijom. Pogledajte samo te ograde i te kolibe od naboja! Ti naseljenici su pravi šljam.

– Kad već govorimo o njima – promrmljao je Sol, pokazujući pokretom glave prema vratima – izgleda da su dvojica od njih imala hrabrosti da uđu u stočarski salun.

– Šta? – Vajteker se okrete u stolici.

– Ako se dobro sećam njihovih imena, to su Hadl i Menli – reče kockar s gađenjem.

Letner je pogledao dvojicu pridošlica preko ruba čaše. Mali, dežmekasti naseljenik, koji je išao napred, izgledao je dosta samouveren, ali se njegov mladi pratilac nespokojno obazirao oko sebe.

– Osećate li njihov zadah? – upita Metju Vajteker značajnim glasom.

U salunu je zavládala tišina. Ne obazirući se na Vajtekerovu primedbu, Hadl je prišao šanku. – Viski – naručio je piće.

Lejsi Letner iskapio je svoju čašu i krajičkom oka pogledao Džoe Dilona, koji je sedeo za susednim stolom. Bio je to jedva uočljiv pogled, ali ga je Dilon uhvatio i shvatio njegovo značenje. Vrlo polako on je ustao i nehajno prošao između stolova do kraja šanka.

Oči svih prisutnih pratile su njegov hod.

Letner je sačekao da se Dilon nasloni na šank pre nego što je i on ustao. Niko nije progovorio ni reč. Drhtavim rukama kockar je prikupio novac sa stola i strpao ga u džep. Metju Vajteker je pućkao lulu, uživajući u nespokojstvu mladog farmera.

– Ko je od vas Hadl? – upitao je Letner, zadenuvši palce za opasač i stajući ispred dvojice farmera. Dilon je nepokretno stajao na drugom kraju šanka.

– Ja sam Rik Hadl – odbrusio je dežmekasti farmer kratko. – Zašto vas to interesuje, mister?

– A ti – produžio je Letner, obraćajući se mlađem – ti si sigurno Menli. Vidiš, hteo bih da znam vaša imena jer treba nešto da raspravimo.

Tim Menli je drhtavom rukom uzeo čašu.

– A sada da se predstavim. Ja sam Lejsi Letner, a iza vas je moj ortak Džoe Dilon.

Salunom je odjeknuo žagor, jer su prisutni prepoznali imena i shvatili šta ona znače. Menli je zinuo, a Hadl je zažmirio.

– Čini mi se da bi trebalo da pođemo, Rik – upozori ga mlađi farmer užurbano.

– Čekajte! – Letnerov glas zvučao je više kao komanda nego kao poziv i Menli stade kao ukopan.

– Čemu žurba, seljačino? – iskezi se Letner.

– Čujte, Letnere – obrati mu se Hadl – nismo došli da pravimo gužvu.

– Vajteker je u pravu – počeo da ih vređa revolveraš. – Toliko zaudarate da čovek ne zna šta ste.

Menli je uzdrhtao od straha ali ne i Hadl. Mali farmer je bio prekaljen borac. S prkosnim sjajem u očima on se obrati Letneru:

– Ko ste vi, Letneru? Šta želite time da kažete?

– Poznavao sam nekada nekog Voltersa – nastavio je revolveraš. – Gradsko veće Haj Korala najmilo ga je za je-

dan specijalan posao. Grad je bio preplavljen pacovima. Da, pravim živim pacovima, Hadl. Priljavim zverčicama. Njegov posao bio je da ih istrebljuje i da grad učini pogodnim za život. E, pa, može se reći da smo ja i Džoe najmljeni za sličan posao. Ovu dolinu preplavili su seljaci i mi smo pozvani da ih istrebimo.

– Vas je najmio Hal Džordan – konstatovao je Rik Hadl ono što je bilo očigledno.

– Pa šta ako jeste?

– Po mom mišljenju to vas čini priljavim ljudskim izrodima.

Hladan, usiljeni osmeh razdvojio je revolveraševe usne:

– A po mom mišljenju, Hadl, vi me tim rečima vređate i izazivate.

Tim Menli je povukao Hadla za rukav:

– Hajdemo odavde pre nego...

– Kasno je, dečko – presekao ga je Letner. – Tvoj partner me je izazvao i ja sam spreman.

Tek tada je grč straha stegao Hadla. Naslutivši farmerovu užasnutost, Letner se osetio još sigurnijim. Hadl jeste bio od ljudi koji poseduju priličnu hrabrost, ali u obračunu revolverima njegove šanse su bile kao i kod svakog drugog običnog čoveka u dvoboju protiv profesionalca.

Mali farmer je ovlažio usne i bacio pogled po salunu, u poslednjem pokušaju da nađe neku podršku. Naišao je, istina na pogled koji je izražavao blagu simpatiju onih koji su pojam nepoželjnog prisustva farmera u dolini razlikovali od nasilja i obračuna revolverima. Ali ipak niko nije progovorio ni reč, a Dilonov preteći pogled osigurao je da

ruke eventualnih heroja ostanu podalje od revolvera.

– Potegni prostačino! – procedio je Letner.

Hadl se kolebao. Njegova ruka je zadrhtala i krenula naniže, a onda je ponovo zadrhtala. Letner se podrugljivo osmehivao. Bio je to osmeh smrti, ironičan, strašan osmeh čoveka koji u svojoj ruci drži život drugog.

Tada je Hadl shvatio da će morati da potegne revolver. Ruka mu je poletela naniže, ali u očajanju i strahu Rik Hadl se spleo. Letnerov pokret ruke bio je, naprotiv, brz i neprimetan, pokret profesionalca. Cev njegovog revolvera se podigla i grunula. Tane se zarilo Hadlu posred grudi i ponelo ga Dilonu u naručje. Revolveraš ga je odgurnuo nazad na drugi Letnerov metak, koji je Hadla usmrtio pre nego što je ovaj pao na pod.

Ječeći kao malo dete, Menli je klekao pored Hadlovog tela.

– Menli! – Letnerov glas zvučao je ozbiljno, zapovednički.

– Ne!

– Ustani!

Naseljenik je dršćući poslušao.

– Oduzi njegovo telo u dolinu, Menli – naredi mu Letner. – Ispričaj svima šta se desilo. Reci im da je Hadlova smrt samo početak, jer ćemo noćas doći u dolinu i očistiti je od smrdljivih prostača... vrelim olovom! Ali postoji još jedna mogućnost, Menli: da ispraznite dolinu.

– Da ispraznimo dolinu? – zinuo je Menli.

– Jeste. Da zapalite brvnare, da porušite ograde i da odete. Ili ćete učiniti to ili će dolina biti očišćena kuršumima. A sad izlazi odavde i jaši!

Niko se nije usudio da pomogne Timu Menliju dok je ovaj vukao Hadlovo telo po podu. Letner ga je ispratio pogledom i vratio revolver u futrolu tek kad se naseljenikov konj udaljio od privezišta.

– Viski! – podviknuo je Letner poble-
delom barmenu.

– Odmah, odmah, gospodine – pro-
mucao je barmen.

Dilon se pridružio Letneru. – Da li je
to bilo mudro? – šapnuo mu je. – Una-
pred si ih upozorio šta će se zbiti.

– Sve se odvija tačno kako sam želeo
– odgovori Letner zadovoljno. – Menli
je odjahao prestravljen i naslikaće na-
seljenicima veoma crnu sliku. Ili će se
oni uplašiti i pobeći, što znači da ćemo
na lak način zaraditi ostatak novca,
ili...

– Ili će ostati gde su, spremni da nas
dočekaju – dovrši Džoe Dilon.

– Neće biti baš tako, Džoe. Oni će nas
čekati, ali će biti veoma zabrinuti. Stra-
hovaće ceo jedan dan, premišljaće o
Hadlu i pomišljaće kako se to može
desiti i njima. Kada napadnemo, oni će
biti obični, uznemireni i nervozni ne-
srećnici, što će nama mnogo olakšati
posao.

Dvokrilna vrata saluna su se širom
otvorila i krupna figura šerifa O'Hare
kročila je unutra. Niko nije rekao ni reč
kada je njegov pogled preleteo preko
dvojice revolveraša do krvavog traga
na podu, koji je ostavilo Hadlovo telo.

– Dobro – prevaleo je O'Hara preko
jezika. – Neka mi neko kaže šta se de-
silo.

– Ja ću vam reći, šerife – javio se Met-
ju Vajteker. – Dvojica smrdljivih farme-
ra ušli su u salun i jedan od njih je iza-
zvao ovog džentlmena...

Letner se teatralno poklonio

– Na sreću, pokazalo se da ovaj džent-
lmen brže poteže revolver – dovršio
je Vajteker.

O'Hara je sumnjičavo odmerio revol-
veraša.

– Čuli ste, šerife – javio se Letner. –
Uostalom, pitajte i druge. Pitajte sve
ljude u salunu.

O'Hara je vratio revolver u futrolu.

– To neće biti potrebno. Reč mister
Vajtekera mi je dovoljna. Ako je farmer
potegao prvi, znači da je u pitanju sa-
moodbrana. Ostaje da mi odgovorite sa-
mo na jedno pitanje.

– Koje...?

– Vaše ime, mister?

– Lejsi Letner – predstavio se revol-
veraš.

O'Hari je zastao dah. Na njegovom
licu istovremeno se ukazalo i gađenje
i uvažavanje, ali taj izraz je brzo nestao.

– Želite li da se upoznate i s mojim
prijateljem, šerife? – upitao je Letner.
– Popijmo zajedno po čašicu!

– Naravno – promucio je O'Hara. –
Konačno, ne događa se šerifu svakoga
dana da popije piće s poznatim revolve-
rašem kao što je Letner... i to u prija-
teljskom razgovoru. Baš mi treba ča-
šica.

*

Jedva povezujući reči, Menli je ispri-
čao događaj u salunu, ali trojica farme-
ra u Robinsonovoj brvnari ipak su us-
peli da stvore sliku o tome šta se desilo.

– Hal Džordan je, dakle, doveo dvo-
jicu revolveraša da nas isteraju – pro-
cedio je Ejb.

– Revolveraša? – planuo je Menli. – Ja bih ih radije nazvao ubicama!

– A noćas kreću na dolinu. To nam ne daje dovoljno vremena – konstato-
vao je Robinson.

– Meni lično daje – odvratio je Menli. – Treba mi samo nekoliko časova da natovarim kola i krenem.

– Time! Nećeš valjda...?

– Imam ženu i decu – pravdao se Menli. – Letner i njegov ortak će ih is-
kasapiti. Sem toga, povešće sa sobom
i ljude Hala Džordana. Uostalom, Džor-
dan ih je i najmio!

– Čekajte, nemojte dizati paniku – re-
če Ejb Robinson. – Slažem se da je to
delo Hala Džordana i da će verovatno
ljudi s ranča „Dž“ doći s tim revolvera-
šima. Ali to još nije kraj! Dogovorili
smo se da zbijemo redove i da im se
odupremo kao jedan čovek. Sećate
li se?

– To je bila ideja Doka Holideja – pod-
seti ga Menli s gorčinom. – Ali on nam
sada ne može pomoći.

– Kako to?

– Želite li da znate gde je Holidej? Pre
nego što smo svratili u salun, bili smo
u trgovini i od trgovca čuli poslednje
novosti. Dok Holidej je u zatvoru pod
optužbom da je izvršio ubistvo...

– Ubistvo! – uzviknu zaprepašćeno
Grinsted.

– Ubio je beležnika Kalsona – oba-
vesti ih Menli.

– Holidej je, dakle, u zatvoru – pro-
gunda Robinson. – Zato se nije vratio.

– Holidej je u zatvoru, Hadl je mrtav,
revolveraši će noćas predvoditi kaubo-
je s ranča „Dž“! Ejbe, mi nemamo ni-
kakve šanse. Bežimo iz doline pre nego
što nas ovde sahrane!

Dugo je vladala tišina, a onda je Ejb
Robinson spustio ruku na rame pre-
strašenom farmeru.

– A kuda ćeš poći, Time? U drugu
dolinu? Obradićeš tamo parče zemlje i
sukobićeš se sa istim problemom i s
nekim drugim Halom Džordanom. Ima
na stotine Džordana u dolinama, Time!
Kako ja vidim stvar, čovek negde mora
stati i boriti se za svoja prava. Većina
nas smatra da je ova dolina mesto gde
moramo stati.

– Voleo bih da u okršaju Dok Holidej
bude sa mnom – reče Grinsted. – On je-
ste samo jedan, ali zna da barata revol-
verom!

Robinson odbi gusti dim. – U pravu
si. Važno je da Holideja imamo pored
sebe.

– On je u zatvoru – ponovi Menli. –
Optužen je za ubistvo i dobro je čuvan.

Robinson se obrati Grinstedu:

– Odjaši do svih naseljenika u doli-
ni. Reci im šta se desilo i pozovi ih na
hitan sastanak.

– Ne budite budale! – povikao je Men-
li. – Čak i ako uspete da izbavite Holi-
deja iz zatvora, nećete imati šanse. Oni
će vas sve pobiti!

– Time – reče Robinson mirno – ti bi
trebalo da si već kod kuće i da se pa-
kuješ.

Mladi farmer proguta knedlu i skrenu
pogled. – Da – promrmljao je. – Čini mi
se da si u pravu, Ejbe.

On priđe svom konju. Pogledao je
Hadlovo telo oko kojeg su se skupljali
rojevi mušica i nekoliko trenutaka se
borio sam sa sobom. Onda je pojahao.

– Nadam se da će sve ispasti dobro
za vas – rekao je. – Žao mi je što ne mo-
gu da ostanem.

– Možda je on pametan a mi budale – reče Grinsted ozbiljno.

– Možeš otići kad zaželiš – odvrati mu Ejb.

Grinsted je malo razmišljao o Robinsonovim rečima, a onda odmahnuo glavom:

– Kao što si rekao, Ejbe, Hala Džordana ima svuda. Čovek mora negde stati i boriti se za svoje pravo.

Bogalj se s naporom pope u sedlo i ode da pozove naseljenike na sastanak.

– Mislim da bi trebalo da pokopamo Hadla – obrati se Ejb Robinson starom naseljeniku koji je ostao pokraj njega.

Rekavši to, digao je pogled ka nebu. Sunce je kao užarena kugla sijalo iznad njegove glave. Neće proteći mnogo vremena do zalaska sunca, koje će rumenilom obojiti zapadno nebo i dovesti hordu ubica.

*

Stara staja nalazila se odmah iza mli-
na. Decenijama pre nego što je udaren temelj Mohou Kriku neki mudri naseljenik uzorao je nešto malo zemlje na obalama mutne rečice. Napravio je kolibu od naboja da u njoj živi, ograđeni prostor za konje i tu drvenu staju za smeštaj sena i hrane. Jednog jutra Apači su ga napali i skalpirani naseljenik nađen je tek nedelju dana kasnije. Staja je, međutim, i dalje ostala kao vetrom šibani spomenik prvom pioniru Mohou Krika.

Petorica konjanika zastali su u senci staje. Ejb Robinson je poveo četvoricu dobrovoljaca oko grada i oni su u naj-

većoj tišini dojahali sve do početka ulice iza Hanterovog mlina.

Robinson kliznu iz sedla. – Otvorite četvore oči – opomenu ostale.

Okretni naseljenik prišao je duplim vratima. U jednim od njih još su ostali vrhovi polomljenih strela. Robinson širom otvori jedno krilo.

Kada je ušao unutra zapahnuo ga je vlažan miris. Staja, zapravo, nije imala vlasnika, mada je Hanter pokatkad ostavljao seno u njoj. I sada je pola tučeta bala sena bilo naslagano ispod krova.

Robinson se po mraku osvrnuo oko sebe. Konstrukcija staje bila je suva kao barut. Polomljene stepenice vodile su na tavan i kroz rupe na krovu mogli su se videti obrisi oblaka. Robinson se osvrnuo prema ulazu. Na tlu ispred staje odjeknulo je trupkanje konjskih kopita. Farmer se mašio za džep i izvadio kutiju šibica. Kresnuo je jednu i zapaljeno palidrvce bacio u naslagane bale sena. Za tren oka je stub dima poleteo prema krovu. Naglo su u njemu planuli vatreni jezici i Ejb Robinson je žurno izišao. Vinuo se u sedlo i glavom dao znak Grinstedu:

– Nazad niz ulicu!

Naseljenici okretoše konje i udaljiše se od staje putem koji je vodio između rudarskih brvnara, a onda dalje do peskovitog terena obraslog žalfijom. Kod poslednje naherene kolibe Robinson je zategao vođice i farmeri zastadoše u očekivanju.

Pet pari očiju bilo je prikovano za krov staje.

Jedan minut je prošao. Onda je njihovo strpljenje bilo nagrađeno pojavom sivoplavog dima koji je suknuo kroz

krov. Još dva stuba dima počela su se dizati kroz rupe na krovu.

Robinson povuče dim iz cigarete i osmehne se.

– Nećemo dugo čekati.

Kao da je neko u gradu čuo njegove reči, nekoliko trenutaka kasnije nečiji promukao povik prolomio je tišinu:

– Požar! Staja gori!

– Ned je u pravu! Pogledajte dim! Pogledajte staju!

– Dignite grad na uzbunu! Jer ako se vatra proširi...

Grad se odjednom trgao iz prepodnevno mrtvila. Jedna žena je vrisnula, a drvenim trotoarima glavne ulice odjeknuo je potmulu bat čizama. Neko je povikao da se donesu vedra s vodom. Jedna kola su projurila glavnom ulicom i vrata su se počela otvarati. Dva trgovca su istrčala na ulicu. Tri stuba dima nestala su u plamenim jezicima koji su izbili kroz krov staje.

– Vatra!

– Dajte vodu, za ime božje!

Ejb Robinson je bacio opušak na zemlju.

– Čini mi se da je došao trenutak za akciju – rekao je.

*

Dok Holidej je stajao pored gvozdениh rešetaka ćelije dok je napolju zavladao metež i kaos. Kroz prozor je opazio sive oblake dima. Trotoarom su u trku prolazili ljudi, koji su nosili prepune kofe s vodom, ali i radoznalci koji su se okupljali da izbliza vide požar.

Kada je Brauning krenuo ka vratima, O'Hara je već bio izašao. Jedna kola na-

tovarena vedrima punim vode projurila su ulicom. Neko je kriknuo kada se krov staje srušio i kada je ogroman snop varnica suknuo prema nebu. Vin Brauning glasno opsova i potrča na ulicu.

Visoki uhapšenik grčevito je stiskao gvozdene rešetke jer je primetio da se ispred prozora ćelije zaustavila grupa konjanika. Doku je zastao dah kada je Ejb Robinson kliznuo iz sedla i popeo se na trem ispred zatvorske zgrade. Još dva farmera pošla su za njim, dok su preostala dvojica ostala u sedlima.

Vrata su se s treskom otvorila i Robinson je jurnuo ka vratima ćelije.

Zapadnjak nije skrivao svoje oduševljenje. – Kada sam ugledao dim znao sam da je to vaše delo.

– I uspelo nam je! – rekao je Robinson. – Grad je toliko zaokupljen požarom da nas niko nije primetio. Dođavola, koji je od ovih ključeva pravi?

– Probaj veliki zardali ključ – posavetova ga Dok.

Sipajući seriju psovki, farmer je gurnuo najveći ključ u bravu. Zapeo je da ga okrene ali se ključ zaglavio.

– Hej, lakše – opomenuo ga je zapadnjak i znoj mu je orosio čelo. – Pažljivi je to! Slomićeš ključ!

– Paziću!

Pri sledećem pokušaju ključ se okrenuo i kada je zapadnjak privilegao na rešetke vrata su se otvorila. Farmeri koji su ušli u kancelariju zajedno s Robinsonom preturali su za to vreme po šerifovom stolu. Jedan od njih, Levin, pronašao je Holidejev opasač s revolverima.

– Dobaci mi ga ovamo – doviknu mu Dok.

Zapadnjak je uhvatio dobačeni opasač i pripasao ga. Nalet vetra doneo je kroz vrata oblak dima i zasuo pod pelom.

– Spreman? – upita ga Robinsonkoji je stajao na vratima s revolverom u ruci.

– Jesam.

– Jaši zajedno s Grinstedom!

Sva četvorica istrčase iz šerifske kancelarije. Robinson je odmotao vođice s privezišta, a Holidej je s trotoara uskočio na konja iza hromog farmera. I Levin je skočio u sedlo, ali se konj drugog farmera uzjogunio jer ga je vreo pepeo opekao po sapima.

– Hej, eno Holideja! – začuo se promukao povik iz oblaka dima. – Pobegao je iz zatvora!

Robinson je glasno opsovao kada se iza dimne zavesе pojavio niz lica i uperenih revolvera. Stara kola su bila gurnuta nasred ulice i zatvorila su put. Puške su zapraštale, a naseljenici, opkoljeni sa svih strana, uzvratili su vatrom. Sinkler je uspeo da pojaše, ali je odmah klonuo s rupom od metka na prsima. Uplašeni konj se propeo na zadnje noge i zbacio svoj teret u prašinu ulice.

Začuđujuće pokretljiv za svoju težinu, šerif je istrčao iz oblaka dima, bodreći građane da pobiju farmere. Vin Brauning je poveo drugu grupu pored šerifske stanice.

Naseljenici su jurnuli prema O'Hari, ali ovaj nije uzmakao. Njegova puška je planula i hromi farmer se trgao i pao na zemlju. Dograbivši vođice, Holidej je uspeo da zaustavi i okrene konja. Nameralavao je da se vrati i pritekne u pomoć Grinstedu, koji je s mukom uspeo da ustane i sada je stajao sam na ulici.

O'Hara je ponovo opalio i Grinsted se presamitio, a onda ga je plotun iz revolvera poslao na onaj svet.

Gnev je ovladao zapadnjakom i on je potegao revolver na trbušatog šerifa. O'Hara je vikao iz sveg glasa, naređujući građanima da ne štede nikoga:

– Pucajte! Ubijte i Holideja!

Rekavši to, ugledao je Doka i, digavši pušku, nanišanio, ali ga je Holidejev revolver preduhitrio. O'Hara je koraknuo napred, naleteo na kuršum i zateturao se kao pijan, a onda se sapleo o svoju pušku i pao.

U istom trenutku sve cevi su se okrenule prema zapadnjaku, ali on je, polegavši po konjskom vratu, brzo izmicao. Tanad su zviždala oko njega. Jedan metak mu je probio košulju, a drugi je okrznuo njegovog konja po sapima. Dok je skrenuo konja s glavne ulice u jednu uzanu, sporednu i pucnjava je prestala. Zaprepašćeni građani su se okupili oko svog mrtvog šerifa.

Trojica preživelih farmera čekali su zapadnjaka. Robinson je bio ranjen i niz lice mu se slivao tanak mlaz krvi.

– Pogodio sam šerifa – obavestio ih je Dok. – Čim vatra bude ugašena, na šta nećemo dugo čekati, potera će krenuti za nama.

– Navukli smo sebi teško breme nevolje na vrat – konstatovao je Levin. – Ljudi s ranča „Dž“ žele našu smrt, a sada će i ceo grad biti protiv nas.

– Ne možemo ostati ovde – podsetio ih je Robinson. – Ovde smo na meti svakom strelcu iz grada.

– Potera će krenuti za nama i zato bi bilo dobro da se razdvojimo – predloži Holidej. – Vi pođite u dolinu, osigu-

rajte žene i decu i čekajte zalazak sunca.

– A onda će nas revolveraši i kauboji napasti – reče Levin.

– Čuo sam za to – odvrati Dok. – Nadam se samo da kauboji s ranča neće upasti u dolinu.

– Kako?

– Sve u svoje vreme – izjavi Dok. – Treba najpre da se oslobodimo potere, ili bar ja treba da je se oslobodim. Pošto sam ja sredio šerifa, oni će goniti mene. Vi pođite kući a ja imam jedan poslić da obavim.

– Holideje! – uzviknuo je Levin uzrujano. – Izbavili smo vas iz zatvora da bi nam vaš revolver pomogao kada revolveraši noćas krenu u napad. Pretpostavljam da taj poslić, o kome govorite, ima veze s mojim razmišljanjima.

– Rekao sam, čoveče, kako se nadam da kauboji s ranča neće napasti dolinu. Možete biti uvereni da je taj moj poslić povezan s tim.

– Ali, Holideje...

– Jašite! – naredi zapadnjak. – Potera se već okuplja!

Farmerima nije trebalo dvaput narediti. Potali su konje ka prolazu, ostavljajući zapadnjaka samog. Dok je sačekao da se na vidiku pojavi prvi konjanik iz potere, a onda je ošinio svog konja i poterao ga prema severu, u smeru suprotnom od onoga kojim su otišli farmeri. U poteri je bilo više od tuceta ljudi i kada je stigao do brdskog prevoja i obazro se, prepoznao je na čelu potere Vina Brauninga.

Gonoci su krenuli uz prevoj i Holidej je okrenuo konja prema visoravni. Rana na sapima životinje nije bila opasna, ali je usporila njen trk. No to nije brinulo

zapadnjaka jer se preko stepenaste visije moglo jahati samo opreznim, laganim hodom. Kasno popodne krenuo je uzbrdo. A potera je uporno sledila njegov trag na bezbednoj udaljenosti, ali na dohvat pogleda.

Penjući se vijugavim puteljkom, stigao je do vrha visoravni i tu ga je zapahnuo vreo vetar. S te visine su mu gonoci u podnožju izgledali sićušni kao mravi.

Sjahao je, izvukao farmerovu pušku iz futrole i nanišanio prema oblaku prašine u podnožju. Vinčesterka je grunula i tačkice u podnožju su se raspršile. Dok je ispalio još tri hica i dok se njihov odjek odbijao od planinskih litica gonoci su potražili zaklon.

Lukav osmejak zaigrao je na zapadnjakovom licu kada je iz podnožja do njegovih ušiju dopro odjek puščane paljbe. Na tom rastojanju gonoci nisu imali nikakvu šansu da ga pogode, ali je svaki od njih znao da bi na vijugavom puteljku za zapadnjaka bio laka meta. Gonoci su, naravno, bili brojno jači, ali je položaj išao njemu u prilog i sa svog mesta mogao ih je skidati jednog po jednog. Dok je računao da će ih ta okolnost verovatno zadržati i primorati da odluče vredi li rizikovati. Dobitak u vremenu nije bio veliki ali je Holideju bio dovoljan.

Puzeći potrbuške, udaljio se od ruba visoravni i dopuzao do svog konja. Daleko od pogleda potere, uspravio se i poveo konja, a kada je bio dovoljno daleko da se topot kopita ne može čuti, on ga je pojahao. Uputio se prema jugu, gde se visoravan završavala liticom koja se spuštala u dolinu i gde su ru-

žičaste senke zalazećeg sunca već bojile nisko rastinje.

Jašući niz dugačak, nizak prevoj, Dok se osvrnuo. Još nijedan konjanik nije stigao do vrha vijugavog puta. Gonio-ci su očigledno mislili kako ih on još uvek vreba u zasedi. Poterao je konja u brži hod. Njegova prednost neće još dugo trajati i trebalo je iskoristiti svaki minut.

Zaravan je bila pusta i ispresecana trakama uskih prevoja, koji su se širili kao grane. Dolaskom sumraka senke na pesku i kamenu postajale su sve duže. A zapadnjakov konj bivao je sve umorniji. U jednom trenutku čak se sapleo, ali ga je Dok poterao dalje. Bio je već sasvim blizu senke džinovskih litica kada ga je šesto čulo opomenulo da pritegne vođice. Bacivši pogled preko ramena ugledao ih je... četvoricu udaljenih konjanika koje su sledili ostali.

Potera mu je opet bila na tragu!

Zapadnjak je ošinuo konja i dojahao do početka puta koji se spuštao u dolinu. Daleko pod njim, dolina je još bila okupana zalazećim suncem, koje je lebdelo tik nad horizontom, uokvireno tamnim oblacima. U centru doline, na ranču „Dž“ počele su se paliti svetiljke.

*

Hal Džordan je obesio petrolejku visoko o krov verande i obuhvatio pogledom sedamnaesticu konjanika, koje je odabrao za noćasnji zadatak. Bili su tu svi kaubojski s ranča i još pet ljudi koje je dao Metju Vajteker. Svetlost petrolejke obasjala je lica tih ljudi, spremnih

da ubiju. Hal nije skrivao cilj noćasnog pohoda i samo se mali Krejzi odlučio da u tome ne učestvuje.

Džordan se namrštio i počeo:

– Svi vi dobro znate da ovo neće biti nedeljni izlet. Svako od vas ko želi da se priključi kukavici Krejziju može odmah da ode u spavaonicu.

– Mislim da svi znamo na čemu smo, gazda – nasmejao se Brin, kauboj iz Arizone i potapšao se po revolveru.

Hal ozbiljno klimnu glavom:

– Dugo vremena smo trpeli da nam naseljenici oru preriju i krađu stoku. Na kraju su ubili mog oca. Mislim da je došao čas da jednom za svagda stavimo tačku na takvo njihovo ponašanje. Ali ovaj put ne idemo da obesimo samo šestoricu ljudi... sada krećemo da dolinu počistimo od naseljeničkog smrada. To znači da ćemo spaliti njihove kuće, srušiti ograde i pobiti sve koji nisu pobešli.

– A šta ćemo s ženama i decom? – upitao je novajlija, po imenu Hamond.

Halovo lice ostalo je bezizrazno kad je odvratio:

– Hamonde, ako nemaš dovoljno hrabrosti za ovaj pohod, pridruži se Krejziju.

Nekolicina konjanika su se zgledali. Ubiti nekog farmera bilo je jedno, ali ubijanje žena i dece nije se uklapalo u njihovu predstavu o prerijskom ratu.

– Većina vas upoznala se već s Letnerom i Dilonom – nastavio je Hal. – No Metovi ljudi nisu bili ovde. Slušajte dobro šta vam Letner bude naređivao. On i Dilon će vas predvoditi.

Letner je istupio iz senke verande.

– Posao koji ćemo večeras obaviti biće lak – obratio im se. – Vidite, ja i

Džoe već smo poplašili naseljenike... i oni su imali na raspolaganju ceo dan da strepe od našeg noćasnog dolaska. Po mojim računicama neće svi napustiti dolinu, ali neki su već otišli, a oni koji su ostali sada razmišljaju o postupku onih prvih, pametnijih.

– Zar niste čuli – oglasio se ukrotitelj konja Tut – da je pre kratkog vremena Dok Holidej pobjegao iz zatvora... To nam je rekao kuvar, koji se vratio iz grada. Imaćemo, dakle, i njega protiv sebe.

– On je samo jedan čovek – osmehnuo se Letner prezrivo. – Jedan čovek protiv nas dvadesetorice! Evo da vam kažem: ja ću se lično obračunati s Dokom Holidejem. Takvi kao on moj su specijalitet!

Samo jedan kauboj se nasmejao. Nije to bila prilika za smeh, jer je trebalo uništiti celo ljudsko naselje.

– Pri napadu na naseljenike bitno je da se držimo zajedno – produžio je Letner. – Jahaćemo u grupi i palićemo redom sve kolibe na koje naiđemo. Ako naiđemo na otpor, pucaćemo u meso.

– Ako znaju da dolazimo – javi se ponovo Tut – i oni će biti u grupi. Negde će nam sigurno pružiti otpor.

– Ima nas dovoljno da ih sve pošaljemo u pakao! – brecnu se Hal Džordan.

Nastao je opšti muk kada je Hamond istupio iz grupe.

– Mislim, mister Džordane – rekao je taj novajlija – da ću se pridružiti Krejziju.

– Kako hoćeš – odvrati Hal.

Hamond je poterao svog konja preko dvorišta, dalje od podrugljivog dobacivanja. Ali nisu mu se svi rugali. Više

njih žalili su što nemaju dovoljno hrabrosti da pred licem ostalih odustanu.

– Ima li pitanja? – ogласi se Letner.

Ćutanje je bilo odgovor. Hal je načinio korak napred i pokazao rukom pokrivenu kutiju na verandi. – Pre nego što pođemo treba da popravimo raspoloženje – rekao je. – Ovde ima dovoljno pića za sve. Uzmite svaki po bocu i za pet minuta polazimo!

Kauboji su kličući pritrčali verandi, a Hal je dvojici svojih plaćenika dao znak da uđu u kuću. Sva trojica su ušli u dnevnu sobu, gde im je Dolores natočila viski u čaše. Pružila je čaše revolverašima. Kada se spustila na jednu stolicu, Letner se osmehnuo.

– Za šta ćemo piti? – upita Dilon.

– Za dolinu čistu od farmerske bagre – odgovori Hal Džordan.

– I ja ću piti za to – priključila im se Dolores i skočila da sebi natoči čašu.

Napolju su se kauboji nalivali viski-jem i kroz zidove je dopro njihov razuzdani smeh. Dolores je napunila čašu, podigla je i pogledala Hala:

– Kao što si rekao: za dolinu čistu od naseljenika!

*

S razdaljine s koje se moglo dobiti kamenom Holidej je posmatrao ispijanje zdravica. Iza njega, u skoro praznoj štali, dva konja trupkala su kopitima po slami. Njegov konj stajao je vezan za drvo iza štale, spreman za svaku eventualnost.

Hodajući pored zida, Dok se prišunjao otvorenim štalskim vratima. Pre nekoliko minuta uspeo je da se nepri-

mećen uvuče u štalu i čuje kraj Letnerovog govora. Bio je i svedok ružne scene opijanja kauboja pred polazak na krvavi zadatak razaranja i ubijanja.

Ako je hteo to da spreči, morao je brzo da deluje.

Nečujno je kliznuo iz štale i priljubio se telom uz vrata, nevidljiv u senci sve gušće tame. Brzim koracima otišao je do ugla, a onda produžio pored štalskog zida. Samo nekoliko koraka dalje nalazila se spavaonica za kauboje iz koje je, kroz širom otvorena vrta, prodirala svetlost i osvetljavala deo dvorišta.

Zapadnjak je krupnim koracima pretrčao brisani prostor i zastao ispod otvorenih prozora spavaonice... Nečujno je obišao oko velike drvene građevine i s druge strane uputio se nazad. Odjeknuo je nečiji glasan smeh, ali on je primetio da se nisu svi pridružili tom smehu i da je većina kauboja ćutala. Nisu, dakle, svi bili srećni i zadovoljni Letnerovim vođstvom i Halovim namerama da do poslednje glave iskoreni preostale farmerske porodice. U tim ljudima, ogrubelim od teškog rada i životnih tegoba, još uvek je tinjala iskra poštenja i Dok je znao da će o tim retkim i slabim iskrama zavisiti njegov život kada se bude našao pred cevima njihovih revolvera.

Čučnuo je iza privezišta pored spavaonice i pogledom pretražio tamno dvorište. Baš kada je hteo da potrči kroz mrak, metalni zvuk natezanja oroza ukopao ga je u mestu. Okrenuo je lagano glavu i ugledao cev revolvera, oslonjenog na okvir prozora a iza upečenog oružja kratkonogog Krejzija. Krejzi ga je dobro poznavao i, mada uzrujan, zapadnjak je prinudio sebe da

ravnodušno okrene glavu. Čuo je kaubojevo glasno disanje. Očigledno da je Krejzi znao šta će se desiti i da se kolebao šta da učini. No dok je Holidej trčao preko dvorišta, pucanj iz spavaonice nije odjeknuo i kada se, stigavši do glavne kuće, Dok okrenuo, Krejzija više nije bilo na vidiku.

Zapadnjak je otvorio okno, opkoračio prozor i ušao u sobu u kojoj je nekada spavao.

Bacivši još jedan pogled napolje, ugledao je polupijane kauboje, a onda zatvorio prozor. Prešao je na prstima preko odaje i okrenuo kvaku. Levom nogom je polako otvorio vrata i zakoračio u mračni hodnik.

Hodnik je bio zastrt mekanim, debelim tepihom i njegovi koraci, dok je oprezno koračao ka vratima dnevne sobe, nisu se čuli. Stigavši do vrata, zastao je i začuo zveckanje čaša i glasno kikotanje Dolores Frenč.

– Mislim da je vreme da pođemo – čuo se glas Hala Džordana.

– Samo još jedno piće, Džordane!

– Letner, već je sumrak, a mi smo rekli...

– Jedan minut ništa ne znači. Sem toga, ukoliko ljudi budu više pripiti, utoliko bolje. Zapazio sam da neki od njih nemaju živce za posao koji noćas treba da završimo.

– U redu – složio se Hal. – Onda još po jednu čašicu.

Zapadnjak je pružio levu ruku ka bravi. Okrenuo je kvaku u istom trenutku kada je desnom rukom izvadio kolt iz futrole.

Odškrinuo je vrata nekoliko centimetara i provirio unutra. Hal je upravo vraćao bocu u ormarić za piće. Viši, mr-

šavi revolveraš Letner razgovarao je s Dolores, a Džoe Dilon je gasio opušak u pepeljari. Letner je u tom trenutku zabacio glavu i glasno se nasmejavao na šalu koju je Dolores izgovorila.

U istom trenutku Dok je nogom odgurnuo vrata i pojavio se pred njima s uperenim revolverom.

– Ko se makne dobiće metak u glavu – viknuo je.

Neko vreme svi su stajali kao skamenjeni, ne skidajući pogled s visokog zapadnjaka. Holidej je zakoračio u odaju i ni tada niko još nije izustio ni reč. Hal je prstima stezao čašu, podrhtavao celim telom, a slepoočnice su mu tutnjale.

Letner je stajao nepomičan kao kameni kip, odmeravajući žmirećim pogledom čoveka kojeg je rekao da će ubiti. Prvi je, međutim, prekinuo tišinu njegov kompanjon.

– Pretpostavljam da ste vi Dok Holidej – rekao je Dilon sa nameštenom ljubaznošću i usiljen osmeh mu je razvukao usne.

– Pretpostavka je tačna. A vas dvojica ste svakako Letner i Dilon. Čuo sam za vas i zato nije potrebno da se predstavljate.

– Holideje – izusti Hal promuklim glasom – šta, dođavola, ti radiš ovde?

– Došao sam da sprečim seriju ubistava, Hale. Mislim, takođe, da sam došao kako bih sprečio da gomila pijanih kauboja pobije gomilu nedužnih ljudi, a možda da pritom i sami budu pobijeni.

– Holideje – zapreti mu Hal – treba samo da ih pozovem i kauboji o kojima govoriš izvući će te odavde i obesiće te.

Zapadnjak je uperio cev revolvera Halu Džordanu u glavu. – Ako dođe do

ubijanja, Hale, znaj da ćeš ti biti prvi koji će platiti glavom. Kako ti se to sviđa?

Graške znoja orosile su Halovo čelo.

– Hajde da osmotrimo situaciju i na drugi način – umeša se Letner, ne pokazujući znake nervoze. – Vi nas ne možete ubiti svu trojicu. Ako počnete pucati pogodićete jednog ili dvojicu, ali treći od nas će vas sigurno prikucati. Kako vam se čini ta računica?

Ne obraćajući pažnju na revolveraša, Dok nastavi da govori Džordanu:

– Hale, evo šta ćeš da uradiš: Izići ćeš i reći ćeš kaubojima da rasedlaju konje. Reci im da večerašnje zabave neće biti.

– Slušaj ti, varošlijo – procedi Hal – nemaš nikakve šanse i ti to dobro znaš! Zato vrati lepo taj revolver u futrolu i sedi da na miru raspravimo ovaj nesporazum.

– Raspravićemo ga, naravno – odvrati Dok. – Raspravićemo i to kako ste ti i Kalson falsifikovali testament Sema Džordana, a raspravićemo i ubistvo Džejka Frenča, koje si izvršio da bi se mogao dočepati njegove žene, raspravićemo...

– Hale! – zavapila je Dolores. – Nemoj mu dozvoliti da priča takve stvari!

Dilon je skoro nezapaženo spustio ruku pored tela. Lejsi Letner se nije ni pomakao, ali je na njegovim debelim usnama sve vreme lebdeo osmejak čoveka koga zabavlja ono što se oko njega događa.

– Hale – naredio je Dok – priđi prozoru i reci svojim ljudima da se vrate u spavaonice.

Džordan ga je pogledao kao da će ga tim pogledom smožditi. Njegovi prsti odjednom su stegli čašu, koja se rasu-

la u sitne komadiće, ali Hal nije ni trepnuo. Dok je netremice gledao statelja svog polubrata, koga je smatrao uljezom, u njemu se gomilala mržnja. Samo on će biti vlasnik ranča, imaće ženu visokog stila i biće svemogući kralj doline. I samo je jedan čovek stajao na putu ostvarenju te njegove želje! Jedan čovek s revolverom u ruci...

– Dobro – promrmljao je. – Dobro, Holideje. Reći ću im da sjašu i da se vrate u spavaonicu.

Okrenuo se i pošao prema prozoru, ali tek što je prešao tri koraka viknuo je:

– Ubij ga, Letnere!

Na Halovu komandu izgovorenu besno i očajnički, zapadnjak je uperio revolver na Lejsija Letnera. Ali mršavi revolveraš se nije ni pomakao i nije ni pokušao da posluša naredbu Hala Džordana. Samo se prezrivo osmehnuo kada je Džoe Dilon naglim pokretom ruke potegao revolver.

Iza Džoa Dilonu odjeknuo je zveket razbijenog stakla, a onda se odajom razlegao pucanj nalik na grmljavinu.

Dilon je poleteo napred, pogođen metkom u leđa. Zakoračio je nesigurno, kao da je pijan i srušio se preko stola. Dolores je kriknula, a pijanka pred kućom je prekinuta i u dvorištu je trenutno nastao tajac. S bočnog prozora dnevne sobe Ejb Robinson je uperio revolver na Letnera.

Revolveraš se munjevitim pokretom mašio futrole i bacajući se u stranu potegao revolver. Pre nego što je Robinson stigao da opali, iz cevi Holidejevog kolta sevnuo je crvenkasti smrtonosni plamičak i vrelo tane se zarilo u čelo između Letnerovih obrva. Revolveraš je

pao licem ka tlu i metak iz njegovog revolvera zario se u pod.

Hal je zgrabio Dolores i zaklonio se iza nje.

– Gospode... ne! – kriknula je ona.

Zapadnjak se bacio na pod i kuršum iz Halovog revolvera zario se u zid. Dok se kotrljao po podu, drugi kuršum zviznuo je Doku pored uha. Digavši pogled, Holidej je ugledao Dolores koja se svom snagom otimala iz naručja Hala Džordana.

Robinson je ispalio još jedan metak i kuršum je razbio svetiljku u paramparčad. Soba je utonula u mrak i trenutak kasnije gomila kauboja nagrnula je oko kuće i odvukla Robinsona od prozora.

Vlasnik ranča „Dž“ uzmakao je do suprotnog zida i naslonio se leđima na njega. Dok ga je gledao delimično zaklonjen iza Letnerovog leša. Čuo je njegovo snažno disanje i prigušenu komandu Dolores da bude mirna.

– Holideje! – izustio je zatim Hal promuklo dok su čizme tutnjale na verandi.

– Reci – odazvao se Dok.

– Ja ću sada preći preko odaje i izaći ću napolje. Ako bilo šta pokušaš, ova žena će dobiti metak namenjen tebi.

– To odgovara tvom stilu, Hale. Bio si spreman da ubijaš žene i decu naseljenika. A sada si spreman da dozvoliš da ova žena izgubi život zbog tebe... žena zbog koje si ubio Džejka.

– Zaveži, proklet da si!

Začuo se šum u mraku, jer je Hal gurnuo Dolores ispred sebe. Ona se počela opirati, primoravajući ga time da upotrebi grubu silu. Hal izusti psovku i dohvativši je za kosu, savio joj vrat. Do-

lores je zamahnula levom petom, cilja-jući ga u koleno. U tom trenutku na prozoru su se pojavila lica kauboja, ali pogled s prozora u mračnu unutrašnjost odaje nije omogućavao da se predmeti i ljudi jasno razaberu i zbog toga se niko nije usudio da puca iz bojazni da bi hitac mogao pogoditi neželjenu osobu.

Onda je Dolores uspela da se otme iz Halovog zagrljaja i Džordan se našao sam u mraku.

Zapadnjakov metak pogodio ga je u rame. Hal je promuklo jeknuo i opalio. Udar kuršuma, ispaljenog iz neposredne blizine, tupo je odjeknuo. Dolores je prigušeno kriknula i skljkala se na pod. Vlasnik ranča „Dž“ nije je ni pogledao. Stežući rukom rame, osvrtao se, tražeći Holideja. Protivnici su se našli licem u lice, obavijeni barutnim dimom. Dva revolvera su planula kao jedan. Holidej je osetio udar vrelog vazduha po obrazu i video kako je Hal uzdrhtao i mlaz krvi mu se slio niz bradu. On klonu na pod pored Dolores. Holidej mu priđe i okrete ga na leđa.

U tom trenutku vrata su se uz tresak otvorila i gomila kauboja nahrupila je unutra.

– Hale! – Holidej je digao Džordanovu glavu. – Hale, čuješ li me?

Kauboji su pritrčali da ščepaju zapadnjaka, ali se tu našao Krejzi i zadržao ih rekavši: – Ne, čekajte!

– Hale... s tobom je svršeno. To valjda znaš.

Samrtnik je klimnuo glavom. Krv mu se tankim mlazom slivala niz bradu. – Da, Holideje... kučkin sine... slizao si se s melezom i farmerskim šljamom!

– Hale – rekao je Dok smireno – sada nije vreme za vređanje. Ti si gotov i bio bi red da nam kažeš istinu.

– I... sti... nu? – izusti s mukom Hal Džordan.

– Svi te slušaju, Hale. Ja ću početi. Ti si ubio Džejka Frenča. Ti si takođe falsifikovao očev testament da bi svom polubratu ukrao njegov deo imanja...

Kauboji su nemo slušali.

– I, konačno, Hale – nastavio je Dok – postoji još jedno pitanje na koje moraš da odgovoriš. S tobom je svršeno i nema smisla lagati. Ko je ubio Sema Džordana?

Hal se zakašljao i ispljunuo krv. Bol mu je zgrčio lice i kada je posle toga otvorio usta, usne su mu ostale neme. Staklastim očima pogledao je mimo zapadnjaka do grupe kauboja, koji su radoznalo zurili u njega – do ljudi koje je najmio da za njegov račun ruše i ubijaju.

– Idi dođavola! – progundao je konačno.

Cev zapadnjakovog revolvera dotakla je Halovo čelo. Kauboji su zažagorili, ali se niko nije pomerio da spreči Doka. Shvatili su da su u interesu otkrivanja istine u tom trenutku sva sredstva dozvoljena.

– Govori – zapreti Holidej.

Hal je uplašeno zakolutao očima. I pred vratima smrti plašio se da umre. Zadrhtao je celim telom, pružio ruku da se uhvati za zid i na zapadnjakovom licu potražio znak samilosti. Ali našao je samo nepokolebljivost.

– Dobro... – klimnuo je glavom. – Mogu... mogu baš da ti kažem sve.

– Hale... – Dokov glas postade nešto blaži. – Mi znamo skoro sve. Želimo da znamo još samo ko je ubio tvog oca?

– Da. Ko je ubio Sema Džordana? – ponovi Krejzi.

Neko vreme Hal Džordan je ćutao. Čak i na samrti borio se za svoje interese. Najzad se ipak predao. – Ja... ja sam ga ubio... pošto smo prethodno Kalson i ja prepravili testament. Ubio sam ga... i vratio se na ranč... pre nego što je očevo... njegovo telo doneto.

Zapadnjak je vratio revolver u futrolu. Okrenuvši se, video je da Krejzi kleči pokraj njega.

– Misis Frenč je mrtva – rekao je mali kauboj.

– Holideje... – progovorio je Hal promuklo. Kada je Dok klekao pored njega, nastavio je tiho: – Žao mi je... što se... sve ovako... desilo. Ali... nikad nisam mogao da podnesem... crvenokošce... a naročito Stiva. Ta pomisao me je ubijala... Sad vidim... da sam grešio.

Lagano je sklopio oči. U njemu skoro da više nije bilo života. Otvorio je usta da još nešto kaže, ali nijedna reč nije sišla s njegovih usana. Posle nekoliko trenutaka bio je mrtav.

– Svi ste čuli šta je rekao – obratio se zapadnjak okupljenima.

Kauboji su klimnuli glavom i vratili oružje u futrole.

Napolju, u dvorištu, začuo se tutanj kopita i Krejzi se nagnuo kroz prozor. – Konjanici, velika grupa konjanika – saopštio je. – Predvodi ih Vin Brauning. To je sigurno...

– Potera – potvrdi Dok. – Uzgred rečeno, Vin nije pogodna ličnost za šerifa. Trebalo bi da mu odmah oduzmete šerifsku značku jer je on bio Halov pla-

ćenik. Posle toga neko od vas mogao bi da ispriča ljudima iz potere ono što je Hal na samrti priznao. Ostalo će onda lako biti rešeno.

Rekavši to, zapadnjak se uspravio, spreman da se suoči s predstojećim događajima. Sada je iza sebe imao najjači od svih aduta: istinu.

*

Trojica konjanika zategli su vodice svojih konja na dugačkom brdskom prevoju s koga se pružao pogled na ranč „Dž“ i prostranu preriju iza njega. Holidej se obrati Ejbu Robinsonu:

– Kako ja vidim stvari, Ejbe, nema prepreka da vi, farmeri, zauzmete onoliko zemlje koliko možete da uzorete zapadno od ranča. Siguran sam da se Stiv Džordan tome neće protiviti.

– Zahvaljujući vama – Robinson se osmehnuo. – Nećemo vam zaboraviti što ste učinili da se sve dobro okonča. Naša je sreća da ste se vi pojavili

– A da vi niste stigli da u pravom trenutku smaknete Dilonu, ja bih sada bio mrtav.

Ejbovo lice se razvuklo u osmeh. – Pretpostavio sam da će vas vaš „poslić“ odvesti na ranč, pa sam odlučio da pođem za vama.

– Važno je da je rat između farmera i stočara sprečen – reče Dok. – Verujem da sa Stivom Džordanom nećete imati neprilika, jer je on drugačiji od Hala. Time je moja misija završena. Ali hteo bih da obavim još jedan mali posao. – Zapadnjak baci pogled prema skromnoj kućici Džuli Kačel iz čijeg se dimnjaka dizao tanak stub dima. – Samo, ovaj

put se ne morate šunjati za mnom, jer mi život neće biti u opasnosti.

*

Iz Džulinih očiju se videlo da je radostna što je Holidej ponovo tu. Bila je to radost susreta i radost nade. Taj njen pogled našao je iskru u zapadnjakovim

grudima. Časove neizvesnosti, tegoba i opasnosti svako ljudsko biće želi da naplati radošću i zadovoljstvom, jer se tako uspostavlja ona neophodna ravnoteža življenja. Zato ni Doku nije bilo teško da pređe taj poslednji korak, koji mu je doneo u naručje lepu Džuli Kačel. A ona se strasno predala toj ljubavi, iako je znala da ona neće trajati večno.

KRAJ

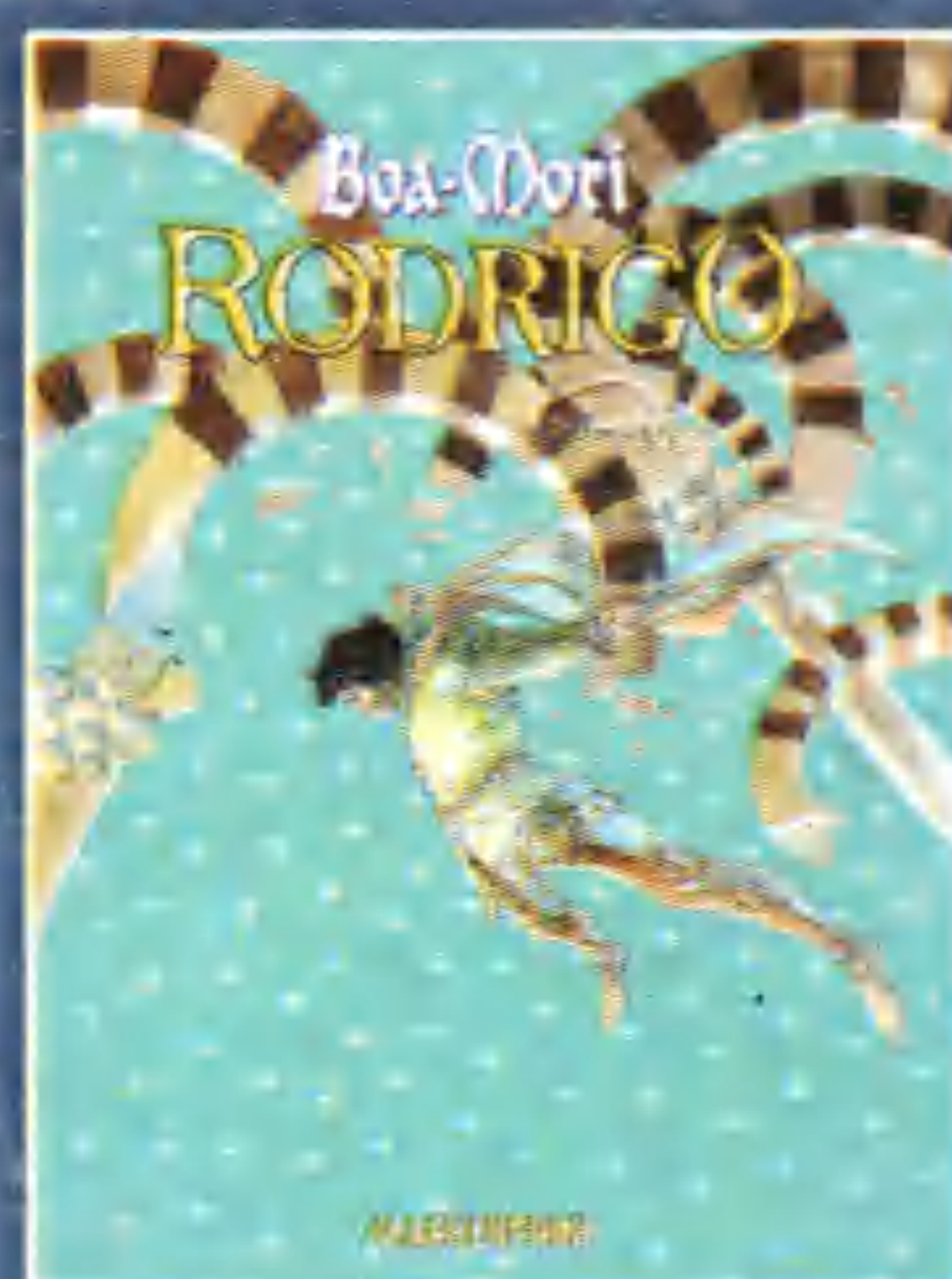
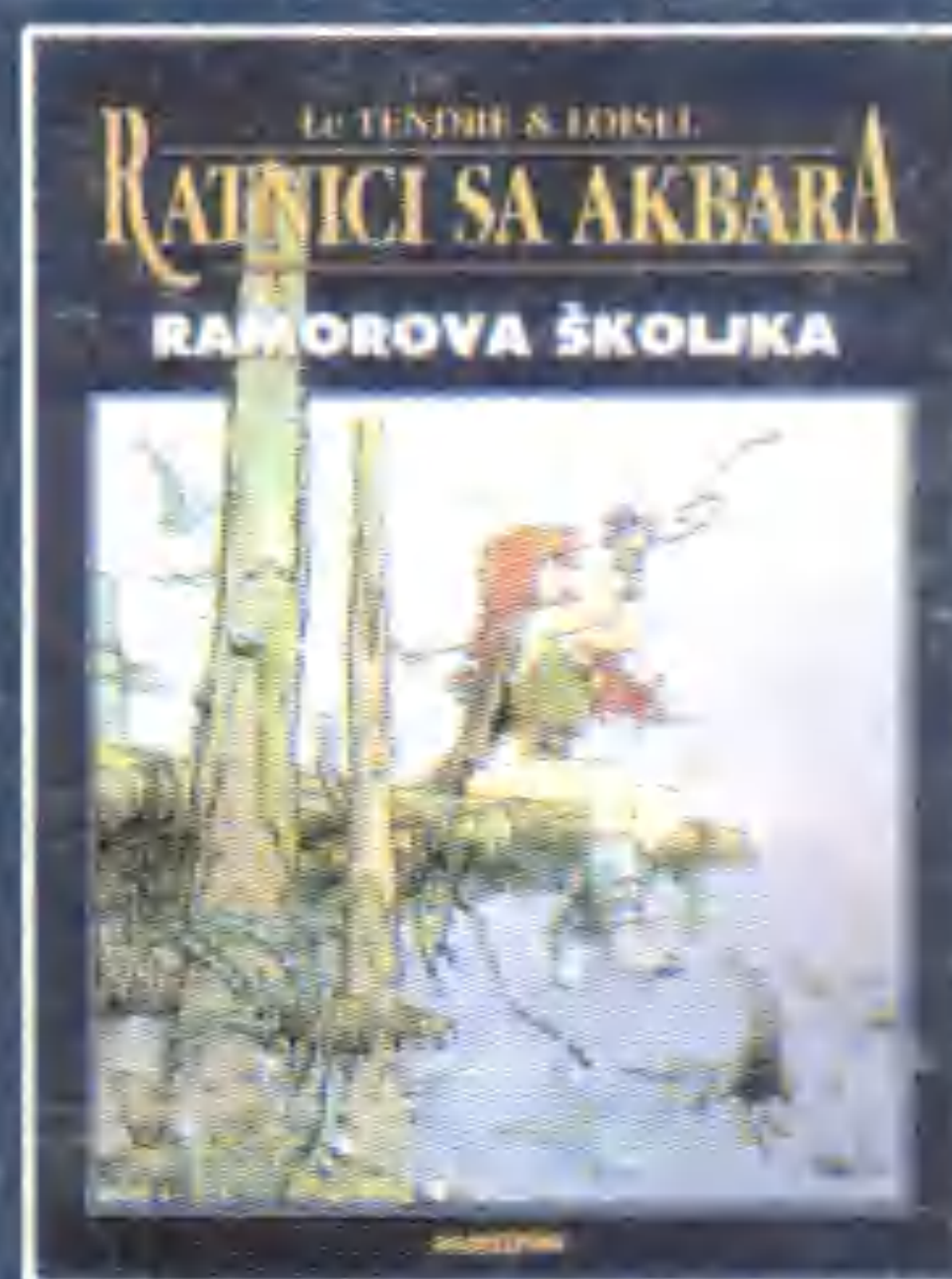
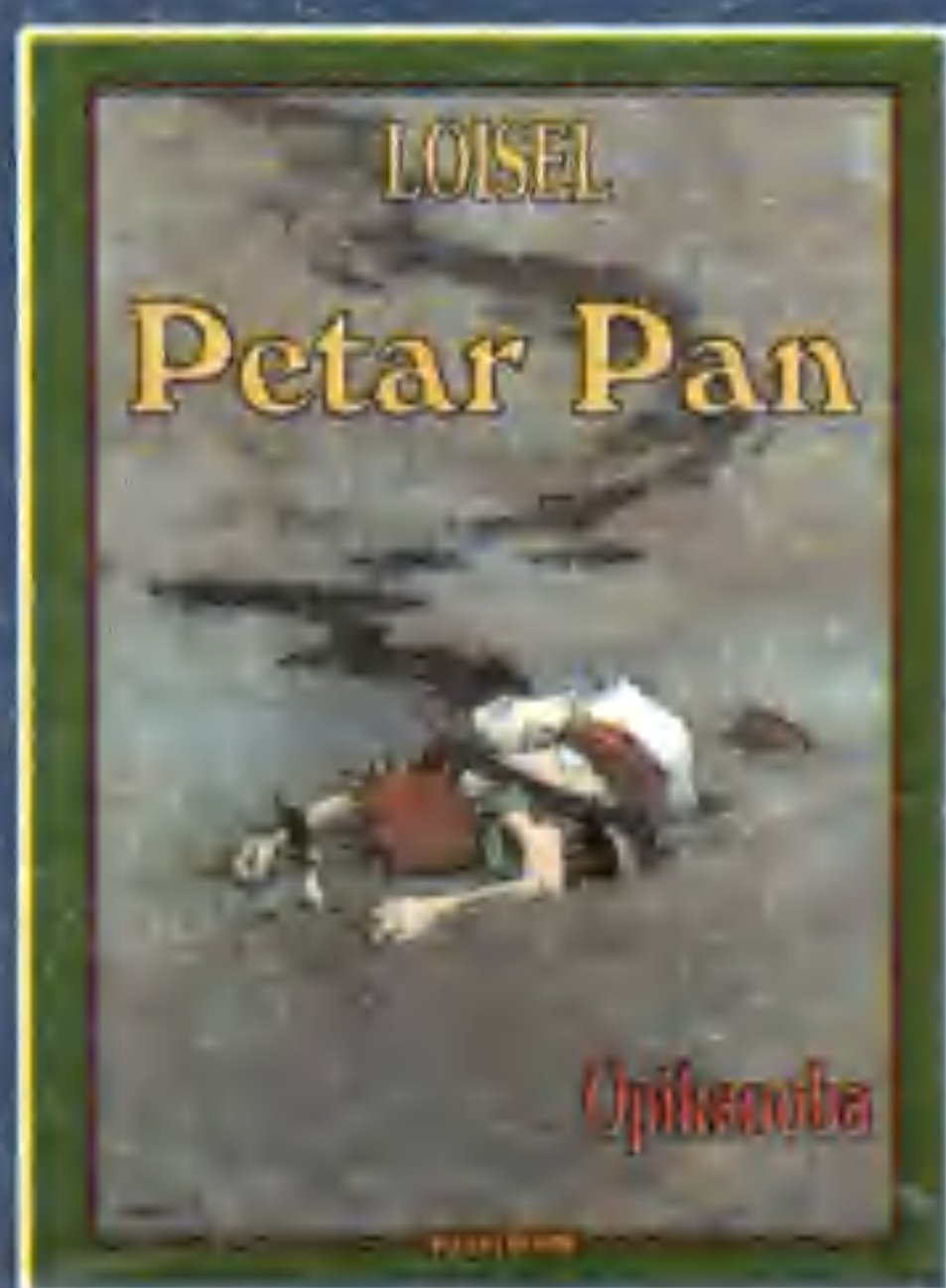
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 332 220

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00359

